

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును.

311067

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ డిసెంబరు నెల 20-వ తేది శనివారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, మార్గశిరమాన బహుళ నవమి ౯.

No. 221
సంచిక ౨౨౧

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

కొన్ని గొప్పవారిచే వేలవ వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. సంపదాక్ష చిటి కూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము న క ల వి డ

తలనొప్పుల మాన్పును, బాంబుపుబ్బల బాపును,
సర్పపు నొప్పుల బారదోలును, పొట్టగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును బాపుల రూపుమాపును.
వర్షము తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు నంజీవివంటిది

ఈమందును దుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి ఉపశమన
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

తక్కి-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, జొంబాయి.

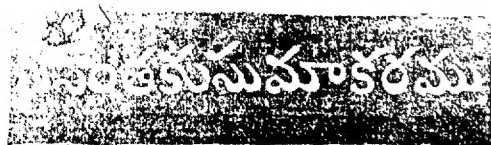
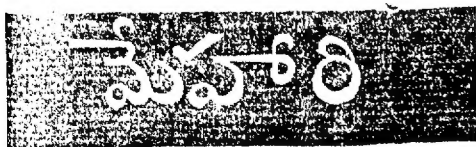
మైనపువత్తులు

ది ఇండో - బర్మా పెట్రోలియం కంపెనీ లిమిటెడ్
రంగూను,

వారి చేత యారు చేయబడినది
ఏజెంట్లు, స్టాకు చేయువారు

ప్యారి అండు కో
పోస్టుబాక్సు నెం 12, మద్రాసు

మైనపువత్తులు, మైనము, ధరలకు వ్రాసిన తెలుపబడును.

(2217)

ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రి ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ.

Madras-Races 1924-25.

చెన్నపురి
గుట్టపు పందెములు
1924-1925

ఈదిగువ తెలుపబడిన తేదీలలో పందెములు జరుగును
1924 సం॥రం డిసెంబరు నెల 20, 24, 27.
1925 సం॥రం జనవరి నెల 1, 8, 10, 18, 17, 24, 31.
1925 సం॥రం ఫిబ్రవరి నెల 7, 14.

ఎలెక్ట్రిక్ టోటాలిజేటరు, బుక్కు మేకర్లు

ప్రవేశకల్పము:-

మొదటితరగతి: పురుషులకు ర్పు 5. స్త్రీలు ర్పు 3.
రెండవతరగతి: ,, ,, 1. ,, 0-8-0.

బీచ్, వార్కు, ఎగ్గోరు మొదలగు స్టేషనుల
నుండి స్వేషలుబండ్లు పోవును.

ఇతర వివరములకు గోడలకు ఉంటిచియుండు
మా పెద్దనోటీసులను చూడకోరము.

గాంధీ దైవజుడు

హనుమాన్ ఆరూఢము

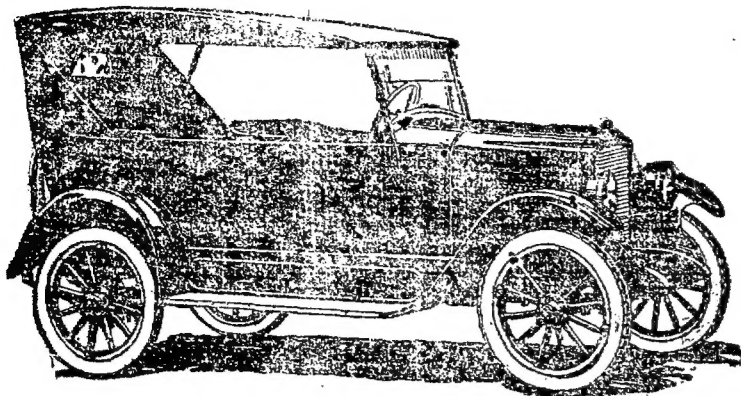
మిథిపమ్మత్తుకుంది ధన్యస్థాయమైన రీత్రశ్శలు
వ్రాసిపంపినపడల జరగజోవు సంకతులను దాఖలాగా తెలిపెను
మ ప్రశ్నవ్రాయుకాలన్ను కూడ వ్రాయవలెను. 5 ప్రశ్నల
కు ర్పు. 1-0-0 ప్ర ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0 1 సం॥ ఫలమువ్రాయ
రు 2-0-0 యితరవివరములకును వ్రాయుడు.

వి. కె. ఏస్. చారియారు, ఆంజనేయస్వామి,

జ్యోతిషాలయము, కిరత్తడి, కత్తూరు.

మిక్కిలి సరసమైనబండి

చిక్కులేమియులేనిది.

టూరింగు మాడల్
ధర రూ 3250

మద్రాసున ఖర్చులులేక యివ్వబడదు.

క్రొత్త రగ్బీ టూరింగు కారు.

అందమైన రేడియోగలగలిగి మిక్కిలిగంభీరముగా నుండును. సోగవైన బానెట్, కీళ్లు అగపడకుండా అమర్చబడినది. కొక్కిలు, వంకరకమ్మలు, అల్పీనియముగుండు మొదలగునవి కప్పును విడదీయటకు అమర్చబడినది. క్రొత్తమాదిరి ఇనుపచట్టము డ్రమ్ ట్రైపు హెడ్ లాండ్రలు, మురికినీళ్లు వైన పడకుండుటకై రేడియోటరు మొదలగునవికూడ గలిగి మిక్కిలిసాగుగా నుండును. తలుపులందు ముందుకువచ్చియుండి మాయాపప్పుడు ఒకదానిపై మరియొకటి పడుటచే సౌకర్యముగాను, శబ్దములేకయు నుండును. ఒకమనిషికి తల, భుజములనుకప్పు టోపి, జిప్సీతెరలు, ప్రక్కతెరలు తలుపులకే అమర్చబడియున్నది. గాలిలోన ప్రవేశించుకుండునట్లు ప్రస్తుత మోస్తరుప్రకారము తయారుచేయబడినది. పూర్తి పరికరములతోగలిగి భేదము స్పష్టముగా తెలుపునట్టి ఆకృతి గలదు.

వివరములకు వ్రాసిన తెలుపబడును.

1299

మిక్కిలి తక్కువధరగలది, నియమములను అనుసరించి హద్దుమీరక తయారుచేయబడినది.

దక్షిణభారతీయా, మైసూరు, హైదరాబాదు, మొదలగుచోట్లకు సోల్ ఏజెంట్లు.

SPENCER & Co. Ltd., MADRAS.

UP-COUNTRY SUB-AGENTS:

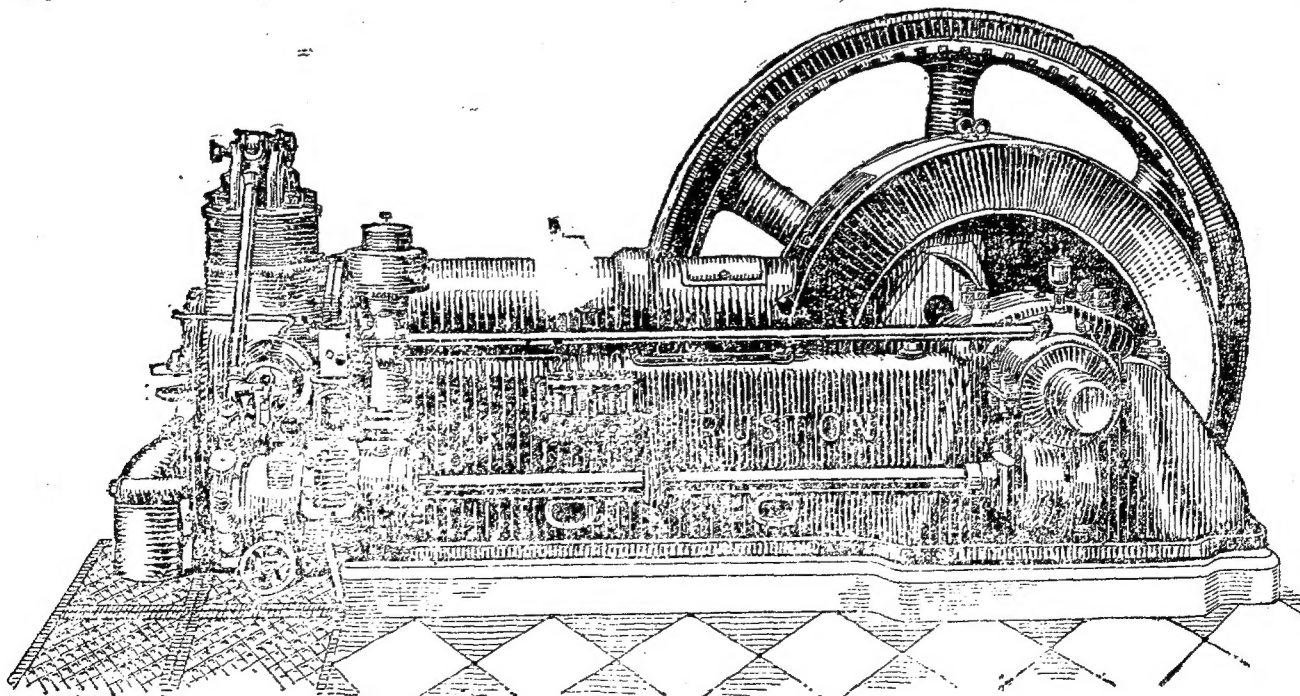
Spencer & Co. Ltd., Bangalore, Coimbatore, Madras, Coorg, and Waltair. W. E. Hooper, Wellington. Alliance Motor Co. Trichinopoly. Aerial Transport and Repway Co, Kottayam. T. N. Motha & Sons, Trivandrum. M. E. Sheriff & Co., Salem. K. Perraju, Cocanada.

ది రస్ట్ న్ క్రూడ్ ఆయిల్ ఏంజిను

ప్రస్తుతము బజారులోనున్న
ఆయిల్ ఏంజినులన్నిటికంటెను
మిక్కిలి పోడిమిగలది.
తక్షణమే కదులును.
హాట్ బల్బు, స్టవ్, మాగ్నెటో,
మున్నగునవి లేవు

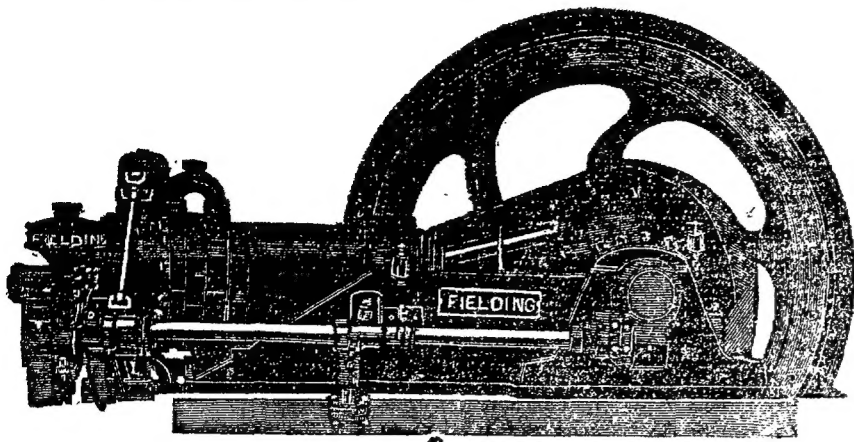
పొయ్యికి మిక్కిలి సరసమైన
నూనె చాలును.
కొద్దినూనెతో పనిచేయును.
చతురత ఏమియు ఉండ
నవసరములేదు.

నెం 4512 రు, చిత్రముగల మా క్యాటలాగుకు వ్రాయుడు (388)
మద్రాసులో సోల్ ఏజెంట్లు, మాస్సి అండుకో లిమిటెడ్, ఎంజనీర్లు, తపాల్ పెట్టె నెం 60, మద్రాసు.

ప్రసిద్ధి కెక్కిన "ఫీల్డింగ్" వేటుంటు శమిడిశర్క్
క్రూడు ఆయిలు ఇంజను

STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

యా యింజను సుమారు రెండే నిమిషములలో వేవరై జరు చ్చుచి సితిలో నుండగనే ప్లాట్ట కాగలదు. యెటువంటి క్రూడు ఆయిలుతో నైనను అతిసంతుష్టి కరముగా పనిచేయును. క్రూడు అయిలు ఖర్చు బహు స్వల్పము. యా యింజనును నడిపించుటకు యెక్కువ సామర్థ్యమును, యెక్కువ అనుభవమును అవసరములేదు.

సోల్ యేజెంట్లు:-

తెలంగాణ డి. యల్. శాస్త్రి అండు కో., పోస్టుబాక్సు
నెం 690 రు. 12, తంబుకెట్టిపేడి, మదరాసు. నెం 203 రు.

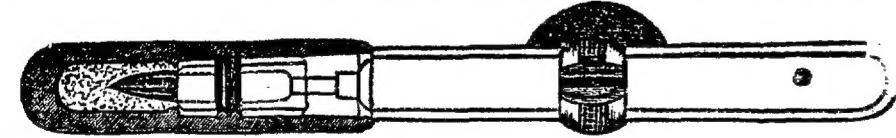
(1398) ధ న పం తు ల కు మా త్ర మే ?

అనంగ ప్రభయాకాశి

మునలితనము, ఇతరకారణములచే గలిగినవరముల బలహీనత, ముడుతలుబడిన దవుడలు, చిక్కినట్లు కనబడుట, మెదడుచెడుట అలసిపోవుట మొదలగు వాటిని విశేషకష్టము, ఖర్చులేకయే బాగుచేసి, కాశ్యతయవ్వనము నిమ్మచు, కాస్త్రసమ్యక్ముగా తయారుచేసిన ఈవ్యా వధము నిరపయోగ మైనట్టి పీఠులలో కూడ క్రొత్తచురుకుతనమును పుష్టినియిచ్చుచు యింద్రజాలమువలె నూతనమూర్తును కలిగించును. పూర్తిగాగల వివరములకు వ్రాసిన యిశాముగా పంపబడును. 80 గుళికలు Xల బుడ్డి 1 కి ర్పు 10 మాత్రమే

కందర్పసంజీవని తైలము

ఒకతులము బుడ్డి 1-కి ధర ర్పు 10-0-0. ఇతరవివరములకు వ్రాసిన మాత్రాకటాగు ఉచితముగా పంపబడును. రాజనైద్య నారాయణజీ, కేకేవజీ, నెం. 49 బందరుపేడి, మదరాసు.

పాంట్స్ పేనాల బంగారపు పాళీలబదులు యానూతన గ్లాసుపాళీలు దేశమంతయు వాడుకలోనవ్వి. (గ్రోసు రూ 14. గ్లాసుపాళీల కలము ఒకతూరి సిరాలో ముంచినయెడల 5 నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును. గ్రోసు రూ 14. గ్లాసుపాళీ ఫ్రంట్ పేనా రూ 1. దజను రూ 10. మైలాపూరు విక్టోరియాడిపో, మదరాసు.

మెషిన్లు అమ్మకము

- ఒకక్రొత్త 12 గుట్టముల పవనగల టెట్టియింజను.
- ఒకమేలైన సెకెండుహోండు 82 గుట్టములపవనగల పాతలైపు హోరన్న బి. ఇంజను, 2 చక్రములు. ప్లాట్టరుతో సహా.
- రెండుమేలైన సెకెండుహోండు 28 గుర్రముల పవనగల పాతలైపు, హోరన్న బి. ఇంజను రెండుచక్రములు, ప్లాట్టర్, ఏరు, రిసీనసు. పంపెదరుతో సహా. గ్రూలు సెల్ వ ప్లాట్టరుతో సహా.
- ఒకమేలైన సెకెండుహోండు 25 గుర్రముల పవనగల లాకాయిను, టైపుహోరన్న బి. యింజను రెండుచక్రములు.
- ఒకమేలైన సెకెండుహోండు 20 గుర్రముల పవనగల పాతలైపు హోరన్న బి. యింజను.
- ఒకమేలైన సెకెండుహోండు 10.12 గుర్రముల పవనగల హోరన్న బి. యింజను.
- టెట్టి రైసుపాల్లెట్లు పాలిషర్లతో సహా వైజు 1 న్ను 2 న్ను.
- క్రొత్త 18 అంగులముల స్ప్రేక్కు వేగముగల షేకింగ్మెషిన్.
- 14 అంగులముల డ్రెయింగ్మిషిన్లు, వర్టికల్, హింజియెట్లు.
- ఒకక్రొత్త 12 అడుగులు X 8 1/2 అంగులం రెండుక్రొత్త, 10 అడుగులు X 8 1/2 అంగులం, సెంటుమ్యూస్, నరకు లేతులు, యింకా రెండుమేలైన సెకెండుహోండు 12 అడుగులు X 10 అం. సెంటుగు. స్క్రూ నరకు
- ఒకక్రొత్త టెట్టి బాప్ టెట్టరు. మామొక్క ధరలు మిక్కిలి తక్కువ. వచ్చి మాస్టాకుచూడుము.

బి. డి. బెట్టి అండు కంపెనీ, 8, సెంబుదాసుపేడి, చెన్న పురి.

చెన్న పురి బజారుధరలు

డిసంబరు 20-వ తేది శనివారము

(1) ధాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి రు 80.0-0 మొదలు 42.0-0 వరకు	
దియ్యము బస్తాలు మొదలు వరకు	
కునును రెజాలివి ,, క 48 Xలవి రు 14.0-0 14.8-0	
సెలూరిని ,, డిటా ,, 15.8-0 16.0-0	
డిటీని ,, డిటా ,, 16.4-0 16.8-0	
రాగులు బా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8-12.0 9.0-0	
నువ్వులు ,, ,, 20.0-0 24.0-0	

(2) వస్త్రధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205 రు 11.0-0 రు 12.0-0	
సెనగలు ,, డిటా ,, 10.8-0 11.8-0	
పెసలు ,, డిటా ,, 11.8-0 12.4-0	
మినుములు ,, డిటా ,, 18.0-0 16.0-0	
ఉలము ర 164 ,, ,, 9.4-0 11.4-0	

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులనూనె బా 1-కి రు 160.0-0 165.0-0	
సెయ్యి మ 1-కి ,, 14.0-0 26.0-0	
కొండాపురం నేరుసెనగవస్త్రబా 1-కి ,, 55.0-0 60.0-0	
ఇతరప్రదేశము ,, ,, 50.0-0 58.0-0	
తేరు సెనగనూనె గామగ బా 1-కి రు 180 మినక ఈ 120	
అముదము బా 1-కి రు 150.0 0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయవకుపు బా 1-కి రు 170.0-0 175.0-0	
కూరకకుపు ,, రు 145.0-0 150.0-0	
మిరపకాయలు(గుంటూరిని) బా 1-కి రు 129.0-0 140.0-0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిగుండు ముఘగు 1-కి రు 50,55	
కాళవా నీపాయకట్టు ,, రు 70, 75	
తెల్లము బా 1-కి రు 85.0-0 60.0-0	
చింతవండు బా 1-కి రు 80.0-0 49.0-0	

(5) ఇనుము

పట్ట రకం బా 1-కి రు 82.0-0 88.0-0	
చదరం ,, 82.0-0 85.0-0	
రవుండు ,, 82.0-0 85.0 0	

(6) లోహములు

నెండి 100 తులంకకు రు 74.8-0 75.0-0	
బంగారము, తులము 1-కి రు 22.8-0 28.0-0	
సరస 1-కి 14.6.6	
ఇత్తడి బా 1-కి రు 260.0-0 265.0-0	
రాగి డిటా రు 800.0-0 810.0-0	
అస్కాచక్కెర బా 1-కి రు 84.4-0 84-12.0	

(7) రంగులు అలిజరై ను

ఆవుకృష్ణుడు 20 డిగ్రీలు రు 78.0-0	
కొట్టికృష్ణుడు డిటా 72.0-0	
పింహం డిటా ,,	
గుర్రం డిటా ,,	

(8) దూది

బోండా నెనుదూద 1-కి రు 820.0-0	
-------------------------------	--

9) నూలు

కోయంబుత్తూరు నెం 10 1/2 పెట్టె 1-కి రు 9.0-0	
మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి రు 8.0-0	
పుట్టూరు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి రు 8.12.0	
అహమదాబాదు నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి రు 9.0-0	
డిటా నెం 14 డిటా రు 9.12.0	
నూలేయేనుగ నెం 20 రు 11.4-0	
జపాన్ నెం 20 రు 11.12.0	
,, ,, 40 ఏ తేలిక ఆయినను రు 14.4-0	
గోకాకు నెం 12 1/2 రు 9.4-0	
వడ్డాక్ నెం 24 1/2 రు 11.12.0	
14 1/2 క్వెలక్ చక్కి రు 9.2-0	

ఇండియన్ డ్రమాటిక్ కంపెనీవారు

బెజవాడ మైలసరముహాల్లో

హరికృష్ణ డ్రనాటకమును

22.12-24 తేది హామవారమునాడు ప్రదర్శింపరు

లాటరీ

కొండాపురంలో గొప్ప జిన్నింగ్ గ్రవుండేనట్లవ్యాకరి
లాటరీ

గవర్నెంటువారి L. Dis. 3505-1924 గా తెలియపరచి లాటరీ నుంబరుగా

విక్రయించుచున్నాము

త్యోగము.

లాటరీ కలఁపు తేదీ 1925 ఏప్రిల్ 22.

మంచితరుణము

రూ 52500 కు లాటరీ.

టిక్కెట్టు 1-కి రూ 1-0

10500 టిక్కెట్టు మాత్రమే

మణిఆర్డరుద్వారా సాముపంపిన టిక్కెట్టు పంపబడును.

కమిషన్ ఏజెంట్లు కావలెను. మంచి కమిషన్ యివ్వబడును. అన్ని విషయములకు క్రింది ఆడ్రసుకు వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

లాటరీ కలఁపు పెద్దమనుష్యులు

మరియు శ్రీ, డివాన్ బహద్దూర్ పి. కేశవపిల్లగారు, సుత్తి.

" బి.పి. దేవరాజులునాయుడుగారు, పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు, కడప.

" కె. కోటిరెడ్డిగారు, బార్నిస్టరు, కడప.

అడ్రసు:—

శి. యం. పెద్దరామారెడ్డి.

బి. శి. మల్లారెడ్డి.

పోస్టు కొండాపురం

M. S. M. Ry.

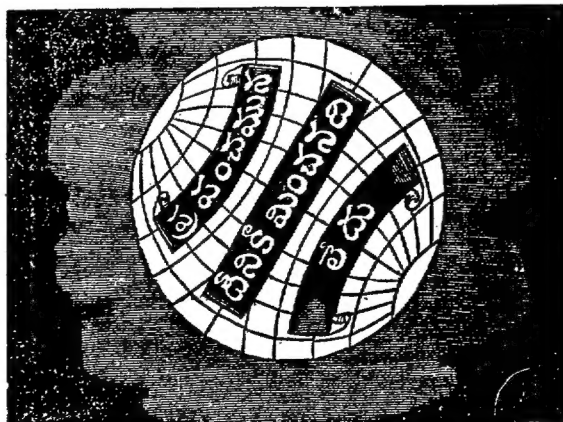
కడపజిల్లా.

SHUNMUGAM SNUFF

ధరల జాబితా
షణ్ముగం నశ్యము

1644

షణ్ముగం

నశ్యము

మామదింపును పంపెదము

మేము మొత్తముగా నయమైన ధరకు తీసి మా కారాదారులకు సప్లయ చేయుదుము. వర్తకులకు ప్రత్యేక ఘోషణలు చొప్పున యివ్వబడును.

(ఆర్. కె. పరిమిత నశ్యమును మామూలు నశ్యముతో
చేర్చి ఉపయోగించి, ఆనందమును పొందుడు)
రెండవతరం షణ్ముగం నశ్యము
వీకె 1 కి ధర రూ 3.0-0, ప్యాకింగు, తపాల
ఖర్చు వేరు.

నశ్యము డబ్బీలు యితర వస్తువులు

ప్రమాను డబ్బీ 1-కి ధర రూ 0 4 0
ప్రమాను డబ్బీలు 12-కి ధర 2 8 0
చందనపు ప్రమాను డబ్బీ 1-కి ధర 0 5 0
చందనపు ప్రమాను డబ్బీలు 12-కి ధర 8 4 0
జర్మనీలో తయారైన నలుపుడబ్బీ 1-కి 8 0 0
" డబ్బీలు 12-కి 2 0 0

కొమ్ముతో తయారైన నలుపుడబ్బీ,
చాలాకాలము వరకు ఉండును 1 కి ధర 1 2 0
" డబ్బీ 12 కి ధర 12 8 0
మక్కువాబిత్తు 1-కి ధర రూ 0 1 0
" 12-కి ధర 0 10 0
అరటిపట్టు చిన్నవి 100-కి ధర 0 8 0

(ప్యాకింగు పోస్టుఖర్చు వేరు)

జనరల్ ఆర్డర్ డిపార్టుమెంటు ఒకగుండు నూదిరి,
మొదలుకొని గృహమునకు ఆవశ్యమైన సామానుల
వరకును, ఒకగుండు మొదలుకొని నిలువగల సీమకము
లాలు వరకును సప్లయ చేయబడును. మాకు చిన్నది,
పెద్దది అను వ్యత్యాసమే లేదు.

మొదటితరమునశ్యము (తపాలద్వారా పంపబడును)

పలము	ధర	పాస్తేజీ	పాకింగు	మొత్తం
2	0 4 0	0 4 0		0 8 0
4	0 8 0	0 4 0	0 1 0	0 13 0
5	0 10 0	0 4 0	0 1 0	0 15 0
8	1 0 0	0 5 0	0 1 0	1 6 0
10	1 4 0	0 5 0	0 1 0	1 10 0
18	1 10 0	0 8 0	0 1 0	2 8 0
16	1 12 0	0 8 0	0 2 0	2 6 0
20	2 0 0	0 8 0	0 2 0	2 10 0
26	2 5 0	0 11 0	0 2 0	3 2 0
40	3 8 0	0 14 0	0 8 0	4 9 0
48	4 4 0	0 14 0	0 8 0	5 5 0

రైల్వేపార్సులుమాలముగా (మద్రాసు స్టేషనుకు
మాఖర్చుతో పంపబడును)

40	3 8 0	0 8 0	0 2 0	3 18 0
80	7 0 0	0 8 0	0 4 0	7 7 0
120	10 8 0	0 8 0	0 4 0	10 15 0

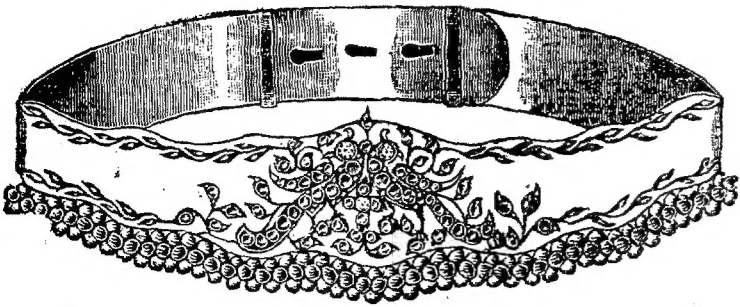
ఆర్. కె. పరిమిత నశ్యము

1 బుడ్డి	0 4 0	0 4 0	0 1 0	0 9 0
8 బుడ్డి	0 9 0	0 4 0	0 1 0	0 14 0
12 బుడ్డి	2 4 0	0 8 0	0 1 0	2 13 0

షణ్ముగం స్నక్ కంపెనీ, లిమిటెడ్, పోస్టుబాక్సు నెం. 140, మద్రాసు.

తెలుగుపండితుడు, ప్రామాణ్య, కదప.

మీకు నగలు కావలసినప్పుడు మాతో మొదట ఒక సారి యోచింపుడు.

అన్నియు మీకు విశదముగా తెలియును!!

బంగారు బ్రెడ్డి పడ్యణము 25-35 సవరములలో తయారగును.

చేదారముతో సహా మజూరి 1-కి రూ 35 లు.

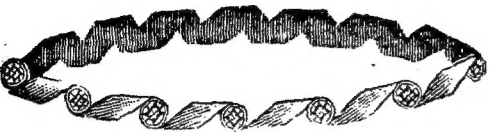
రత్నములు పువ్వరాగములు చెక్కిన మోపుకు ప్రత్యేక మజూరి రూ 35 లు.

గుండ మోహనగాజు.

ఈ రకములగాజులు 2 1/2—6 సవరముల వరకు తయారగును.

చేదారముతో సహా జత 1-కి మజూరి రూ 10 లు.

పత్తెల
డొంగు
గాజు.

సవరము బంగారుకు, సీమ వెంకిటి పూచీ యివ్వబడును.

మా క్యాటలాగు కావలసినవారు పొందిన యినాముగా పంపింపును.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుసామి శెట్టి కంపెనీ, నగలవర్తకులు, నెం 25, చెన్నబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

పండిత డి. గోపాలాచార్యుగారి కలరామంధులు

ఆయుర్వేదాశ్రమము

జార్జిటౌన్ మదరాసు

సుప్రసిద్ధ శాస్త్రీయాయుర్వేదదివ్యౌషధములు దొరకు స్థలము

క్యాటలాగులు కోరువారికి ఉచితముగా పంపబడును

ఆయుర్వేదాశ్రమము, 41, ఆచారప్పన్ వీధి, జార్జిటౌన్, మద్రాసు.

పుష్పమాలితి

తలనూనె లన్నిటికిని మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనది

(ప్రతి చోటను దొరకును)

అనందమును కలిగించు సుకుమారమైన సువాసనగలది. వెంట్రుకలు నలుపుగాను, పొడుగుగాను పెరుగు నట్లు చేయును. 8 బౌన్సుల బుడ్డి 1 కి ధర 1-0-0 వరకులకు ప్రత్యేక సదుపాయముగలదు.

సోల్ ఏజెంట్లు:— ఎస్. వైప్యా అండ్ కో., పార్కుటౌను, మద్రాసు.

బ్రాంచి ఆఫీసు, చైనాబజారు, తిరుచనాపల్లి, హైద్రా.

166

ప్రదర్శనగదులు నెం 6, బందరువీధి, మద్రాసు

సమృద్ధిమగు క్రొత్తమాదిరి నగలుదొరకు స్థానము

ది ఆంధ్రాజ్యాయలరి మానిఫాక్చరెంగు కంపెనీ.

2

హెడ్డాఫీసు, బెజవాడ. బ్రాంచి 51, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

మావద్ద అనేక రకములు క్రొత్తమాదిరి గాజులు, పెడగొలుసులు, కానుకలను అడ్డిగ వ్రేళ్లు మొదలు బంగారు నగలు స్తు, నవరత్నములు చేసిన అనేకమాదిరి అడ్డిగలు, జడబిళ్ళలు, నాగరములు, ఉంగరములు, చంపనరములు, పతకము లు, మొదలగునవన్ని వెండి రైలుకాజులు, బంగారము, పేలూగిన్నెలు, కాపి పెట్టు మొదలగు పాత్రసామానులన్ని అనేక రకములు కాళ్ళుగొలుసులు, మొదలగు అన్ని వస్తువులు యెప్పుడు సిద్ధముగా యుండును. కాను బంగారమునకున్న చాదివేండికిన్ని రత్నములు మొదలగువాటికి గారంటి యివ్వబడును. నచ్చనివి వాపకు తీసుకొనబడును.

పాత్రెట్లు - కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, కనకపాటికోటయ్య అండు బ్రదర్సు.

ఆంధ్రభారతీ

శాఖాప్రతినిధుల సభ

28 వ తేదీని అడయూరులో జరుగును

కార్యదర్శులు మాకు ఇటులు వ్రాయుచున్నారు:—

ఆంధ్రభారతీ (ఆంధ్ర 8 వ వార్షి యూనివర్సిటీ) శాఖాకార్యాలయముల ప్రతినిధుల సభ ఈ నెల 28 వ తేదీ గురువారమునా దుదయము అవసరమందలి ఖయసాఫీకలు కలాకాలా భవనమున జరుగును. ఇందు ఆంధ్రభారతీ తీర్థయా దర్శమున, స్థానికపరిశీతుల సహకారమున వైజ్యము రాజ్యమున పశ్చిమాంధ్ర, మధ్యాంధ్ర, దక్షిణాంధ్ర ప్రాంతములలోను, త్రావిడదేశమున ఆంధ్రులు నివసించు ప్రాంతములలోను, ఏదేనితరగత కార్యచరణకు జెట్టనచ్చునో తగినరీతిని ఆలోచించి తీర్మానింపబడును.

విశ్వవిద్యాలయము పక్షమున అన్ని ప్రాంతములలోను మా ఉద్దేశ్యమును కొనసాగించుటకు అంగీకరించిన మిత్రులందరును ఈసభకుతప్పక విచ్చేసి తగినరీతుల సలహాలిచ్చి తోడ్పడ గోరు చున్నాము. వీలైన అనివార్యములగు పనితొందరలవలన సభకు జాలకపోయిన మిత్రులు ఇందు విషయమును గురించిన సలహాలను మాకు ముందుగా తెలిపినయెడల, వానిని సభలో చర్చించెదము. మామిత్రులు ఈవిషయమున సైతము సహాయపడుదు రని నమ్ముచున్నాము.

సభ 28వ తేదీని ప్రారంభమయి, విషయములన్నియు ఆనాడు నిర్ణయించుటకు పీలు లేకపోయిన, 27, 28—తేదీలలో సంయమము సభను కొనసాగించుటకు ఏర్పాట్లు చేయగలము.

అన్ని ప్రాంతములనండి విద్యుప్రతినిధులకు అడయూరు లోనే భోజనపకాలు ఏర్పాట్లుచేయబడును. ప్రతినిధులు భోజనమునకు రూ 0-1-0 లు చెల్లించువలసియుండును. ప్రతినిధులు అంగీకరించిన, మద్రాసు నగరమునందును, మట్టుపట్టు నువ్వుట్టియూ, చారిత్రక ప్రసిద్ధము లగు చోట్లకు వెళ్లి చూచుటకు ఏర్పాట్లుచేతము చేయగలము.

సభకు రావలసిన ప్రతినిధులందరును, తా మెప్పుడు, ఏబండిలో వచ్చునదియు, కార్యదర్శులగు ఎ.ఎన్. శర్మ బి.వి., బి.టి.గారికి అడయూరు (మదరాసు) కు ముందుగా తెలుప గోరుచున్నాము.

డెల్టా గే బిస్కత్తులు

కుక్కలకు తగిన ఆహారము

హిందూదేశపు శీతోష్ణస్థితికి తగినట్లు కుక్కల బిస్కత్తులు ప్రత్యేకముగా తయారుచేయబడినవి. ఇది వాడుకలోనికి వచ్చినది మొదలుకొని కుక్కల స్వంతదారులు దీనిని మిక్కిలి స్థానించుచునేయున్నారు. సదరు విషయము అడుగడియే మా కంపెనీన ఈదిగువ ఉత్తరములవలన విశదముగా తెలియును.

ఫబ్రే
మీ బిస్కత్తులు చాలమంచిది. దిగుమతి యగుచున్నవాటికంటెను శ్రేష్ఠమైనది.
(Sd) Major.....
అజ్మీరు

11 పానుల డాగ్ బిస్కత్తు డబ్బా 1 టిని కంపెనీరెడను. యిదివరలో నేను కొన్నవాటికన్నీటి కంటెను ఇది శ్రేష్ఠమైనది.

(Sd).....I. C. S.
చిన్నకుక్కపిల్లలకు, పెద్దకుక్కలకు తగినవి. 7 పానులు, 14 పానులు టిన్నులలో ప్యాకు చేయబడియున్నవి 60 పానులు పెట్టెలలోను, లేక గోనెసంచులలోను ప్యాకుచేయబడును.

దిగుమతియగుచున్న బిస్కత్తులకంటెను 1000 కి 35 చొప్పున నయమైంది. హిందూదేశమందు అంతటనుగల పేటకుక్కలకు, కుక్కలమండలకు సరఫరా చేయుచున్నాము. మీవాడుక దుకాణ దారుని దీనికై అడుగుడు. లేక మాకు నేరుగా వ్రాసిన పంపబడును.

మహమ్మదు మూసా హాజీ ఇబ్రహీం, అండుకో.

32 గిడ్డంగివీధి, మద్రాసు.

మద్రాసు స్టాకిస్టులు:-

మహమ్మదు ఇస్మాయిల్ అండుకో., 263 చెనాబజారు, మద్రాసు.

ఎస్. దేశాయిగౌండ్, చెనాబజారు, మద్రాసు.

కె. మహమ్మదు హుస్సేన్ సాహెబు, బందరువీధి, మద్రాసు.

సి. ఆర్. వడివేలు మొదలియార్, మూర్ మార్కెట్టు, మద్రాసు.

పి. వీరాస్వామిచెట్టియార్, మూర్ మార్కెట్టు, మద్రాసు.

బెంగుళూరు స్టాకిస్టులు:-

మహమ్మదు ఇస్మాయిల్ అండుకో., 80, ఏ. ఓల్డ్ ఫూర్ హాసురోడ్డు, బెంగుళూరు కంబోన్ మెంటు.

డి. సైడ్ ఉస్మాన్ అండుకో., 47/49 న్యూమార్కెట్టు, దానిబ్రాంచీలు, కంబోన్మెంటు.

పి. ఎమ్. అబ్దుల్ రహిమాన్ సాహెబు, న్యూమార్కెట్టు, కంబోన్మెంటు.

మహమ్మదు ఇస్మాయిల్ అండుకో., అవెన్యూ రోడ్డు, బెంగుళూరు సిటీ

మలేరియా, ఇతర జ్వరములకు

1591

వైరెక్సు

ఒక్కడే అమెలుమైన గుణమునిచ్చును. దీనిని ఉపయోగించి మంచినీరును, ఆరోగ్యమునుపొందిన లెక్కలేనివారితో ఈ యాగ్యతాపత్రిక నిచ్చియున్నారు. అందువల్లనే

వైరెక్సు అమితముగా

విక్రయమగుచున్నది

రహస్యమైన ఔషధములుకాదు. ఫారములా వ్రాసిన పంపబడును.

బుడ్డి 1-కి ధర రూ 0.18-0

ది. పి. చార్జీతోపాటూ రూ 1.2-0.

Bengal Chemical & Pharmaceutical Works Ltd.
CALCUTTA

1-1-1925 తేదినండి సూవిలాసము మార్చబడుటను గమని పుడు

57/58 వాలాబాగోడ్డు 15,000 చదరపు అడుగులు రీవి స్పిర్డుముగలది మిక్కిలివిశాలమైన కిట్టడము

మోటారుబండిని నడపుట, మెకానిజమ్ మొదలగునవి నేర్పబడును. ఇంగ్లీషు, అరవము, తెలుగు, మళయాళము భాషలలోగల మాపూర్తి ప్రాప్తి కనునకు వ్రాసిన పంపబడును,

తంజివిలాసము "మోటారుస్కూల్"

తెలిపాను: 1441

ప్రిన్సిపాల్

శ్రీరామ్ మోటారుస్కూల్.

(గవర్న మెంటువారిచే అమోదించబడినది.)

మద్రాసు.

దక్షిణ హైద్రాబాదు

(స్వ. కీ. య. వి. రేఖరి)

నాయకుల తేరిరాస్యపత్ర

నిజాం రాష్ట్రాంధ్రనాయకులును, కేంద్రసంఘ కార్యదమ్ములును, నగు శ్రీయుత మాడపాటి హనుమంతరావు పంతులు గారు హైద్రాబాదులోని తమ నివాసగృహమందు నల్లపల్లి కాలుజారి క్రిందబడినందున ముంజేతి ఎముక విరిగినదని తెలుపుట కెంతయో చింతిల్లుచున్నాము. వైద్యచికిత్స వెంటనే జరిగినది. చేతికి కట్టుగట్టబడినది. ఐప్పు దొక్కిత నెమ్మదిగా నున్నది. పరమేశ్వరుడు వీరికి సంపూర్ణారోగ్యము శీఘ్రముగ ప్రసాదించుగాక!

నిజాం రాష్ట్రాంధ్ర గ్రంథభాండాగారసంఘము

పై పేర వాసుమకొండలో శ్రీయుతలు ఆపంప వేంకటరావు, కోకల సీతారామశర్మగార్లు సంఘమును స్థాపించి నిజాం రాజ్యములోనున్న ఆంధ్రగ్రంథాలయవివరములను కొంతవరకు సంపాదించిరి. గ్రంథాలయోద్యమమును కేంద్రీకరించి వాని యభివృద్ధికై సక్రమపద్ధతుల నేర్పాటుచేసి పనిని చురుకుగా సాగించుటయే వీరి యాశయము. సుప్రసిద్ధాంధ్రపండితులును, గ్రంథాలయోద్యమాభిమానులును నగు బ్రహ్మశ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనృసింహము పంతులుగారు వీరి యాహ్వానము నంగీకరించి సమావేశము చేయబడెనున్న గ్రంథాలయసభ కధ్యక్షత వహించుటకు సమ్మతించి రని తెలియుచున్నది. గ్రంథాలయ ప్రతినిధులంద రీసమావేశమున బాల్గాని సభను, ఉద్యమమును జయప్రథముగా నొనర్చుటకు తోడ్పడెదరని నమ్ముచున్నాము. ఈసమావేశము కేంద్రసంఘ తృతీయసమావేశముతో బాటు జరుగుచున్నది.

హనుమద్గ్రంథాలయము

శ్రీయుత మాడపాటి హనుమంతరావు పంతులుగారు నిజాం రాష్ట్రాంధ్రనాయకులభివృద్ధికై యునర్పుచున్న నిరంతరసేవను రాష్ట్రీయసోదరులు కృతజ్ఞతతో గమనించు చున్నారనట కీగ్రంథాలయస్థాపనమే సాక్షి. గార్ల (ఎక్. జి. యన్. ఆర్.) యందు శ్రీమాన్ మాడపాటిగారు గోపాలాచార్యులు గారి యధ్యక్షత క్రింద మార్గశిరశుద్ధ పంచమిరోజున స్థాపనోత్సవము జయప్రథముగా జరుపబడినది. పౌరులంద రేకగ్రీవముగ "హనుమద్గ్రంథాలయము"ని శ్రీపంతులుగారి పేర నామకరణ మొనర్చిరి.

మడికొండగ్రంథాలయము

వరంగల్లు జిల్లాలోని మడికొండందు నెలకొల్పబడిన ప్రతాపయద్ర గ్రంథాలయమును గురించి ప్రభుత్వోద్యోగులకు గ్రంథాలయ కార్యనిర్వాహకులకు జరిగిన వాదోపవాదములను గురించి ఇదివరకే వ్రాయబడినది. ఇప్పుడది న్యాయస్థానమువారి యాజ్ఞానుసారము తాత్కాలికముగా మాయబడినదని తెలుపుట కెంతయో చింతిల్లుచున్నాము. గ్రంథాలయములు భాషాభివృద్ధికి సాధనములయ్యును ప్రభుత్వోద్యోగులు వీనిని బాధకరముని యెంచుట శోచనీయము.

తృతీయసమావేశము

కేంద్రసంఘ తృతీయసమావేశమును మధిర, మార్కాపేట సంఘములవారి రాహ్మనీంచినను వీరెందు స్థలములు మారుమూలందుంటుందో అన్నిసంఘముల ప్రతినిధుల కెక్కువసౌకర్యముగ నుండజాలవు. ఓరుగల్లు మధ్యప్రదేశ్ ముటచేతను ప్రతినిధుల కందరకువలయు సౌకర్యములు సులభముగ సమకూరు సదుపాయములు గలిగియుండుటవల్లను ఉత్సాహపూరితులగు ఓరుగల్లు సంఘకార్యనిర్వాహకులు తృతీయ సమావేశమును మట్టివాడలో జరుప గుతూహలము గలిగియున్నారని తెలియుచున్నది. వీరి ఉద్దేశ్యము నిర్విఘ్నముగ నెరవేరుగాక!

SIGHT RESTORED
A Sure Remedy of Nature for all Eye-diseases. Cures Cataract, Glaucoma, etc., without knife. No failure, absolutely safe, highest testimony. Particulars free.
L. R. SELLER, D. S. Banta (Bengal)

SANTI OIL
Simple, harmless, external application for functional weakness, Loss of Manhood, etc. No irritation, no discolouring, no bad smell. Particulars free. Correspondence confidential.
HEALTH HOME, D. Banta (Bengal).

రోనాల్డు ప్రభుత్వ విగ్రహము బహిర్గతము చేయుట

బర్దవాను మహారాజగారి ప్రసంగము

రాజప్రతినిధి ప్రసంగము

కలకత్తా, డిశంబరు 19:— వెనుక వంగరాష్ట్రమునకు గవర్నరుగ నుండిన రోనాల్డు ప్రభుత్వము కంఠవిగ్రహము నేటి సాయంకాలముందు రాజప్రతినిధిచే బహిర్గతముగా నింపబడెను.

నిజముగ అంగ్లేయుడనియు, గొప్పపరిపాలకుడనియు చక్కని నాయకుడనియు, మంచివిందు చేయువాడనియును, అక్షాదకరమైన ఆధిపతినియు, ప్రాచ్యదేశప్రియుడనియు, రోనాల్డు ప్రభుత్వగారి సహవాసము చేసినవారు నిత్యము ముగ డెల్ల సాహసించెదరు. ఇట్టి జ్ఞాదార్యగుణసంపన్నుని గోలుపోవుట వంగదేశముయొక్క డౌర్బాగ్యము, గవర్నరుల అధికారపరిమితి స్వల్పకాల నియమితమైనది గాన వంగదేశములు యిట్టి ఉత్పన్న గుణసంపన్నుని గోలుపోకదప్పదు.

రాజప్రతినిధి ప్రసంగము

కలకత్తా, డిశంబరు 19:— 1924 డిశంబరు 19-న తేదీన వెనుక వంగరాష్ట్రపు గవర్నరుగానుండిన రోనాల్డు ప్రభుత్వగారి విగ్రహము బహిర్గతముచేయు సందర్భమున రాజప్రతినిధి యాదిగువ ప్రసంగము గావించెను:—

లార్డు రోనాల్డుగారి విగ్రహమును బహిర్గతముగా విందుటకు నాకమితానందముగ నున్నది. ఒకవృత్తిగాను పరిపాలకుడుగాను రోనాల్డు ప్రభుత్వగారు జూపిన సద్గుణాలమును వంగరాష్ట్రీయులు మరువకుండ వారి జ్ఞాపకచిహ్నము నెలకొల్పబడుచున్నది. వంగరాష్ట్రదేశీయులు యిది లార్డు రోనాల్డుగారికి రప్పించిన కట్టము. అనేక కారణములచే వీరి గవర్నరు పదవి మరువగినదిగాదు. హిందూదేశముయొడ నీ యన కత్వంతాళునాను. ఈరాజధాని గవర్నరుపదవి నీయన స్వీకరింపటకు బూర్వము రోనాల్డు ప్రభుత్వగారు రైతుపర్యాయములను స్వంతబనులమీద భారతదేశమునకువచ్చిరి. ఇంగ్లాండునకు వీరు జరిగినవిషయవారు గావించు ఉపన్యాసములును, వ్రాయు వ్రాతలను దిలకించినవారికి రోనాల్డు ప్రభుత్వమున భారతదేశము మననము, వంగరాష్ట్రమునను, కలకత్తానునను, హైందవము స్వలయెడలను యంత్రచేమయో చరితీకీనసాధ్యమగును. వారు వెడలిపోవునపు డొనరించిన ఉపన్యాసమునం దొకవాక్యము గమనించినయెడ రోనాల్డు ప్రభుత్వగారి భారతభూమిపైగల సహజప్రేమ నిదర్శనమగును. “మట్టిచెట్టువలె నేననేక శాస్త్రములను వ్యాపింపచేసితిని. ప్రతికొమ్మయందుండియు ఉడలు భూమిలోనికి ప్రేమను.” ఈరూపకమునం దతిశయోక్తి లేదు. సందిగ్ధ సమయముందు రోనాల్డుగారు వంగరాష్ట్రపుగవర్నరుపదవిని స్వీకరించిరి. అది కష్టసమయమేగాక యుద్ధము జరుగుచున్న సమయము. 1917 మార్చి నెలయందు విరోధానుహా సంక్రామము భీభత్సమును బుట్టించుచుండెను. సామ్రాజ్యమునం

దన్నిదిశలందును శక్తివంచనలేకుండ సంక్రామమునందు జయమొందుటకు బ్రయత్నములు సల్పబడుచుండెను. కాని జయ నూచనలు గన్పించుటలేదు. రోనాల్డుగారు వంగరాష్ట్రముయొక్క పాలనభారము దీసికొనగనే ఆరాచక నేరము లచ్చటచ్చట సల్పబడుచుండెను. ఆర్థికపు యిబ్బందులచే వాతావరణము అనుకూలముగలేదు. ఈయిబ్బంది వారిపాలన కాలమునందంతయు గలిగి సత్కార్యములను జేయనిచ్చుట కవరోధము గల్గించెను. ఇట్టిసమయముందురోనాల్డు ప్రభుత్వకంటే దైర్యసాహసములు లేని మరియొక రావడవికి యియ్యకొనజాలరు. పిమ్మట తటస్థించినవిషయములు మరువజాలనివి. 1917 సంవత్సరపు ప్రకటనములన యిండియా రాజ్యాంగవిధానముందు రాబోవు మార్పులు నూచింపబడెను. ఈవిషయమై హిందూదేశముందు గా వింపబడినచర్చలందు రోనాల్డు ప్రభుత్వ ప్రశస్తమైనభాగమును దీసికొనెను. పిమ్మట బ్రిటిషు పార్లమెంటునందు ఆప్తు పానుకాబడెను. ఆప్తుపరార్థముగా భారతదేశపరిపాలనందొక నూతన ఆధ్యాసము వెలువడెను. పాక్యులును బాధ్యతలును భారతీయుల హస్తగతము గావింపబడెను. 1921 ఫిబ్రవరి 1 వ తేదీన ఘనతపహించిన కన్నాటుప్రభుత్వగారిచే ప్రతిష్ఠింపబడిన నూతన వంగరాష్ట్రీయ కావనసభ మహాత్మ్యముందు రోనాల్డుగారు బాల్గా నిలిచిరి. పిమ్మట మరియొక సంవత్సరము వరకును నీయన దెంగాలు గవర్నరుగానుండి బరిపాలించెను. కన్నాటుప్రభుత్వరాకసందర్భమున బయలుదేరిన రాజకీయ గండ్రాశమున తెలివివత్సల ప్రదర్శనములను ఆణుచుటకు భారతదేశ పరిపాలనపు నూతన చట్టము ప్రసాదించబడిన పిమ్మట రోనాల్డుగారు ప్రయత్నించవలసినదెను. యుద్ధము దిగ్విజయము గాంచుటకు సల్పవలసిన కృత్యములు అతిసామర్థ్యముతో సల్పిరి. యువరాజుగారు యాదేశమునకు అరుదెంచి యుద్ధముందు జయమొందుటకు వంగరాష్ట్రమును, కలకత్తాను గావించిన స్వార్థశ్యాగమును స్తుతించినప్పుడు రోనాల్డు ప్రభుత్వగారు అప్పుడు నచ్చట గలరు. యుద్ధానంతరమున బయలుదేరిన విషయ సమస్యల అనుభవమును రోనాల్డుగారికి గలదు. యుద్ధానంతరమున వంగరాష్ట్రమున బయలుదేరిన పరిశ్రామికవిప్లవభయమును పోషించెను. యుద్ధానంతరముందు, ఆర్థికపు అకాంతిచే బయలుదేరిన విషయ ప్రశ్నలను బరిష్కరించుట కపూర్వమైన దైర్యమును నీయన జూపెను. ఈవిష్కలమగ్గ అనేకపరిపాలన సౌకర్యములను గావించుట కీయన యుత్సాహమును జూపెను. స్థానికస్వపరిపాలనయందును ప్రజాశాస్త్రశాఖయందును వీరుచేసిన సౌకర్యముల విషయమై పేర్కొనుటకు కాలము నాకిప్పుడు బాలదు. నీటిపారుదల వృద్ధిచేయుటకు, వ్యవసాయము పెంపొందించుటకు, పల్లెలయందు సహకారోద్యమము బలపెట్టుటకు, రోనాల్డుగారికృషి మరువజను. కలకత్తా డక్కా విశ్వవిద్యాలయములో వీరికి ఫలబంధము ఎల్లరెరింగిన విషయమే. అనేక విషయములందు వీరు గావించిన ప్రయత్నములందును, సల్పిన కార్యములందును పాల్గొనినవారు రోనాల్డుగారి శక్తి సామర్థ్యములను, సహనమును, బాగుగ డెల్లగలరు. ఎల్లర ఆందు బాటులోనుండి, నిష్కాపట్యముతో తమ అభిప్రాయములను వ్యక్తపర్చుచు, సమయ న్యూర్తితో సమస్యల చిక్కలను గ్రహించగలిగిన మనముతో అనతికాలములో వంగరాష్ట్రదేశీయుల ఆదరణను రోనాల్డు ప్రభుత్వ మారగొనెను. ఎల్లప్పుడు దాను రాజకీయపు బయలుయందు దగ్గర్కొని తన సేవయు తన కత్వంత సహాయులగుటకు వారియాదరణకు పాత్రుడయ్యెను. వంగదేశపు ప్రజలశక్తి, సామర్థ్యము, తెలివి తేలుట, ఘర్షణలను బాగుచుటందు రోనాల్డుగారిచేరిన దీనిపాదు. తన సంఘమునందు పేరుగాంచినవారి సలహాయు, సహకారమును నీయన బొందగల్గెను. ఇట్టి విశ్వాసము బడయుట కెల్లరకును దట సీంచదు. మంచి గుణములుగల యిట్టివాని విగ్రహము సామ్రాజ్యముందుగల పట్టణములలో ద్వితీయస్థాన మాక్రమించుచున్న కలకత్తా నగరముందు స్థాపింపబడుచున్నందులకు వంగదేశపు పౌరులు నిజముగ గర్వించవలయును. (ఆ. ప్రె.)

వేలూరు (ఒకవిలేఖరి)

హిందూ హైస్కూలు పూర్వపు బాలర సంఘము డిశంబరు 19:— శ్రీ మహాత్ముడేవస్థాన హిందూ హైస్కూలు పూర్వబాలర సంఘమువారు యీనెల 21 తేదీన సంవత్సరోత్సవమును స్కూలువలలో జరిపెదరు. మహారాజరాజశ్రీ యు. రంగనామయ్యగారు యం. ఏ. బి. రో. శ్రుగ్రాసనాధిపత్యము వహించెదరు.

పంజాబు విశ్వవిద్యాలయ పట్టప్రదానోత్సవము

సర్ జే. సి. బోసుగారి ఉపన్యాసము

సర్ జగదీశచంద్రబోసు, సర్ రామకృష్ణగోపాల భండార్కరుగారలకు బిరుదము లీయబడెను

లాహోరు, డిశంబరు 19:— నేడు పంజాబు విశ్వవిద్యాలయ పట్టప్రదానోత్సవమునకు చాన్సలరు సర్ మాల్గం హెయిలీ అధ్యక్షతవహించెను. సర్ జగదీశచంద్ర బోసుగారికి డాక్టరు ఆఫ్ నైస్సు డిగ్రీయు, సర్ రామకృష్ణ గోపాలభండార్కరుగారికి డాక్టరు ఆఫ్ ఓరి యంటలు లెర్నింగు బిరుదమునీయబడెను. కాన్వోకేషను ఉపన్యాసమునిచ్చుటకు సర్ జే. సి. బోసుగారిని ప్రత్యేకముగ నాహ్వానించిరి. అపట్టభద్రులలో శ్రీలు చాలమందిగలరు.

సర్ బోసుగారు దుస్సాక్ష్య విషయములగూర్చి గాని యితర దేశములందు ఫలించిన సంగతులగూర్చి గాని మాటాడుట లేదని భారతదేశములో జేయదగినదియు జేసినదియు జెప్పెదవనిరి. సంరంభమువల్లనే బలమువచ్చును. స్వప్రయత్నములవల్లనే విజయము బడయగలము. జ్ఞానప్రపంచమున నెందరలోయెన్నెన్ని అపజయములు వచ్చినను నిరాశతోడక అద్భుతకార్యముల జేసిరి. సర్ జగదీశగారు ప్రభుత్వము నొక పుత్రముగ బోల్చి అందు అసంఖ్యాకములగు ప్రాణులగులవనియు అందు వివిధవర్ణములు దేశక్షేమమునకై కొన్ని పనుల జేయవలసి యుండవలెననియు చెప్పిరి. వ్యవహారమునందు గాక భావమునందును, ప్రాపంచిక విభూతియందు గాక ఆదర్శములందును శాశ్వతబీజము గాన్నించునని ఆయన తుదకుజెప్పెను. భౌతికసంపదలనే గాక కష్టపడి దేశసేవజేసి జ్ఞాదార్యముతో ఆదర్శభావములను వ్యాపింపజేసినయెడల నిజమైన మానవ సామ్రాజ్యము స్థాపింపగలము. (ఆ. ప్రె.)

నేషనలు హోంరూలు లీగు కన్వెన్షన్

ప్రారంభసమావేశము

బొంబాయి, డిశంబరు 19:— నేషనలు హోంరూలు లీగు కన్వెన్షన్ ప్రారంభసమావేశము మురాద్ గోకుల్లాను హోంలలో నేడుమధ్యాహ్నము సమావేశమయ్యెను. ముఖ్యమగు ప్రధానులు చాలమందివచ్చిరి. బిసెంటమ్మగారును, నీన్నేనే కాంగ్రెసుజేరిన జమ్నాదాసు ద్వారకదాసుగారును ఏ. రంగస్వామిఅయ్యరుగారును (పధుర) వచ్చినవారిలోనుండి. ఈ సభాకార్యక్రమము పత్రికలకు బంపబలులేదు. కాని దీనినే రౌండుటేసినవారు ప్రతిరోజును సాయంత్రమునకు సభముగియ్యగనే పత్రికలకు పేటటుమెంటులను బంపెదరు. ఈసభలు 28 తో పూర్తియగును. ఈసభ సమావేశోద్దేశము గాంధీగారు నూచించిన సర్వసత్తయి కమత్వము విషయమై నేషనలు హోంరూలు లీగువిధానము గూర్చి చర్చించి తీర్మానింపవై యుండెను. బిసెంటమ్మగారికి తమయనుసరలవైగల అఖండ ప్రతిభవలన ఆమెపక్షము దేశీయమహాసభలో చాలముఖ్యమైనదిగావచ్చును. (ఆ. ప్రె.)

ఓత్తమగారి అప్పీలు

రంగూను, డిశంబరు 19:— యు. ఓత్తమగారికి రంగూను జిల్లామేజిస్ట్రేటు రాజద్రోహ నేరముపై మూడుసంవత్సరముల కఠినశిక్ష విధింపగా ఆయన దానిపై జప్తిను వ్రాసుగారివద్ద అప్పీలుజేసికొనెను. ఈయన పక్షమున ఏలేటక్ ప్రాగారు వాదించుచు న్యాయమూర్తి యీకేసును జాగ్రత్తగ పరిశీలించినయెడల ప్రజలలో ప్రభుత్వముపై అయిష్టమును గలుగజేయు సుద్దేశము లేనట్లును, ఓత్తమగారు రుపన్యాసములలో రాజకీయప్రబోధమును ప్రజలకు గలుగజేసి ప్రజాక్షేమము నాలోచించెననియు జెప్పిరి. ప్రభుత్వపక్షమున హిగిస్వాదంగారు ఆ ఉపన్యాసములకు తటను ప్రభుత్వమును దూషించుచున్న యుండెనని చెప్పి, విధించిన శిక్ష చేసిననేరమున కెక్కువలో నిది గాదనిచెప్పిరి. తీర్పు ఇంకను జెప్పలేదు. (ఆ. ప్రె.)

స్థానిక వార్తలు

క్రాంతి మెరీట్:— క్రాంతి మెరీట్ పదవికి నియమింపబడిన ఎన్. భవానందంపిల్ల గారు నేడు ఉస్మాన్ సాహెబ్ గారినుంచి చార్జీ వహించుకొనిరి.

తిరువల్లిక్కేణి సంగీతసభ:— వై సభ వారి యాజమాన్యముక్రింద బస్తి బాయిగారు రేపు 4 గంటలకు నందవారుచరిత్రమును పాఠికగా చెప్పదురు.

సుగంధవిలాస సభ-లవకుళ:— సుగంధ విలాస సభవారు రేపు లవకుళ నాటకమును తెలుగులో సాయంకాలము 5-80 గంటలకు ప్రదర్శింతురు.

రాష్ట్రీయ టీచర్స్ మేనేజర్స్ సమావేశము:— వైసమావేశమున కింతవరకు కొందరు పెద్దలు 860 రూపాయి విరాళము నిచ్చినందులకు కృతజ్ఞులమని కె. రామాంజులు పిల్లగారు తెలుపుచున్నారు.

మద్రాసు అభివృద్ధి శాఖ మంత్రి

గౌ. టి. యం. శివజ్ఞానంపిల్లగారు చెన్న ప్రభుత్వ అభివృద్ధి శాఖామంత్రిగా ఆంబూరులో నిన్నుదిగిరి. అచట రైలుస్టేషనుకు నేలంపారులు వచ్చి సత్కరించిరి.

వరదనహాయనిధికి విరాళములు:

మదరాసు కవర్నరుగారికి కావేరీవరదలచే బాధపడువానికి సహాయార్థమై ప్రేంచి కవర్నరుగారు రూ 1228-10-11 న్నూ గిరిలోనున్న బైజ్ నాథ్ కంపెనీవారు రూ 500 న్నూ విరాళముల సేపిరి.

“స్వరాజ్య” పేరు హోలర్ సభ:

ప్రింటింగ్ పబ్లిషింగ్-కో యొక్క పేరుహోల్లర్ సభ 81 తేదీన బ్రాడ్వే 40 నెంబరు గృహమున సాయంకాలము 5 గంటలకు జరుగును. కార్యక్రమము? ఆడిటెడ్ అకౌంట్లు నోష్వకొనుట. యీసంవత్సరపు (1925) ఆడిటర్ ను నియమించుట. మిగతా విషయములు.

కాంగ్రెసు - శాసనసభలు

కాంగ్రెసు చెప్పినట్లు శాసనసభలో వర్తింపవలెను

ఖిలాఫత్ సంఘ కార్యదర్శియు, మదరాసు కాంగ్రెస్ పక్ష సభ్యుడును అగు అబ్దుల్ హమీద్ ఖాన్ గారు కాంగ్రెసు లో యీక్రింది తీర్మానము నుపహదించురు, శాసనసభలందును, భారతసభలందును జరుగు పనియంతయు కాంగ్రెసు యధికారముక్రింద తన్నియమానుసారముగా జరగవలెనని యీసభవారు తీర్మానించు చున్నారు.

తై సెన్సు లేని ఆయుధ సామగ్రిని గలిగియుండుట

ముద్దాయి రెండు నెలలకొకసారి విధింపబడుట నిన్నుటిదినము జార్జి టౌన్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు టి. భగవంతురప్రగారు “తై సెన్సు లేకుండ నాయుధముల నుంచుకొనిన కళాకువానికేను” విచారించి ముద్దాయికి 2 నెలలు కఠినశిక్ష విధించిరి.

“యస్, యస్, నెల్లూరు” అను నావయందు ముద్దాయి సికందర్ సాహెబు కళాకుపనిలో నుండెను. ఈ నెల 17 వ తేదీ నావ మదరాసు హార్బరుచేరెను. సుంకపు శాఖాధికారి (Superintendent of preventive Services) రి ఆతనివారా హరులవలన ఓకముందు ముద్దాయి రివాల్వరుల నుంచుకొనియున్నట్లు చెలియవచ్చినందున పరిశోధనగావించగ రి గుండ్ల రివాల్వరులు రెండున్న, రు 50 ల మెలగల నుండున్న లభించెను. అంతట నావస్తువులను తమస్వాధీనము గావించుకొని ముద్దాయిని పోలీసువశము చేసిరి.

ముద్దాయి తానెవరని ననియు, తై సెన్సు లేని వైయా యుధములు తనవద్దనుండుట నిజమేగాని వానిని లాల్ మియా యను నాతడు తనవద్ద నుంచగోరగ అట్లుచేసితినినియు చెప్పెను.

న్యాయాధిపతి ముద్దాయిపై కేసు రుజువైనందున రెండు నెలలు కఠినశిక్ష విధించి ఆయుధములను, నుండును ప్రభుత్వ మువారివరము చేయుటకుట్లు తీర్పుచెప్పిరి.

హబిబుల్లాగారికి విందు:— సర్. మహమూద్ హబిబుల్లాగారికి నెల్లూరుపాటులు స్వాగతమర్పించి విందుచేయుదురుగాన అందుకై హబిబుల్లాగారు శనివారంనాడు నెల్లూరు వెళ్లి అచ్చటి స్థానికసంఘమువారి స్వాగతపుత్రము పొంది 27 తేదీన బొంబాయి మెయిలుమీద ఢిల్లీకివెళ్లి పనిలో ప్రవేశింతురు.

1925 సం॥ డై రీ:— మద్రాసు ఆయుర్వేదికు ఫార్మసీవారి 1925 సం॥ పు డయిరీలను కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. ఇవివాక్యట్టుజేబు వైజులోనున్నవి. పేజీకిరెండుదినములు చొప్పునవర్చుపబడెను. మదరాసు ఆయుర్వేదికు ఫార్మసీలో తయారుచేయబడు మంగుళేయు వానిగుణములును (తతి) శేషీయొక్క చివరను ముద్రింపబడియున్నవి. ఎక్కువపనులున్నవారు వానినిమరచిపోకుండ నమోదుచేసికొనుటకు ఈడయ రీలు పయ్యక్తముగ నుండును.

మదరాసు రాకపోకలు:— ఆంబూరులో జరుగు వెల్లల గమావేశమున కధ్యక్షత వహించుటకు టి. ఎల్. శివజ్ఞానం పిల్లగారు నిన్న బయలుదేరిరి.

ఎం. కె. ఆచార్యగారి యుదయం వచ్చిరి. (మెకానికల్ యింజనీరింగ్) ప్రొఫెసర్ ఎ. జేవిడ్ (స్ట్రీటు కాన్సిలు సభ్యుడు) ఫోజ్ సత్నా గార్లు బొంబాయి వెళ్లిరి.

జస్టిస్. మాట్టు ట్రాబర్ గారు ఉదకమండలము వెళ్లిరి. సి. వి. వెంకట రమణయ్యగారు (ఎం. ఎల్. సి.) కోయంతెత్తారు వెళ్లిరి. బ్రెన్ దంపతులు కలకత్తా వెళ్లిరి.

మదరాసు న్యాయకళాశాల:— మదరాసు న్యాయకళాశాల క్రిస్తుమన్ నెలవులకు 6 జనేవరిదాకా మూడు బడును. క్రొత్తస్కీ-ముప్రకారం 6 ఏప్రిల్ నా న్యాయవాదిగా పనిచేయనివారిని ఉపాధ్యాయునిగా నియమింపకుండుట, కళాశాలాదైనిక కార్యక్రమము 12 గంటలనుంచి 4 గంటలుదాకా జరుగుట కళాశాల తెరచినప్పటినుంచి అనుబంధ పెట్టుబడును. అందుచే కె. ఎన్. రామస్వామయ్యర్, టి. వెంకటసుబ్రహ్మణ్యం, పి. మదనగోపాలనాయుడు, కామేశ్వరరావు, కె. బాలకృష్ణపిల్లగార్లు ఉద్యోగము ముగిసినవి.

లా కాలేజీ వచ్చేజనవరి 6 తేదీనుండి 12 గంటలనుండి 4 గంటలవరకు పనిచేయునను వార్త యథార్థముగాదనియు ఈవిషయమై లా కాలేజీకపున్సిలువారింకను తీర్మానించలేదనియు మాకు నమ్మకముగదెలియుచున్నది. (ఆం. ప. సం.)

రాబోవు వి. సి. యస్ పరీక్ష పోటీకై 18 మంది మదరాసునుంచి అలహాబాదు వెళ్లుచున్నారు.

రాజబంధువుల ఆగమనము

బొంబాయిలోదిగి పూనాబోయిరి
బొంబాయి, డిశంబరు 19:— కన్నాటు యవరాజు దంపతులు యీ ఉదయ మిచట దిగి ప్రభుత్వమందిరమున కొంత నేపు విక్రాంతిగొని మానశిఖరమును; అభివృద్ధి కార్యవిశేషములను సందర్శించిరి. సాయంత్రము స్వల్పమగు విందు జరిగెను. కాత్రి బయలుదేరి పూనాబోయిరి. అచట రెప్పి నెంట్లు కర్నూలు సర్ మోస్లి వాకరు దంపతుల అతిథులుగ నుండురు. (ఆ. ప్రె.)

కొచ్చి రేపు

అభివృద్ధికి చెన్న ప్రభుత్వమునుండి అప్పడీసికొనుట
కొచ్చి, డిశంబరు 20:— మద్రాసు ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకసభ్యుడగు గౌ. ఆర్. ఎ. గ్రహంగారు కొచ్చికిపోగా అచట రేపుకన్య రెప్పిబోర్డు మలబారుకల్వెరు ధారనుగారి అధ్యక్షతన సమావేశమై హార్బరుస్కీము విషయములను ముఖ్యముగావని చర్చించిరి. మూడవవైజీపనుల కేయుటకు ఖర్చు 20 లక్షలను మద్రాసు ప్రభుత్వమువారి వద్దనుండి అప్పడీసికొనుటకు బోర్డువారు తీర్మానించిరి. ఇందులకు యంత్రులైన గావలెనో ఇంగ్లాండులోనినిపుణులు తెలుపనిదే యీపనిని మొదలుపెట్టుట యుక్తమాయని చర్చజరిగెను. తుదకు పని ప్రారంభించుటకే అంగీకరింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

పన్ను లవిచారణసంఘము

సి. యల్. వక్టీలుగారి విచారణ

ఢిల్లీ, డిశంబరు 19:— బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయము నందు ఆర్థికకాన్త్రబోధకుడుగ నున్నట్టియు, ఆధునిక భారత ఆర్థికాభివృద్ధి గ్రంథకర్తయైన సి. యల్. వక్టీలుగారు నేడు టూడ్ హంటరు కమిటీచే విచారింపబడిరి. భారతదేశమంతటను ఆర్థికవిచారణ జరుపుటకు తాలూకా జిల్లా, డివిజను, రాష్ట్రములపద్ధతిని భారతదేశ మంతటను ఒక్కసారే జరుపుటకు విలగువిధానమును దెల్పెను.

అట్టి విచారణను జరిపి దెలిసికొనిన విషయములవలన దేశసాభ్యాగమున కేమిలాభకరమని అభ్యుత్పాదకుగా వానివలన పన్నులు వేయుటకు నుంచిపద్ధతి యేర్పడునని వక్టీలుగారు చెప్పిరి.

ఇదివరలో డప్రివిచారణవంటి వానిఫలితములను ప్రకటింపవలసినదిగ వక్టీలుగారు కోరిరి.

ఇండియాకన్న అనుకూలపరిస్థితులున్న ఇంగ్లాండులో పంటలెక్కులను గనుగొనుటకు 7 సం॥ములు బట్టెనని సర్ జెర్నీ ధామ్స్సుగారు చెప్పిరి.

వ్యవసాయముద్వారా వచ్చు ఆదాయముపై పన్ను వేయవలసినదిగను ఆదాయము కొద్దియైనవారిని వదిలివేయవలసినదిగను వక్టీలుగారుకోరిరి.

దీనివలన యిప్పుడు వచ్చు ల్యాండు రెవిన్యూ చాలవరకు బోవుననియు, భూమిని సాగుబడిచేయక నిర్లక్ష్యముతో వదిలివేసినయెడల బహుమానమిచ్చుట యగుననియు అభ్యుత్పాదు నూచించెను. (ఆ. ప్రె.)

మైసూరు రెయిల్వేలలో కొన్ని సెక్షనులందు ఖర్చు 8 లక్షలకుగాను నూటికి 7 చొ॥ వడ్డీ యిచ్చునట్లు మైసూరు ప్రభుత్వము గ్యారంటీమీద డిశంబరు ఋణపత్రము లిచ్చుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

పుదుకోట పరిశ్రమలు

ప్రభుత్వసహాయము

పుదుకోట, డిశంబరు 19:— ప్రభుత్వమువారి రేపరిశ్రమనై నను ప్రథమదశలో అభివృద్ధిచేయుటకై ప్రోత్సాహము చేసెదరని వాగ్దానము చేసినందువలన కరమూరులో ప్రారంభించిన నివ్వపుల్ల పరిశ్రమకై 5 నేలరూపాయిల ఋణముకావలసియుండగా ఆవిషయమై ప్రభుత్వమువారిలో చింతించుచున్నట్లుల తెలియుచున్నది.

ఈ సంస్థానములో నీలిమందు పరిశ్రమ పునరుద్ధారణ విషయమున, జర్జీనీ మున్నగు దేశములనుండి మాయరంగులు దెప్పించుటవలన నిది ఆర్థికముగ ఫలకారిగనుండదని ప్రభుత్వము వారు డలచుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

ప్రత్యేక ఆంధ్రదేశ కళావంతుల సంస్కరణ

మ హా జ న స భ

వై సభను సమావేశపరచు కాలనిర్ణయము ఆంధ్రదేశీయ నాయకులగు కళావంతులలోని స్త్రీపురుషులకు, ఈనాటి యిచ్చియుండిన ధర్మకర్తలకు విదలితేయుటకు సన్యాససంఘము వారు తీర్మానించిరి. కాన ఈ తీర్మానప్రకారము వెన్వంట నే వారివారి అభిప్రాయములను సన్యాససంఘము జాయింట్లు కార్యదర్శులకు గుంట్టు రునకు తెలియజేయవలయును. అభిప్రాయములు తెలిసికొని ప్రాగ్నినిర్ణయించి బహిరంగవర్చులు డును.

(జాయింట్లు కార్యదర్శులు)

చంద్రగిరి తాలూకాబోర్డు

17 తేదీన తిరువాలంగాడు యందు చంద్రగిరి తాలూకా బోర్డుసమావేశము జరుపబడెను. అందు చర్చింపబడినవిషయములలో ముఖ్యమైనది ప్రథమపాఠశాలాపాఠ్యాల వేతనముల గురించి చర్చింపబడెను. ఈసంవత్సరమునకు ఉపాధ్యాయులకు లోకల్ అలెవన్న 1-4-1925 తేదీనుండి ఎలమెంటరీ ట్రైనింగు ఉపాధ్యాయులకు రూ 5. లు సెకండరీ ట్రైనింగు ఉపాధ్యాయులకు రూ 10లు అధికముగా ప్రస్తుతవేతనములకు చేర్చి ఇచ్చులాగున సభ్యులెల్లరును ఏకగ్రీవముగా తీర్మానించిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

దేశోద్ధారక కాశీనాథుని
నాగేశ్వరరావు పంతులుగారికి
చేబోలునందు గావింపబడిన
సన్మానము

ఖద్దరుపరిశ్రమ సంఘసభ్యులు 16 వ తేదీని
సమర్పించినవివరిత్ర

ఆంధ్రపత్రికాధిపతులు, నిరంతరదేశసేవాధురంధరు
లును, మాతృభాషా పోషకులును, "దేశోద్ధారక" బిరుదాం
కితులు నగు

బ్రహ్మశ్రీ కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు
పంతులుగారికి

చేబోలు ఖద్దరు పరిశ్రమ సంఘము సమర్పించు
వివరిత్రము

ఆర్యవర్మా!! దేశభక్తిచంద్రశేఖర, స్వదేశప్రభుత్వముద్ధ
రకార్యము కృషిసలుపు మాప్రార్థననై, శ్రీమయనక విచ్చేసి
నే డిసభ నలంకరించి, భవదీయవిమలకాంతస్వభావసందర్శన
సౌభాగ్యాతిశయించుచే, మా కానందాంబుది మునుంగభాగ్య
ముఁ గలిగించినందులకు మీకు మాసంతోషమాచంబగు వివరి
త్రము సమర్పించుకొనుచున్నాము.

దేశోద్ధారక!! ఇంతకు బూర్వ మెన్నియో సన్మాన
పత్రములస్వీకరించి, సకలవింధప్రశంసార్హ వాక్యామృతములఁ
గ్రోలి, యాంధ్రదేశోబంధు నలంకడల విరాజిల్లుభవదీయకీర్తి
కాంతాలలామ, నీప్రదేశంబున బురుచ్చారణజేయుట చర్చి
తచర్యణ మని తత్ప్రసావన వదలివారము.

దేశహితైకసంకీర్ణ!! మీచే బ్రకటింపబడు "ఆంధ్ర
పత్రికాభిముఖమునఁ బెక్కువత్సరములనుండి ఆర్థిక, రాజకీ
య, సాంఘికాదివిషయంబులందు నిడిమచున్న యాంధ్రదేశీ
యుల నిద్రమేల్కొల్పిన మాశక్తిసార్థ్యంబులు వర్ణనాతీతం
బులు. ఆంధ్రభాషా ప్రపంచంబునం దపారకృషి నలిపి, ప్రాచీ
నాధునికవికృత గద్య, పద్యకావ్యంబుల, గళలను, దర్శిమర్మన
లను, నవసాహితీమగు "భారతీ" పత్రికాభిముఖమున వెలువ
డించి మాతృభాషాలామను వివిధాభరణములచే నైయే
చున్నట్టి మీదనుకంఠంబు నేవ్వంబు.

అమలచరితా!! స్వదేశప్రభుత్వ వ్యాప్తికై యాంధ్రదేశంబు
నందు వివిధప్రాంతములనుండి పడుతున్న స్వీకరించి యాం
ధ్రోద్యమంబు నిర్విఘ్నంబుగఁ గొనసాగించు భవదీయకార్యా
చరణంబు వివరిత్రంబు. భరతదేశ స్వరాజ్యప్రాప్తికై మీ
రొనరించు కృషి యనన్యతంబు. సర్వకీర్తిసామర్థ్యంబులు మీ
యంబిమిడియుండుటచే గౌరవిదినములక్రిందట చెన్నపట్టణ
మున సాంధ్రమహాజను లాంధ్రదేశోద్యమభారంబు మీభుజ
స్కంధంబున నిల్పివారన దేశోద్ధారకవిరుద మర్పించి, మమ్ము
నిత్యంతసంతోషయ త్రివిధులఁ గావించిరి.

కుసుమనిధీ!! ఖద్దరుపరిశ్రమము మాసంఘమునకు నూతన
ముగటచే దదభివృద్ధికై సర్వకార్య కారదులైన మీ బోధల
సాక్షాదముతో స్వీకరించి తదనుసారముగా ప్రవర్తించి సంసిద్ధు
లమై యున్నారము.

సాధువినుతా!! స్వార్థము లద్యజించి, విక్రాంతి విసర్జించి
యనిశంబు దేశసేవాధురంధరులై మీపాపనచరిత్రచే సాంధ్ర
దేశమును తద్దేశీయులను భరతదేశంబునంబే గాక వివిధదేశంబు
లను యశఃప్రభలచే విరాజిల్ల జేయు మీకు భగవంతుఁ డనిశం
భాగ్యురారోగ్యభోగభాగ్యంబు లాసంగి మీయద్యమమునఁ
గృతకృత్యులం జేసి భారతదేశంబునంబు తృప్తికాంతార
త్వము నాచంద్రతారార్కము విరాజిల్ల జేయుఁగాత మని
మహాత్మునిబ్రాహ్మింపుమ మా కృతజ్ఞ తాభివందనములతో దీని
సమర్పించుకొనుచున్నాము.

చేబోలు ఖద్దరు పరిశ్రమ సంఘసభ్యులు.

దేశోద్ధారక బిరుదాంకితులగు బ్రహ్మశ్రీ
కా॥ నాగేశ్వరరావుపంతులుగారికి
చేబోలు పురజనులు సమర్పించు
సన్మానములు

కా॥ శ్రీనాథామల పాదపద్మయుగళి * నేవామృతాస్వాద సం
ధానధ్యాననితాంతదాంత నిగమాంతర్యేదవిఖ్యాత కా
శీనాధాన్యవాదీసంజనిత లక్ష్మీసాదరప్రార్థన
డానాగేశ్వరరావునకు తానాచంద్రతారార్కము.

నీ॥ స్వాగతం బాంధ్రదేశ * శహితైకనిర్ణేత!
యజ్ఞులసంజాత! * స్వాగతంబు
స్వాగతం బఖిలాశీజనబృందమంతార!
సత్యవ్రతాశాస! * స్వాగతంబు
స్వాగతం బామ్మాయశాస్త్రపురాణజ్ఞ!
అజ్ఞానవిమర్శు! * స్వాగతంబు
స్వాగతం బాంధ్ర స * ద్వాపధారంధర్య!
ఆనందసౌందర్య! * స్వాగతంబు

నీ॥ స్వాగతము! కాశీనాథుని * వంశతిలక!
స్వాగతము! దేశభక్తివింధ్రాజమాన!
స్వాగతము! భారతీయ * ప్రజానందద్య!
స్వాగతంబు! నాగేశ! * సుస్వాగతంబు!

నీ॥ స్వాంతమందున "ఆత్మ * వత్సర్యభూతాని"
యనెడి యాశ్శక్తిని * నరయు నెవడు!
భవి "అహింసా పర * మోధర్య" యనునూక్తి
సకలజనాశీకి * జాపె నెవడు!
అతుల "వశోపకారార్థ మిదంశరీ
ర" మృదు వ్యక్తిచే * గ్రాలు నెవడు!
ఆంధ్రమహాజను * లందఱు మెచ్చ "దే
శోద్ధారక" బిరుద * ముంక నెవడు॥

నీ॥ ప్రాణిని స్వరాజ్యసౌధ నిర్మాణమందు
సాంధ్రులకు మార్గదర్శకుఁ డయ్యె నెవడు!
అట్టి కాశీనాథుని సత్కృ * లాభిపూర్ణ
చంద్ర! నాగేశ్వరసుధీంధ్ర * సన్నుతింతు.

మ॥ తిరమైవరిలు భారతీయ జనయిత్రీ దాస్యబంధంబు; సా
దరదుర్వార నితాంతచింతలను స్వాంతంబుందు బాధింప "నే
వమగ" బాపగలాడనా? "యని మనోవాక్యాంకర్యంబులం
దరయకమార్గముజూచునిన్ను దగదయ్య! కొల్పినాగేశ్వరా!

ఉ॥ భారతదేశమందు గల * పత్రికలందున "ఆంధ్రపత్రిక"
పేరుఁ బ్రతిష్ఠఁ గాంచె నిటుంపేదలకై నను నిత్యముక సమా
చార మెటుంకనానలుల * సత్త్వి వాంధ్రజనాభిచేత స
త్కారముఁ గాంచితిర! వనుధామఃచంద్రమకీర్తిసాంధ్రమ!.

చ॥ ఆరసితివార! బాద్యనిచయంబు నణంప నమోదధంబులక
సత్సకపీండ్రసంతతులు * సమృద్ధిమై దలలూచి మెచ్చఁగా
విరచనజేతు వ్యాసముల * వేయి వచింపఁగ నేల సత్కృపీ
శ్వర మధురానులాప ఘట "భారతీ" కల్పకుంబు నిల్పితా!

నీ॥ ధరణి సాంధ్రోద్యమ సముత్తరణకొఱకు
సాంధ్రవిశ్వవిద్యాలయప్రాప్తికొఱకు
సాంధ్రభాషాసముద్ధరణార్థ మిడిరి
యాంధ్రజనులు దేశోద్ధారకాభివృద్ధి!

ఆ॥ వె॥ నీవిభూతిఁడెలుపు * "నీ గృహసామంబు"
భవ్యపదవి "నాగ" * పదము చాలు
భూతపితముఁ డెలుపు * భవి "నీశ్వర" పదంబు
నిఖిల మమరె నార! * నీదుపేర.

క॥ కాశీనాథుని కులమునఁ
బ్రాశస్త్యతఁ బుట్టియాంధ్ర * వాసులుప్రీతిక
"దేశోద్ధారక" బిరుదం
బాశిస్సువిడంగ నలరి * తా నాగేశా!

చేబోలు పురజనులు.

కర్నాటక ప్రత్యేక రాష్ట్రోద్యమము
సర్వసానుభూతినిబడయుట

బెల్గాం, డిశంబరు 20:—కార్యదర్శి యన్. ఆర్. మం
గళవేడిగారు బెల్గాము కాంగ్రెసు కాంపునుండి యిట్లు తంతి
నిచ్చుచున్నారు:—

కర్నాటక రాష్ట్రమును విశ్వముజేయవలెననికోరు సభ
కాంగ్రెసుకాంపులోని గాయకమహాసభ మందిరమున 25 వ
తేదీ మధ్యాహ్నము 2.30 గంటలకు సమావేశమగును. కర్నా
టకుల నాయకులు ముఖ్యులు చాల మంది యు, పత్రిక
లును యాభావిమునెడ సంపూర్ణసానుభూతి జూపుచున్నార
బ్రాహ్మజేతరులును యిం దుత్సాహమును సానుభూతిని
జూపుట శుభవిషాము. కర్నాటక యువకులు యాప్రత్యేక
రాష్ట్రోద్యమము నత్యుత్సాహముతో జూచుచున్నారు.
(ఆ. ప్రె.)

బొంబాయిలో పెద్దదుండగము

గుడ్డలుకుక్కి మోటారుడ్రైవరును క్రిందికి నెట్టిరి

బొంబాయి, డిశం 20:— శుక్రవారమునకు మిచెట
జరిగినట్టి దుండగము నీనీమాలలో చూచియుండుముగాని యిది
వర కెన్నడునెరుగము. ఇదో అబ్బం ఇరానీ అను నెం. 24902 మోటా
రుడ్రైవరుతోలు బండిని ఒక క్రైస్తవునిబోలువాడను, యిద్దరు
మహమ్మదీయులు పెద్దమనుష్యులవంటి వారును శుక్రవారము
ఒకటిన్నరకు మాట్లాడుకొనిరి. ఒక దుర్మార్గు పుచ్చోట
కొంచెము నేపుండి డ్రైవరును సి
యాను వంటెన వైపు లోలుమనిరి. ఆవంటెన జేరుసరికి వీరు
యింకాకొన్ని బుట్లంతాగి మల్లీబొంబాయికి తీసికొని సామ్మరి
రట. అట్లే డ్రైవరుచేసెను. మాటు అంగాకు శ్రీ మైలున్నదనగా
క్రైస్తవుని వంటివాడు డ్రైవరును గొంతు బట్టుకొని నోటో
పట్టుచేతిరుమాలను కుక్కిబండిలోనుండి క్రిందబడజేసిరి. వెంట
నే వారామోటారును 50 మైళ్ల వేగముతో నీయాను వంటెనవై
పు బోయిరి. డ్రైవరంతట మాటుఅంగా పోలీసుస్టేషనుకు నడ
చిపోయి కంప్లెయింటు జేసెను. ఇంతవరకు పోలీసు విచారణ
కు యేమీ ఆచూకీ జిక్కలేదు. (ఆ. ప్రె.)

బెంగాలు నిర్బంధశాసనములు

పార్లమెంటు నాపుడల జేసి చర్చింపవలెను
సర్గోకారీర్థానము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, డిశం 20:—బెంగాలు శాసనములనుగూర్చి ఆ
లో చిందుటకు పార్లమెంటును ప్రస్తుత మాప్రత్యేయవలెనని కా
మన్యభలో స్కరుగారు తీర్మానము నుపపాదించిరి.

బెంగాలు శాసన ప్రయోగముచే హత్యలు భిభత్సము
అడంగునని ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశ్యముగాని దానిని మాన్పుట
కు బదులు మరంత రెచ్చగొట్టును. ఈ శాసనములవలన విస్తార
ము ప్రతికూలబ్రిటిషుభావమును గలుగజేయును. బ్రిటిషువారి
యందు ద్వేషమును మరింత బురికొల్పును. కాన ఇండియా
మంత్రి ఇండియా ప్రభుత్వవిధానమును మార్చుకొని విచేక
యంతనుగుపడ్డతి నవలంబించుటల జేయవలె నని స్కరుగారు
గోరిరి.

విరిటర్లను ప్రత్యుత్తరము

దీనికి విరిటర్లనుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు భారతప్ర
భుత్వమును బెంగాలు ప్రభుత్వము తీర్మానించిన విధానమును
అలియరుప్రభువు సంపూర్ణముగ నంగీకరించిరియు, బక్సెను
చాడు ప్రభువు అవివియను ప్రభువుతీర్మానమునే జాగ్రత్తగ
పరిశీలించి ఒప్పకొనిరినియు జెప్పిరి.

గ్రహణి మాత్రలు

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు.0-2-0

రక్తచనములు, బంగారీచనములు, బిగటచనములు
లు, అడర్లపరచనములు, నీటిని రెచనములు, మొదలగునవి ఈ
మాత్రలకు మూడుపూటలు నేవించిన తోడనే నిలిచిపోవును.
నీటిని పిల్లలకుమాడ వాడవచ్చును. వెంటనే గుణ మిచ్చును.
మృత్యుకాంక్షవలె నీచో. ముదగాచు బొంగులు.

ఆంధ్రపత్రిక

1924-వ సం॥ డిసెంబరునెల 20-వ తేది

శనివారము

విజయనగరము

దైత్యులకాంగ్రెసునభ జరుగుచున్నదేమునకు విజయనగర మని పేరుబెట్టుట కర్నాటకలో పాటు ఆంధ్రులకును గర్వకారణమగుచున్నది. విజయనగరసామ్రాజ్యముపట్లను, దాని ప్రఖ్యాతినినుమడింపజేసిన శ్రీ కృష్ణదేవరాయల పట్లను, కర్నాటకనున్న ఆంధ్రుల కెక్కుడు గౌరవము గలదనుటకు సందియము లేదు. కృష్ణదేవరాయలు పోషించిన ఆంధ్రమహాకవులను దీసివేచిన, ఆంధ్రవాఙ్మయమున కెట్టికొరత వాటిల్లినో చెప్పనక్కరలేదు. రాయలవారు ఆంధ్రభాషలనుకీర్తిని సంపాదించుటయగాక, ఆముక్తమాల్యదయను నుత్తమ కావ్యమును రచించి, అప్రతిమానప్రతిభను కనుబడిచి. రాయలవారు కర్నాటక ఆంధ్రులయనుక్షేత్రతో నిపుడు నిమిత్తము లేదు. ఆంధ్రకవిత నభిమానించుటయు, ఆంధ్రకావ్యములను రచించుటయు, ఆంధ్రకవులను పోషించుటయు, ఆంధ్రత్వసిద్ధికి నిదర్శనము లగుచో, కృష్ణదేవరాయలవారాంధ్రులనియే భావింపవచ్చును. కాని కర్నాటక విజయనగరసామ్రాజ్యమును గాని, రాయలవారిని గాని స్మరించుటకు ఆంధ్రుల కెట్టియభ్యంతరముండదు. ఉభయజాతులవారును పెక్కువిషయములలో సమానలక్షణముల గలిగియుండిరి. కర్నాటక మను పేరు ఉభయలకును సమానముగ వర్తించుచుండెను. "ఎవ్వ రేమనిన నాది కర్నాటక భాష"యను శ్రీనాథమహాకవి దెలుపుటబట్టి ఉభయజాతులకు గల సంబంధమును గ్రహింపవచ్చును.

కన్నడభాషయందు ఆంధ్రులు గ్రంథములను రచించుటయు, కర్నాటక ఆంధ్రగ్రంథములను రచించుటయు, ప్రాచీనకాలమున సామాన్యమైయుండెను. శాయనాచార్యులను ఆంధ్రులు తమవారని ఎటుల గర్వపడుచున్నారో, కర్నాటకను అటులే గర్వపడుచున్నారు. కర్నాటక రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారు సమయానుకూలముగ ప్రచురించిన గ్రంథము జూచిన, ఆంధ్రకర్నాటకసంబంధము గనుపట్టును. ఆంధ్రకర్నాటక ఆర్యసాంప్రదాయముల నెక్కుడుగ ననుసరించుచు ఏకరీతిగ వాఙ్మయభాషాసాంప్రదాయములను పెంపొందించినయి, పండ్రెండు పదమూడవ శతాబ్దములందు ఉభయలును చీలిపోయి రెనియు ఈ గ్రంథము దెలుపుచున్నది. కర్నాటకదేశమునందు ద్వైత, అద్వైత, విశిష్టాద్వైత, వీరశైవ మతములు ప్రవర్తింతు. కర్నాటకదేశ ప్రాచీన చరిత్ర నంతను దెలిసికొనగోయవారి కీగ్రంథ మెంతయు నుపయోగకరముగ నుండగలదు. ప్రాచీన కర్నాటకము ఉత్కృష్టనాగరికమునకు నిలయమైయున్నను, నేడది దీనస్థితియందున్నది. నాలుగు ప్రభుత్వములక్రింద, కర్నాటకము విభాగమయినది.

జొంబాయి రాజధానియందు ఉత్తరకన్నడ, బెల్గాం, కార్వారు, బీజపురము లున్నవి. రాయచూరు, గుల్బర్గాలునై జామరాష్ట్రమునందున్నవి. మైసూరు, మైసూరు ప్రభుత్వముక్రింద నున్నది. చెన్నరాజధానిలో దక్షిణకన్నడ, కూర్గ, నీలగిరి, బల్లారి మున్నగుభాగములు గలవు.

రాష్ట్రవిభాగముతో కన్నడభాష ఏకత్వమును కోల్పోయినది. వివిధప్రాంతములలోని, భాష వేర్వేరు రూపములదాల్చినది. కర్నాటకమునందు ఏకరాష్ట్రమునందుండవలయునని గాఢముగ నభిలషించుచున్నాడు. మాతృభాష నుద్ధరింపవలయు నని పూమ్మెనుచున్నారు. ఆంధ్రులును, కన్నడులును ప్రస్తుతనముయమున దాదాపు సమానస్థితియందున్నారని చెప్పవచ్చును. ఇదివరకు కర్నాటకమునందు చెన్నడును కాంగ్రెసునభ జరిగియుండలేదు. నిడుడు ఆంధ్రదేశమునకు కాంగ్రెసును జరుపుభాగ్య మున్నెను. మహమ్మదాలీగారధ్యక్షతవహించిరి. ఈమారు కర్నాటకము కాంగ్రెసు జరుపుటయు, గాంధీమహాత్ముడధ్యక్షతవహించుటయు, తలపించినది. ఆంధ్రులవలె కర్నాటకయును, దేశీయమహాజనసభను అభివృద్ధిపముగజరుపవలయునని ఉత్సాహపూరితులైయున్నారు. కర్నాటకరాష్ట్రము ప్రతి పండెడిదేశము. దక్షిణ హిందూదేశమునకంతకును, యాప్రాంతము దూదినీ సప్లయిచేయగలదు. కాని దూది నెగుమతి కేయుటచే, నూలును వస్త్రములను తయారుజేయజాలకున్నది. ఇకనయినను శ్రద్ధవహించుచో, కర్నాటకము కద్దరు నిర్మాణమునకు మిగుల తోడ్పడగలదు. తమములను నివారించుకొనగలదు. కాంగ్రెసునభ కర్నాటకమున జరిగినందుల కిట్టిఫలిత మబ్బునని భావించెదము. నేడు ప్రారంభమయిన నూతనప్రజాభివృద్ధి, త్వరలో కర్నాటక యభిలాషలను సఫలపరుచుటకు తోడ్పడుగాక యని కోరెదము. విజయనగరము నందు గూడెడి జాతీయసభలకు విజయము చేకూరకమానదు. కృష్ణదేవరాయ శివాజీ మున్నగు చక్రవర్తు లుద్భవించిన దేశము స్వపరిపాలనమునకు తగియుండ దనుట, కేవలము పరిహాసాస్పదము. ప్రాచీనవీరులను స్మరించి, భారతీయులు తొంటి యాన్నత్యమును పొందుటకు, శ్రద్ధతో పాటుబడెదరుగాక!

పన్నుల విచారణ

పన్నులవిచారణ నిరర్థకమని విదితమగుచున్నది. ప్రజలరాబడిని గనుగొనకుండ, పన్ను లిచ్చుశక్తిని కనుగొనుట దుర్లభము. అయినను, హైందవాధికారులకు సాధ్యముగాని దేమిగలదు? ముఖ్యంగా రిచ్చిన సాక్ష్యము ప్రకారము ప్రస్తుత విచారణ వలన ప్రయోజనము లేదని తేలినది. సిద్ధివిక్రమము బొంబాయి లేబరు కార్యాయాధ్యక్షులునుగూడ ఇట్టి యభిప్రాయము నొనగిరి. ప్రజల ఆదాయ వ్యయములను కనుగొని, ఫలితములను తేల్చవలయునని వీరు గోరిరి. ఇందుకు బూనుట, కష్టముగాదాయని, టాడుహంటరుగారు ప్రశ్నించుచు, సిద్ధివిక్రమగారి యూహల నధిక్షేపించిరి. అధిక్షేపించుట సులభమే. కాని, ఏదీయో యొకరికిని పన్నుల విధించుట మరింతపరిహాసాస్పదము గాదా? ప్రస్తుత విచారణసంఘమువలన ప్రజలకు వచ్చుచు

శక్తి ఎంతవరకు గలదో తేలదు. ఇట్టి విచారణ లేకుండనే, ప్రజలు తమ యభిప్రాయమును తెలుపగలరు. పన్నులతో నిదివరకే క్రుంగి పోవుచున్నవారిపై ఇంకను నెక్కుడుపన్నులను విధించుట దుస్సహము. డాక్టరు బాలకృష్ణగారను కొల్లూపురపు కాలేజీ అధ్యక్షులు, ప్రజల సామర్థ్యమును గ్రహింపకుండ క్రొత్తపన్నులను కొన్నింటిని సూచించిరి. వీరిసూహసముద్భుతము. ఏ గ్రంథములనుండి వీరిట్టియమూల్యవిషయములను గ్రహించిరో తెలియదు. కేంద్రప్రభుత్వము షరోక్షువు పన్నులపై నను, రాష్ట్రీయప్రభుత్వములు సరాసరి పన్నులపై నను ఆధారపడి యుండవలయుననియ, బడ్జెటునందు లోటు గలుగుచో క్రొత్తపన్నులను విధింపవలయు నని వీరు సలహానిచ్చిరి. శాశ్వతపు సెటిల్ మెంటు వీరికి బనికరాదు. భూములపై ఎప్పటి కప్పుడు పన్నులను విధించుట వీరి కిష్టము. ఆదాయ పుష్కలమును, చెల్లింపకుండ కొన్ని మినహాయింపు లిపుడు గలవు. అట్టి మినహాయింపు లుండగూడదని, వీరి వాదము. భూములు, ఇండ్లు మున్నగువానియందు కాపురమున్నను లేకున్నను పన్నుల విధింపవలయుననియే, వీరు గోరుచున్నారు. కొందరు ఆభరణములలోతమ డబ్బును నిలువజేసి పన్ను తప్పించుకొనుచున్నారుగాన, యిట్టిశిక్షను బాలకృష్ణగారు విధింపదలచిరి. మగవారందరపై విద్యకుగాను తలపన్నును విధింపవలయునని వీరు గోరుచున్నారు. బిచ్చగాడు పైతము తలపన్నును చెల్లింపవలయునట. వీరి సూచనలు, మహమ్మదాలీగారు గుగ్గునాటి కథలను స్మరణకు దెచ్చుచున్నవి. ప్రభుత్వమువారికి గలుగుచున్న మేళ్లను, ప్రతివారును గ్రహించుటకు, పన్నులచరుకు గనుపడవలయునట. రబ్బరు మీడను కాఫీమీదను ఎగుమతిజన్ను లుండవలయునని వీరి వాదము. ప్రజలు క్రొత్తపన్నులను భరింపగలరా లేరా యనుతలంపు వీరి నంతగ బాధించుటలేదు. ప్రజల రాబడిని గ్రహించుటకు, సరియగు అంకెలు లేవని వీరంగీకరించెదరు. ఇప్పుడేపన్నులవిచారణ నేల జరుపవలసివచ్చెనో దెలియదు. ప్రజలకు పరిపాలనాభార్యత నిచ్చినపిమ్మట, వారే యీవిషయమును నిర్ణయింపగలరు. ప్రజలకు ముఖ్యముగ కావలసినవిషయమై ఆతురము జూపక, వ్యర్థవిషయములకై దీర్ఘవిచారణనలిపి, ప్రజలలో ననంతప్రీతిని గలిగించుట ప్రస్తుతపరిపాలనాపై ఖరికి నిదర్శనముగ నున్నది.

మొరాళోస్థితి

అరబ్బులకు గలిగిన విజయము, మరియొక పాశ్చాత్యజాతికి చేకూరియున్నయెడల, యీపాటికి పత్రికలు అభినందనములతో నిండిపోయెడివి. కాని, ప్రాచ్యదేశీయులకు గలిగిన విజయమును కొనియాడువారు గనుపింపరు. అరబ్బులు తమ స్వాతంత్ర్యమును రక్షించుకొనుటకు, పోరునలిపి జయము బడసిరి. స్పెయిను పరిపాలనము రానురాను దుర్భరమై ప్రజాపీడనక్రింద పరిణమించెను. స్పెయినుకు గలిగిన అపజయమునకు ప్రాజ్ఞులు చింతింపజాలరు. మొరాళోలో చాలభాగమును స్పెయిను విడువవలసివచ్చును. తమకని దీర్ఘకొనుటకుగాను, స్పెయిను వైమానికులు గ్రామములను దగ్ధముజేయుచున్నా

రని తెలియుచున్నది. ఇట్టి క్రూరకార్యములను నాగరికజాతులు సహించుట ఎంతవిపరీతమో యూహింపవచ్చును. ఇకనయినను అరబ్బులు ప్రాణముల భారభోసి సంపాదించిన విజయధలితములను వారికి దక్కనిచ్చుట శ్రేయస్కరము. కాని, ఫ్రెంచి వారు జోక్యముకలుగజేసికొనుటల తెలియుచున్నది. మొరార్తో యంతటిపై ఫ్రెంచివారికి హక్కుగలదనియు, స్వయిను తనబాధ్యతను నిర్వర్తింపలేకబోవుటచే ఫ్రాన్సు స్వయినుతో సంప్రదింపవలసివచ్చెననియు తెలుపుచున్నారు. బ్రిటీషువారు ఫ్రాన్సుతో నేరీభవించెదరని తలంపవచ్చును. ఇట్టి సందర్భములలో నానారాష్ట్రసంఘ మేల మానము వహించునో తెలియదు. స్వల్పరాజ్యముల స్వాతంత్ర్యమును నిలుపుటకు, వీరు ముందుకువచ్చుటలేదు భావిపరిణామము ప్రోత్సహకరముగ గనుపించును.

హెడ్డాజి రాయబారులు

హెడ్డాజి, హైందవమహమ్మదీయ రాయబారులు పయనమయిరి. మహమ్మదీయులందఱును గలసి, ఓలితస్థలములపరిపాలనమును పరిష్కరించెదరు. ఈ ప్రదేశములు రిజర్వు పరిపాలనక్రింద నుండుట మేలని, మేకతాలీగారు నుడివిరి. ఇబన్ సదుగారు మక్కా నాక్రమించుట స్వార్థముకొరకు, గాక, మహమ్మదీయమతరక్షణకని వెల్లడియైనది. ఇందుకుమహమ్మదీయప్రపంచము వారిపట్లకృతజ్ఞత జూపుచున్నది. మహమ్మదీయప్రపంచాభిప్రాయానుసారముగ తాము మెలగెదమని, ఇబన్ సదుగారు వాగ్దానము జేసిరి. ఇట్టి సందర్భములలో, మహమ్మదీయేతరు లీ నిషయమున జోక్యము కలుగజేసికొనుట భావ్యముగాదు. అమీరు అలీగారు మక్కాను వాయువిమానముల సహాయముద్వారా మరల స్వాధీనపరచికొనుటకు జేసిన ప్రయత్నములు విఫలమయ్యెనని తెలియుచున్నది. హుస్సేనురాజు గారు, మక్కాపై దండెత్తుటకు ఆయుధములను సమకూర్చుచున్నారని తెలియుచున్నది. బ్రిటీషు వారు మక్కావిషయమున జోక్యము కలుగజేసికొనుచున్నటుల మహమ్మదీయులనుమానపడుచున్నారు. యూరపియను జాతు లీ విషయమున తటస్థులుగ నుండి, మహమ్మదీయులసత్ప్రయత్నముల నాటంకపరుపకుండుట శ్రేయస్కరము.

నల్లమందుసభ

జినివాలో జరుగుచున్న నల్లమందుసభలో అమెరికనుసూచనలు నిరాకరింపబడెను. కేవలము ఔషధములనిమిత్తము దప్ప నల్లమందును వేరొక ప్రయోజనముకొరకు పండింపగూడదని, అమెరికను ప్రతినిధి సూచించెను. హిందూదేశమునకు స్వేచ్ఛయన్నచో, హైందవప్రతినిధి యీసూచన సంగీకరించియుండును. ఇండియాప్రభుత్వప్రతినిధియు, బ్రిటీషుప్రభుత్వప్రతినిధియు దీనిని తీవ్రముగ నెదిరించిరి. బ్రిటీషు ప్రభుత్వ దృక్పథమును సమర్థించుటకు, ఛంబగ్లేనుగారు మిగుల తంటాలుపడిరి. నల్లమందు ధూమను తగ్గించుటకు తమ కిష్టమున్నను, ముందుకు బోవుటకు యిబ్బందులు చాలగలవట. ఇట్టి యిబ్బందుల తప్పడాను యుండినేయుండును. ఈ విషయమున ఇంగ్లండు మార్గము జూపవలయునని, ధామపునసుగారు కోరిరి. కాని ఛంబగ్లేనుగారిట్టి

ఆంధ్రుల గాంధీ మహాత్ముని పూజానిధి

లక్షరూపాయలు సమర్పింపవలెను

20.12.24

యథాశక్తి ని తోడ్పడుడు

చందాలు	ఇదివఱకు	50698-6-8	కోశాధిపతి కాశీనాథుని నాగేశ్వర రావుపంతులుగారికి చేసిన వసూళ్లు	ఇదివఱకు	24653-9-8	కోశాధిపతివద్దను, ఇతరత్రను వసూలు మొత్తము	ఇదివఱకు	24878-9-8
పూజానిధికి సామ్యునుబంపు చిరునామా:—కా.నాగేశ్వరరావు, నెం. 7, లంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.								

విన్నపములకు లొంగెడివారు గారు. మొత్తము మీద నల్లమందు సభ, పాశ్చాత్యదేశీయుల స్వార్థపరత్వమును చక్కగ వెల్లడిజేసినది. హృదయము మారనిది, ఎన్నిసభల గావించినను ప్రయోజనము లేదని తేటతెల్లమయినది.

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల దుస్థితి

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు కేవలము బానిసలుగనున్న నుండవలయునుగాని, తలయెత్తుటకు వీలులేకుండ కట్టుదిట్టములు గావించబడెను. పోరాడుటయో, దేశమును విడిచిపెట్టుటయో జరుగవలయునను అభిప్రాయము భారతీయులలో ప్రబలియున్నది. మరల సాత్వికనిరోధము నవలంబింపక వీలులేదు. ప్రాణమునకన్నను మానము ముఖ్యమని వారు భావించుచున్నారు. స్వదేశమందున్న భారతీయులు తమ సోదరుల కేధమున తోడ్పడగలరు? ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి వీరు విన్నవించుకొనగలరు. కాని, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ప్రజాభిప్రాయమును వ్యక్తీకరించుటయే కష్టము. వ్యక్తీకరించినను, దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వము వీరి విన్నపములను లక్ష్యపెట్టబోదు. బ్రిటీషు ప్రభుత్వము వారు జోక్యము కలుగజేసికొనరనుట తెలిసినవిషయమే. మాతృదేశమునకు స్వేచ్ఛ లభించునటుల కృషిసలుపుటయే, భారతీయుల ప్రధానకర్తవ్యము. మరియొకవిధమున వారు తమసోదరులకు సహాయపడజాలరు.

సింగపూరు నౌకాశయము

సింగపూరు నౌకాశయమును గూర్చి బ్రిడ్జి మెనుగారు తెలిపిన విషయములు, విశ్వాసము గలిగింపకున్నవి. దీనిని మరల కొనసాగింపవలసిన యవసరమేమి కలిగెను? యుద్ధనౌకలను, యుద్ధసామగ్రిని తగ్గింపవలయునని ప్రపంచము కొరుచుండగ, నూతన నౌకాశయమును మరల నిర్మించుటకు కతం చేమియో తెలియదు. లేబరుప్రభుత్వము వారు నౌకాశయనిర్మాణమును విరమించినవిషయముగూడ, కస్పర్వేటిపులు మరల దీనిని పునరుద్ధరించుట కడు శోచనీయము. ప్రస్తుత సమయమున జపాను ఇంగ్లండులు సఖ్యముతో మెలగుచున్నవి. నౌకాశయమును నిర్మించి, యుద్ధనౌకలను జేర్చుటవలన, మనఃస్వర్థము గలుగుట కవకాశము లేదు. నౌకాశయనిర్మాణము యుద్ధప్రయత్నము గాకున్నను, అయ్యది కలహవీజములను పెంచుటకు తోడ్పడుచున్నది. బ్రిడ్జి మెనుగారివాదము, దూరదృష్టి నేమాత్రము జూపుటలేదు.

ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు

కస్పర్వేటిపు ప్రభుత్వ మెప్పుడు వచ్చెనో ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సుపద్ధతియు అప్పుడే యాదాయించెనని యూహింపవచ్చును. పరిశ్రమలను రక్షించు విషమిద, ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సుపద్ధతిని మరల ప్రవేశపెట్టుచున్నారు. ఈ విషయమై కామన్సు సభలో జరిగినచర్చ, బాల్కవినుగారి దృక్పథమును సూచించెను. ఆహారపదార్థములపై పన్నుల వైరుటకు వీరి కిష్టము లేకున్నను, మిగిలినవస్తువులపట్ల సామ్రాజ్యాభిమానము గనుపలచెదరు. బాల్కవినుగారి సూచనలకు, లిబరలు లేబరుపక్షములు కలసి ప్రతికూలభావము జూపెను. కాని, లిబరలు సవరణ యోడిపోయెను. మొత్తముమీద దీర్ఘపు పోరాటమునకు విషయ మొకటి దొంగినది. ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సుపద్ధతిని కొనసాగించుటకు బాల్కవినుగారు పట్టుదల జూపుకొలిదియు, ప్రతికూల పక్షము బలమగుననుటకు నిందియములేదు. బ్రిటీషు వారిదృష్టిలో ఇతరవిషయము లేమియు దీనియంత ముఖ్యమయినవిగావు.

బెల్లాంసభలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

బెల్లాం, డిసెంబరు 19:—

గాయకమహాసభ

ఇచట జరుగు యితరసభలతోబాటు కర్నాటక గాయకసభలు గూడ జరుగును. అందు ను ప్రసిద్ధ గాయక శిఖామణులగు-వై.కె. శిఖామణి శేషన్న, వీరబెమ్మన్న, బిడారం కృష్ణప్ప, వాసుదేవాచారి మున్నుగలవారు అందుపాల్గొనెదరు. ఈ గాయకసభలు 25వ తేదీ మొదలు 30వ తేదీ వరకు ప్రతిరోజు జరుగును.

అ. భా. శాంతి సైనిక మహాసభ

ఈసభకు మాలానా మేకతాలీగారు అధ్యక్షుడుగ నుండుట కంగీకరించిరి. శ్రీయుత కాశాల్లి శ్రీనివాసరావుగారు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడుగ నెన్నుకొనబడిరి.

అ. భా. విద్యార్థి మహాసభ

ఈసభకు సి. ఆర్. రెడ్డిగారు అధ్యక్షతవదని సంగీకరించుటకు తెలియుచున్నది.

అ. భా. అస్పృశ్యతా మహాసభ

ఈసభకు సి. రామలింగారెడ్డిగారు అధ్యక్షుడుగ నుండుకంగీకరించినటుల తత్కార్యదర్శి రావు సాహెబు సింగవాయడగారు తెల్పుచున్నారు. ఈసభ కాంగ్రెసు మందిరమున శని 25వ తేదీ జరుగును. మహారాష్ట్రీయులును, మాలవాదిగలును అందఱును సానుభూతిని జూపిసభను జయప్రదముగ జరుగనటుల కేయవలెనని కార్యదర్శి గోరుచున్నారు.

ఆధ్యాత్మిక మహాసభ

ఈసభ 27వ తేదీని జరుగును. (అ. వె)

విదేశ వార్తలు

హెడ్జాజి పరిస్థితులు

మెక్కాలో వాహబీలు

అమీరాల్ గారికి విమానములు లేవు

లండన్, డిశంబరు 18:—కామన్వెల్త్ లో తెల్లినట్లు కర్కశులు ఎఫ్. ఇ. ప్రీమ్యంట్టిలుగారికి ఆస్టిక్ చాంబర్లను గా రిట్లు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. నాకు తెలిసినంతవరకు మెక్కాలో వాహబీలు ప్రజలకు కష్టములను గలుగజేయుటలేదు. మామూలు వ్యవహారములకు అభ్యంతరమును గలుగజేయుటలేదు. విదేశీయుల ప్రాణములను వారిలాభములను గాపాడుటకు కెడ్రాలో బ్రిటిష్ కాన్సలు సెజిడునుల్లానుతో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములను జరుపుచునే యున్నారు.

హెడ్జాజిలో అమీరాల్ గారు బ్రిటిష్ సైన్యములను నియమించుటకు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము వారు రంగీకరింపలేదు. ఇదియుం గాక గ్రేటుబ్రిటనులో మందుగుండుసామగ్రిని మోటారుబండ్లను, విమానములను ఆయుధములను ఇవికాదు గారికిగాని అమీరాల్ గారికిగాని కొనుటకు సౌకర్యములను గలుగజేయులేదు.

హెడ్జాజి తెగల సహకారము

హ్యారిస్, డిశంబరు 17:—హెడ్జాజి తెగల సహకారమును హుసేనురాజుగారు సంపాదించిరిని తెంపుప్రతీక తెలుపుచున్నది. ఇటలీనుండి మందుగుండు సామగ్రిని, సాయుధశక్తులను, విమానములను సంపాదించిరి.

త్యరలోనే మెక్కాను జయించుటకు ఆయన ప్రయత్నించును.

బీటుపంచ దారపరిశ్రమ

ప్రభుత్వ సహాయము

కార్మిక ప్రభుత్వపు ఛేర్వాటులను ఆవలంబించుట

వచ్చే 10 సంవత్సరములలో గ్రేటుబ్రిటనులో పండించు బీటుపంచదారకు సహాయముచేయు విధానమును కార్మిక ప్రభుత్వమువారు ఇదివరలో నూచించిరి. దానినే కామన్వెల్త్ వారు 288 అనుకూలురుగను, 22 ప్రతికూలురుగను అంగీకరించిరి.

1922 లో తీసివేసిన ఎక్సయిజు పన్నును మరల విధించుటకంగీకరించిరి. దీనివలన లాభముబొందెడి కర్మాగారములు పండించువారికి కనీసపుధరల నీయవలెను. వారు రుయోగించు యంత్రములలో నూటికి 75 బ్రిటిష్ పదార్థములే యుండవలెను. మొదటిసంవత్సరము సహాయముచేయుటకు 250,000 పౌను లగు సని అంచనావేయబడెను.

గుట్టపు పందెములు

శాసనవిరుద్ధము

బ్రియర్క్లీపు పనివాండ్రసంఘమువారు గుట్టపుపందెములను జరిపి గెలుపొందినవారికి 90000 పౌనులు బహుమతివొసగుట కేర్పాటుచేసినందున వారికి ఖర్చులతో 400 పౌనులు జరిమానా విధింపబడెను. 8 నేరములలోను ముద్రాయిలు ఒక్కొక్క దానిలో ఒక నేరమును ఒప్పుకొని ఒక్కొక్క యభియోగమునకు 50 పౌనులు జరిమానా విధింపబడెను.

క్లబ్బులో జేరి గుట్టపుపందెములను జరుపుటక్రమమని దురభిప్రాయపడుటచే దానిని తొలగించుటకు శిక్షించవలెనని యు ఇకముం దిట్టిపందెములు జరుపకుండుటకు శిక్షింపవలెనని ప్రభుత్వస్వాధిపత్యము తెలియజేసెను.

తమక్లబ్బుబులును తీర్చివేయుటకు ఇట్టి ఏర్పాటులు జేసిరిగాని దీనివలన లాభమును బొందుటకు జరుపలేదనియు తెక్కలను సరిజూచుటకుగూడ తెక్కలను తడిచివేయువానిని నియమించి రనియు ముద్దయిలస్వామివాది తెలియజేసెను.

రైతు ప్రదేశమును ఖాళీజేయుట

ప్రభువులనభిలో ప్రకటనము

లీఫ్ట్లు, డిశంబరు 10:—బ్రిటిష్ సేనలు కొలోను ప్రదేశమును ఖాళీజేయుటనుగూర్చి ప్రభువులనభిలో కర్జు ప్రభువు ఇట్లు తెలియజేసెను: లిబరలు నాయకుడు బ్యూక్యాంపు ప్రభు వడిగిన ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరముగ జెప్పిరి.

రైతు ప్రదేశమును ఖాళీచేయు విషయమై వెర్నెయిల్ను ఒడంబడికలో మరతు తేర్చుకొనబడెను. ఈ విషయము ఒక్క గ్రేటుబ్రిటనుకే సంబంధించినది గాదు. ఈ విషయములో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు స్వతంత్రించి పనిచేయుటకు వీలులేదు. మిత్రముండలితో ఆలోచించినపిమ్మట జేసెదరు. జర్మనీ ఎంతవరకు మరతులను సెరవేర్చినో దానినిబట్టి రైతుప్రదేశమును ఖాళీజేయ వలసియుండును.

డాన్ నివేదికము నంగీకరించుటచే సప్తపరిహారములకు మోస ముండగూడదు. సైనికవిషయములను గూర్చి ఒడంబడికలో జెప్పినవరకులు జేరు.

ఈ మరతులను జర్మనులు పూర్తిగ సెరవేర్చిరిని మిత్రముండలి అందరికిని నచ్చవలెను. జర్మనీలో సైనికపరిశీతులను పరిశీలించుటకు నియమింపబడిన అంతర్జాతీయ మిత్రముండలి సైనిక విచారణసంఘమువారినివేదికమునకై మిత్రముండలి వేచియున్నారు. జనవరి 10 తేదీలోపుగ, వీరి నివేదికము అందదు మాటిమాటికి జర్మనులు వీరికి నిరీధమును జూపుటచే నివేదికము ఆలేదీలోపుగ తయారగుటకు వీలులేదు. నివేదికము చేసిన వెంటనే ఎంతవరకు జర్మనులు ఒడంబడికలో మరతులను సెరవేర్చిరో మిత్రముండలి ఆలోచించెదరు. మొదట కొంతవరకైన ఖాళీజేయుటకు ఏర్పడినదా యని ఆలోచించెదరు.

రైతు ప్రదేశమును ఆక్రమణను సాగించుటకు ఎంత మాత్రము తలంపులేదు. ఎంతవరకైన ఆక్రమణ ముగియునో అంత యూరపునకు మంచిది.

ఇండో - బ్రిటను స్నేహము

మొహందజేయు ప్రయత్నములు

లండన్, డిశంబరు 18:—బ్రిటనులకు, భారతీయులకును స్నేహము నభివృద్ధిజేయుటకు బ్రిటిష్ ఇండియను యూనియను, నార్తబ్రూకు సంఘమును సమీకృతము చేయబడినవి. మామూలు నిబంధన లేర్పడువరకు రెండు సంఘములను కలిసి పనిజేయును.

లండను వ్యాపారము

బండ్ల రాకపోకలు

దుడుకుగ లేకుండ సెమ్మడిగ రస్తాలందు బండ్లు పోవుటకు ప్రధమప్రయత్నములను ప్రారంభించిరి. ఇందుల కొక సంఘ మేర్పడెను. 20 మంది గలరు. ఆస్యత్రుడు సర్ హెన్రీ మేజీగారు పోలీసు నిబంధనలకు గూడ సహాయము నిచ్చుటకు కొందరిని నియమించిరి.

పెరిషియా వైమానికుని పయనము

స్విస్ వైమానికుని ప్రయత్నము

బ్రెస్, డిశంబరు 18:—నుప్రసిద్ధ స్విస్ వైమానికుడు నేడు జారిచినుండి బయలుదేరినను. పెరిషియాకు బోవుటకు బయలుదేరినను.

నైజీరియా

యువరాజు ఆగమనము

చుట్టుప్రక్కల పాలకులనభి

లీఫ్ట్లు, డిశంబరు 18:—పడమటిఆఫ్రికాకు వేల్పుయ్యువరాజు వచ్చుటకీడయే ఇన్నాళ్లకుప్రథమము. అందుచే ఆచుట్టుప్రక్కల ప్రభువులందరను కదాశాలో దర్బారుజరిపి వేల్పుయ్యవరాజును సత్కరించెదరు. మోటుతనము, అరాజకము, గండ్రగళము అంతరించి ఆఫ్రికాలో నాగరకము ఏర్పడుచున్న దనియు ఆఫ్రికా సామంతరాజ్యములో జరుగు నభివృద్ధిని వేల్పుయ్యవరాజు జూచుగాక యని కర్కశులు ఆమెగారు నడిచిరి.

హాల్కను రాజ్యము

ఆల్బేనియాలో చిక్కులు

భయంకరవార్తలు

లీఫ్ట్లు, డిశంబరు 18:—ఆల్బేనియాలో అల్బరులను గూర్చి కామన్వెల్త్ లో ఆస్టిక్ చాంబర్లనుగారి నడుగ బాల్కనులో అందరకును గల్ల నుపద్రవము పూర్తిగ బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారికి తెలియుననియు ఆచిక్కులను మరితరచోట్లకు వ్యాపింపకుండ ప్రయత్నించెదమనియు ఇటలీ, జాగోస్లావియా ప్రభుత్వమువారుగూడ ఇదేకోర్కెను తనకు రోములోనుండగ తెలియజేసిననియు కామన్వెల్త్ లో చాంబర్లనుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. ఆల్బేనియాలో అల్బరులుగ నుండుటచే ఇటలీ రెండుపటాలములను ఆల్బేనియా సమద్రమునకు బంపెను కొస్సావో జిల్లాలో పోరాట మింకను జరుగుచున్నట్లు.

బ్రిటిష్ ఎక్స్ ప్లొరేషన్ ములు

తక్కువవడ్డీ గల పత్రములకు 81000000 ఎక్స్ ప్లొరేషన్ ములను మార్పుటచే సాలుకు 1000000 పౌనులు లాభము వచ్చునని చర్చిలుగూడ తెలియజేసిరి.

కాన్పూరు బోలిషివికు కుట్రనేరము

కామన్వెల్త్ లో పిల్చరుగారు కాన్పూరు బోలిషివికు కుట్రనేరములో తీర్పును ప్రకటించమని కోర్ట్ జర్మన్ హెడ్ ప్రభువు హైకోర్టుఆపిలుతీర్పును ప్రకటించుటకు నిశ్చయించెననియు అందులో సాక్ష్యము అంతయు నుండుననియు దానిని బట్టియే శిక్ష విధింపబడెను.

ప్రపంచ మంతను

త్రొక్కుడుబండిమీద చుట్టివచ్చుట

పార్శ్వబాలభటులు లండను జేరిరి

లండను, డిశంబరు 16:—బొంబాయినుండి ముగ్గురు పార్శ్వబాలభటులు త్రొక్కుడుబండిమీద ప్రపంచము నంతను చుట్టుచు లండను జేరిరి.

బొంబయి అక్టోబరు 15 వ తేదీని బొంబాయినుండి వీరు యలుదేరిరి. ఇండియా, పేరిషియా, మెసపొటేమియా, పలస్థయను, గ్రీసు, ఇటలీ, స్విట్జరులండు, ఫ్రాంసు, గుండా బొయిరి.

సిరియను ఎడారిని దాటుటకు వీరే ప్రథములు. 800 మైళ్ల ప్రయాణములోను 3/4 వంతులు నడవవలసి వచ్చెను. పొవుతో రోములో మాట్లాడిరి.

క్రీస్తుబుల్లెనాండి న్యూయార్కుకు బయలుదేరినరు. అచ్చటనుండి చికాగోకు టైటిలమిదవల్లెదరు. తరువాత చీనా, జపాను, బర్మాకు బోయెదరు. 16 నెలలలో ఇంటికివచ్చెద రను కొనుచున్నారు.

అతిమూత్ర వ్యాధిచే గలిగిన

బలహీనతకు అమోఘమైన చికిత్స

తిరునల్వేలిజిల్లా, కృష్ణాపురం, కాపురస్తులును ప్రస్తుతములో చెన్నపురి, జార్జిటవును, ఆర్మీనియన్ వీధి, 72 వ గృహమునందున్న పండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యంగార్ల వారు అతిశీఘ్రకాలములోనే, నేను భుజించు ఆహారముచే నావ్యాధిని, నివారణచేసి నందుల కెంతయు కృతజ్ఞుడను. నేను అతిమూత్ర వ్యాధివలన గలిగిన బలహీనతచే చిరకాలమునుండి బాధపడుచుంటిని. 15 దినములలో ఆయన చికిత్సచే నావ్యాధి నివారణయై ఎప్పటినుండి నైతిని. సాగు, ఎలోపేతిక్కు మొదలైన మందు లేవియును పని చేయలేదని చెప్పుచున్నాను. (36 ప్రకటన)

హెచ్. బి. శంకరరావు,

ఇకాకంటాన్స్ సర్వేయర్, మైలాపురం, మద్రాసు, 25.8.24

మద్యపాన దురాచారముపై దాడి

ప్రాగ్భవము దేశముల ఏకీభావము

పుస్తకములు జాననముగారు

[విలియము ఇ. జాననముగారు ఉగ్రపు పుస్తకముగారు హిందూసంపత్కర్తాదిపంచకలో మద్యపాననిషేధమును గూర్చి యీ దిగువవ్యాసమును వ్రాసిరి. వీరు ఆమెరికాదేశీయులు. మద్యపాననిషేధ ప్రచారమునకుగాను ప్రపంచ యాత్రగావించి ఆసంధర్భమున మనభారతభూమికి గూడవచ్చి హిందు ఇస్లాము మతములందలి సదాచారముల తెలిసికొని ఇత్యదు పశ్చిమదేశముతో ముఖ్యముగా ఆమెరికాయందు కాసింప బడుచున్న మద్యపాననిషేధము యిదివర కనేకయెడల క్రితము నుండి ప్రాగ్భవములందములలో నున్నదనియు, యీవిషయమున ప్రాగ్భవముదేశములు రెండును ఏకీభవించు చున్నవనియు యీవ్యాసమునందు తెలుపుచున్నాడు.]

[ప్రస్తుతమా ప్రపంచమునకు సుమారు 600,000,000 మంది ప్రజలు మద్యపాన నిషేధ మొకమతకాసనముగా 1200 యెండ్లనుండి పాటించుచున్నవారు గలరు. హిందూమతమునంటి కొన్ని మతములు 8000 ఏండ్లక్రితమునుండి యిట్లు కాసిందియు న్నవి. మద్యపానము దురాచారమనియు మతవిరుద్ధ మనియు తెలియని హిందువుడుగాని, మహమ్మదీయ జాతీయన కిక్కు మతస్థుడుగాని యుండడు. మద్యము ద్రావుట యొక పాతకము గ నిషేధింపబడినది.]

కాని, ఎవరో కొందరు హిందువులు మహమ్మదీయులు గూడ మద్యము నభివీక్షింతురనికెప్పి వారిమతములను దూషింప రాదు. క్రైస్తవ యూదమతముల మతసిద్ధాంతములు అన్యతమా దరాదనియు, దురాశ యుండరాదనియు, కాసిందియున్నవి. యూదులు లోభత్యమును దురాశను విడువలేదనియు, క్రైస్తవులలో పెక్కుమంది అన్యతప్రవర్తనయందు దారిలేదనివారు గల రనియు మనము వినుచున్నాము. క్రైస్తవ మతప్రచారక పత్రిక లోకొన్ని ఆమెరికాలో నిషేధప్రకాసనములు నిష్ఫలమైనవని అన్యతముల ప్రకటించుటయే యిందులకు నిదర్శనము దీనివలన లో భత్యమువలనని యూదులును, అన్యమాదు క్రైస్తవులును లేకపా లేదనియు వారు మతవిరుద్ధముగా ప్రవర్తించుచున్నారనియు తెలియగలదు. యూదక్రైస్తవమతములలో మతవిరుద్ధ ప్రవర్తన లెట్లున్నాలో హిందూ, మహమ్మదీయ, మతములలో గూడ నున్నారు. ప్రత్యేకవ్యక్తుల ప్రవర్తనలగూర్చి అన్ని మతములు ఒక్కరికిగనే యున్నవి. ఒకరినొకరు నిందింపబనిలేదు.

సంపూర్ణనిషేధము క్రైస్తవప్రతికూలముకాదు "వైసు" మద్యపాన పదమునకు హిబ్రూభాషనుండి 18 నామాంతరములు బైబిలులో భాషాంతరీకరింపబడినవి. అందు ఆక్షేపణీయమగు మత్తుమధురము పేర్లు గూడ చేర్చబడియుండుటచే, జీససుక్రైస్తు ప్రపత్తయే కొన్ని చోట్ల భక్తులకు మద్యముపంచించుచెప్పెను. కావున పరిపూర్ణనిషేధము క్రైస్తు సిద్ధాంతములకు ప్రతికూలమనికొందరు క్రైస్తవులు వాదించెదరు. ఇదేకారణముగా వారు మితపానోద్యమమును నిందించుచుండురు. కాని అతిదీప్య. ఇది భాషాంతరీకరణలోపముగాని మరే మియులేదు. మితపానోద్యమమెన్నడును క్రైస్తవప్రతికూలము కాదు.

ప్రాగ్భవములందు క్రైస్తవప్రచారాపజయము ప్రాగ్భవములలో క్రైస్తవమతప్రచారకుల ప్రయత్నములు కొన్నియెండ్లక్రితము వరకు యెట్టిఫలితముచేకూరలేక. మత ప్రచారకులు తమమతసిద్ధాంతములను ఎక్కువగా ప్రశంసించి ప్రచారముజేయుటయేగాని ఆచరణయందుంచ ప్రయత్నించునందుటయే యిందులకు కారణమని వాయుదేశము. క్రైస్తుయెట్టిసిద్ధాంతములను ప్రచారముజేసినట్లు నేనెరుంగను. ఆయన చర్చి నైన కట్టుకొనలేదు. సిద్ధాంతాడంబరముల కామన ప్రతికూలు డు. ఆయన నేనజేయుటనే బోధించుచుండెను. మనకు రెండువిషయముల బోధించెను. ఏవిధముగా జీవించియుండవలెనో యే విధముగా మరణించవలెనో బోధచేసెను. క్రైస్తవచర్చిలు యీ విషయము నెంతగాగగుగించి అమలునందుంచిన అంతయే క్కువ ప్రతిభగలిగి యుండునట్లుగా నుండును.

అతిప్రాచీనము నాటినుండి దక్షిణఇండియాలో క్రైస్తవప్రచారకులు సందడిజేయుచునే యున్నారు. కాని వారెక్కువగా క్రైస్తవమత సిద్ధాంతములను, క్రీస్తుయొక్క పుట్టుక, మరణము, పునరావతారము మున్నగువాటిని సమర్థించుటయేగాని, ఆమహనీయుని స్వార్థత్యాగము ప్రజాసేవ, దీనజనప్రేమ, ధర్మము మున్నగు విషయముల

పె్నడించుటలేదు. క్రీస్తునివాటి మతాధికారు లాతని కిలువను నేను ఆతని అనుచరులనుని చెప్పకొను వీరు తమ సోదరమానవులను అనేకవేల యెండ్లవరకుగూడ హత్యలుజేసి, క్రైస్తుననుంచి ఉరిదీసి అనేక బాధల బెట్టిరి.

కాని యిప్పుడు నూతనపద్ధతు లనుసరింపబడుచున్నవి. నిజమైన క్రీస్తుబోధ ప్రకృత చర్చిలవ్వారా వెల్లివిరియుచున్నది. సిద్ధాంతముల ప్రశంసమాని యిప్పుటి చర్చిలు ఎక్కువగా మహనీయు జీవితాదర్శముల ప్రచారము జేయుచున్నవి. అందుచే నెక్కువ ప్రభావతి గాంచుచున్నవి. మత ప్రచారముతోబాటు వైద్యోపచారములు, ఈవాటల ఉపచారములు, విద్య నేర్పుట గూడచేయుచున్నారు. కావున క్రైస్తవదర్శము యెక్కువగా మన్నింపబడగలదు.

ఆమెరికా నిషేధ కాసనము

ఆధునిక విషయములలో ముఖ్యమైనదేమన ఆమెరికా దేశమునందు మద్యపానము పూర్తిగా తొలగింపబడినది. ఏబదియేండ్లు లంటాలు పడినపిదప పాశ్చాత్య ప్రజాపాలన దేశములలోకెల్ల మిన్నయగు ఆమెరికా దేశము మత్తుమద్యముల గూర్చి ప్రాగ్భవముల హితోపదేశముల సంగీకరించుటయేగాక, వాటిని స్వదేశ కాసనసక్రమునను దివిచ్చి వదేండ్లనుండి దీక్షగా నాకాసనమును అమలు జరుపుచున్నది. దీనికిని క్రైస్తవచర్చిల మతప్రచారమునకు సంబంధ మేమని యడుగవచ్చును. ప్రపంచ మంతట ఉత్కృష్టమైన క్రైస్తవ దేశము ఆమెరికాయే యని యెల్లరంగీకరించెదరు. రాబడి పన్నులను జేయువచ్చని క్రైస్తవమతమునందు లేకున్నను ఆమెరికాలో రాబడిపన్ను వసూలుజేయుటలేదా? అందుచే యిట్టివిషయములకును మతప్రచారములకు సంబంధమేమని ప్రశ్నింపవచ్చును. కాని ఒకవిషయముగలదు. చర్చి జోక్యము కలుగజేసికొని యెక్కువగా పాటుబడకుండునచో ఆమెరికాయు ప్పటి పవిత్రస్థితికి వచ్చి యుండక పోను. మితపానోద్యమ ప్రారంభ సమయమున చర్చి మతసంస్థలు నిశ్చిబ్దముగ నుండెను. కాని 25 ఏండ్ల క్రితము మార్పుచచ్చినది. మతాధికారులు (పాటప్రెంటులు) మితపానోద్యమమునందు ప్రవేశించి అడ్డుతీయుగ పనిజేసిరి. 25 యెండ్లకాలము యీఉద్యమమునకు మతసంస్థలే దన్నుగానుండి ధనాదివిషయములందు దోహద మొనర్చెను. సభలన్నియు చర్చిలలోనే ప్రాప్తయెట్లు (క్రైస్తవమతములో తెగ) మతాధికారులచేతనే జరిపింపబడుచుండెడివి. వ్యాపారస్థులు వర్తకులు, వైద్యులు, కార్మికులు, ధనాధికులు అందరుగూడ యీ యుద్యమమునందు పాల్గొనిరి. కాని వారి యత్నము లన్నియుగూడ మతసంస్థల యాధిపత్యము క్రిందనే జరుగుచుండెడివి. కల్లంగడులపై చర్చియొక్క దాడియనియే భావింపవచ్చును. ఈ ఉత్కృష్ట ఫలితము చేకూర్చుటయందు గల కీర్త్యవశ్యతలన్నియు మతసంస్థలే చెంచెను.

గొప్ప మతములన్నియు అసియాఖండమునకే జన్మించినవి. హిందూమతము ఇండియాలో బుట్టి మార్కదేశమునందే విస్తరించి నిలచి పోయినది. ఇస్లాము అరేబియా యిసుకసీమను జన్మించి ఆఫ్రికాలో నెక్కువగా వ్యాపించి ఆఫ్రికా ఇండియాకు ఈవల సముద్రతీరమునందలి ద్వీపములన్నిటిని వికోపాఖండమందు వైరుతి దిక్కునను అల్లుకొనెను. జాతీయతను హిందూస్థానమునబుట్టి మార్కభూమివిడిచి తూర్పుదిక్కుగాబోయి అనేక దేశముల వ్యాపించెను. క్రైస్తవమతముగూడ పాలస్తైనులో నుద్భవించి జన్మస్థలమును విసర్జించి పశ్చిమదేశముల బట్టి పాశ్చాత్యపరిస్థితుల కనుకూల మగునట్లుగా మార్పుజెందును. అది కేవలము "పాశ్చాత్యమతము" అయినది.

ప్రాగ్భవబోధనలు అనుసరింపబడినవి క్రైస్తవజాతులన్నిటిలో ఉత్కృష్టమైన ఆమెరికా ఖండముచే ప్రారంభింపబడి, కాసనములలో చేర్చుకొనబడిన యీ యుద్యమమునుకందు ప్రాగ్భవముదేశములు ఏకీభవించుచున్నవి. క్రైస్తవమత సంస్థలచే ప్రపంచ సమస్యగా జేయబడిన యీ యుద్యమము ప్రాగ్భవముల నీతిబోధను చాటుచున్నది. ఇస్లాము మతము 1200 ఏండ్లనుండి, హిందూమతము 3000 ఏండ్లనుండి, జాతీయమతమునంటి ఇతర మతములు ఆదినుండియు బోధించుచున్న విషయమునే క్రైస్తవమత మినాడు బోధించుచున్నది. మద్యపాన నిషేధము ఒక నిబంధనల వంటిదికాదు. మత సిద్ధాంతముగాని వేదాంత మతముగాని కాదు. మానవజాతి నశింపజేయుచున్న యీ దుర్భాష పిశాచబాధను భరింపజాలని ప్రజలయొక్క ఘోషయే యీయుద్యమము. అసహాయులును దుర్బలులును ఆకలిని చంపుకొని బలవరమకొనిన ఈదుర్భాష సము యొక్క చెడుగంభీరము బయలుపడినది. ఈనాటికి ఉభయఖండములలోని గొప్పమతముల సహాయ మీ యుద్యమము నకు చేకూరెను. హిందూస్థానమునందు వేనటవేలు ప్రజ తాగుట పాపమనెను మునిగియున్నారు. జాతీయమతమున కిదియే ముఖ్యతత్వపు గానున్నది. ఈ దుర్బలవాటే ఇస్లాముమతము ప్రవక్తలు నిందింపబడుటకును, అనుచరులు తగ్గిపోవుటకు కారణము. క్రైస్తవ జండా వెనువెంట ప్రతిచోటకు విస్తీర్ణిస్తూ వెంటడించుటచేతనే అనేక క్రైస్తవులవరకు మతము పరిహాసంపబడినది.

కాని యిప్పుడే క్రైస్తవమతసంస్థయే మద్యపానవిషయ ర్మముతో పోరాడి ఆమెరికా జాతీయజీవనమునుండి పారద్రోలి త్రాగుడు మానవాభివృద్ధికి ప్రతిబంధకము గావున తొలగింపవలెనను ప్రాగ్భవసిద్ధాంతమును దేశకాసనముగా అంగీకరింప జేసినది. ఆమెరికాలో జాటిప్ప డన్నిక్రైస్తవదేశములుగూడ యిప్పుడేమానవసృచ్చకు ప్రతికూలమగు త్రాగుడు నిషేధోద్యమమునందు పాల్గొనుచున్నవి. మద్యపాన ద్వేషము ప్రాగ్భవముఖండములు రెంటిలో ను కాసన యాపము చాటుచున్నది. ప్రాగ్భవములు ఘోషించుచున్నట్టిత్రాగుడు అంత చెడువైనచో ప్రపంచ మంతటిలోగూడ మద్యవిక్రయము నిలుపుజేయవలసినదే యని పశ్చిమదేశములు గుర్తించినవి. సామాన్య యింగిత జ్ఞాన మేను త ప్రచారము జూపమున వెలువడుచున్నది. మరెక్కి తెలివి తప్పుటకు త్రాగుడే కారణము. కావున మరీద్రమను తొలగింపవలెనన్న దానికారణమును తొలగింపవలెను. ఎవరైన వ్యాధిగ్రస్తులైనచో వైద్యు జావాధికిగల కారణము వారసే దానిని తొలగింప జేవధమిడును. వ్యాధి దావంత నదియే విడచి పెట్టును. వ్యాధికారణము తొలగింపబడినది వ్యాధి పోదు.

ప్రాగ్భవములసంయోగము

అట్లే త్రాగుడు దుర్బలవాటును తొలగించినగాని కాని వలన కలుగుచున్న ఘోరనష్టములు తొలగింపబడవు. ప్రపంచ మందన్ని మతములు త్రాగుడు వైధ్యజ మెత్తుటచే నది అంత మొందుట కంతయోకాలము పట్టదు. దీనియందు ఆక్షేపముగు మహాశక్తిగలదు. సర్వశక్తులను విక్యముచే కథనకుపుటయే జరగవలసి యున్నది. త్రాగుడును తొలగింప సమకట్టుటయందే ప్రపంచము వందన్ని మతములకు సంయోగము కుదురును. తత్త్వ యత్నమునకే ప్రారంభించుచున్నది. ఈవిషయమును బట్టియే ప్రపంచమందు మానవజాత్యభివృద్ధికి ఆశగలదని చెప్పవచ్చును.

ఆంధ్ర దేశమున పేరెన్నికగల నవలలు!

తైబ్రరీలకు

సంపత్కరాది బహుమానము

50 పుస్తకములు రు 25 లు మాత్రమే

సంపత్కరాదివరకే తగ్గింపువెల

దరఖాస్తుతో రు 10 లు అడ్వాన్సుపంపుచు సమీప రైలుస్టేషను తెలుపవలెను.

రు 0-1-0 చిల్ల పంపినచో గ్రంథములీష్టు పంపెదము.

మేనేజరు, ఆంధ్రప్రచారిణి గ్రంథమాల, కాకినాడ.

4-వ వాయిదానూలు పంపిన సభ్యత్వములు

సంఖ్య	పంపినవారి పేర్లు	జిల్లా	విజయపుర సంఖ్య	గజములు	నూలు సంఖ్య	తూకము తులము
486	నడిమి రివారి నర్సయ్య	"	1493	1000	11	4 1/2
487	కావేటి చెంచయ్య	నెల్లూరు	1494	2000	25	4 1/8
488	సదాశివ ముంగడు (పంచమ)	చిత్తూరు	1495	447	9	2 3/4
489	కనగర అన్నపూర్ణమ్మ	గోదావరి	1496	500	11	2 1/4
490	గూడపాటి శేషమ్మ	"	1497	900	12	4 1/8
491	గోకవరపు మాణిక్యమ్మ	"	1498	800	11	1 1/2
492	గుత్తి చినస్వామి	"	1499	700	16	2 1/8
493	చింతా గంగయ్య	"	1500	200	11	7/8
494	సోమంచి శ్రీబహ్యుని	"	1501	200	38	1 1/2
495	పెండ్యాల గంగరాజు	"	1502	221	29	3/8
496	బత్తుల లక్ష్మీకాంతం	"	1503	538	18	1 3/8
497	మద్దూరి సుందరరామమూర్తి	"	1504	2100	36	2 3/4
498	వాగు శ్రీరామమూర్తి	"	1505	1000	24	2
499	తాడూరి వెంకట్రాజు	"	1506	400	8	2 1/2
500	" రాజు	"	1507	2000	28	3 3/8
501	ఖండవల్లి రమణయ్య	"	1508	450	6	3 5/8
502	తుమ్మకొట వెంకటకృష్ణశర్మ	తూ.కృష్ణ	1509	2000	25	3 7/8
503	మామిడి భాస్కరరామయ్య (బాలుడు)	గోదావరి	1510	500	7	3 1/4
504	పందిరి చినఅమ్మయ్య	"	1511	1000	29	1 5/8
505	మారడగుల బాపయ్య	"	1512	2000	26	3 5/8
506	మామిడి శ్రీరామయ్య	"	1513	400	10	1 7/8
507	మరిన శుభాచార్య	"	1514	2400	28	5
508	ధర్మేశ్వరి తిలక్	"	1515	2000	11	8 1/2
509	పందిరి పీతరాజు (స్త్రీ)	"	1516	2665	16	8
510	రేపాక సీతారత్నం	"	1517	2000	15	6 1/2
511	యె. వి. రమణారావు	"	1518	1200	19	3
512	చిర్రావూరు అలవాలు	"	1519	500	14	1 3/4
513	చారగొండ రామయ్య	అనంతపురం	1520	500	21	1 1/8
514	సామవేదం శుభాచార్య	ప.గోదావరి	1521	1700	29	2 3/4
515	చవారా శుభాచార్య	గుంటూరు	1522	1297	19	3 1/4
516	పాలకోడేటి సాంబశివరావు (బాలుడు)	గోదావరి	1523	188	34	3 1/16
517	మధిర భాస్కరరావు (బాలుడు)	"	1524	266	14	7/8
518	కాళిభట్ల చిట్టెమ్మ	"	1525	480	20	1 1/8
519	ముడుంబ వెంకటమ్మ	ప.గోదావరి	1526	1600	19	4
520	పసుమర్తి చంద్రమతి	"	1527	1000	14	3 3/8
521	చల్లా అమ్మమ్మ	"	1528	2000	45	2 1/8
522	కాళిభట్ల శ్రీమహావిష్ణుమూర్తి	ప.కృష్ణ	1529	450	11	1 7/8
523	వారణాసి వెంకటరత్న దీక్షితులు	ప.గోదావరి	1530	7000	18	26
524	మంత్రి నీలయ్యమ్మ	గుంటూరు	1531	2226	16	6 1/8
525	పసుమర్తి శత్యవతిమ్మ	ప.గోదావరి	1532	2600	29	8 1/2
526	ముత్తరాజు గోపాలరావు	నెల్లూరు	1533	1800	18	4 3/4
527	గోలి మల్లిఖార్జునశాస్త్రి	గుంటూరు	1534	2000	15	6 3/8
528	దాట్ల పెదస్వామిసారాయణ	ప.గోదావరి	1535	500	15	1 5/8
529	పెన్నెత్త నూర్యసారాయణరాజు	"	1536	500	15	1 5/8
530	దాట్ల చిననూర్యసారాయణ	"	1537	500	17	1 3/8
531	పెన్నెత్త జానకిరామరాజు	"	1538	1000	21	2 3/8
532	దాట్ల పెదనూర్యసారాయణ	"	1539	500	14	1 3/4
533	పెన్నెత్త నూర్యసారాయణరాజు	"	1540	500	16	1 1/2
534	ఉలవల గంగయ్య	గోదావరి	264	2000	14	6 7/8
535	మహేంద్రాదేవ వెంకటస్వామిచార్య	గంజాం	696	500	24	1

ది లక్ష్మీ ఇన్సురెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

హెడ్ ఆఫీసు:—10, నిస్ బెట్ రోడ్, లాహూరు.

లా లా ల జ ప తి రాయి

(చేర్మన్, బోర్డు ఆఫ్ డైరెక్టర్లు)

పనిని ప్రారంభించిన రోజు నెలలలోగానే 17 లక్షలవరకు ప్రస్తావములు (ప్రపోజిల్లు) వచ్చినవి. ఇది పూర్తిగా హిందూదేశీయుల నిర్వాహకము క్రిందనే యున్నది.

ఈ దిగువజిల్లాలలో ఏజంట్లు కావలెను:—గంజాము, విశాఖపట్నము, గుంటూరు, నెల్లూరు, చిత్తూరు, ఉత్తరార్కాడు.

నిజముగా మంచి సామర్థ్యముగలవారికి భారాళమైన వరత్తులు గలవు.

ఈదిగువవిలాసమునకు దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను.

పండ్లి త. సంతానం. లేక లోకల్ అడ్వైజరీ ఆఫీసు,

మేనేజింగ్ డైరెక్టరు, లాహూరు.

16 సంకురామ శిట్టిపిడి, మద్రాసు.

టారిఫ్ ఫోర్మ్ విచారణ

బెంగాలు పేపరు మిల్లు ప్రతినిధులు రక్షణను గోరుట

కలకత్తా, డిసెంబరు 19:—నేడు టారిఫ్ ఫోర్మ్ వారి యెదుట బెంగాలు పేపరు మిల్లు ప్రతినిధులకు హెచ్. డబ్లియం. కారుగారును, ఏ. ఎల్. మెలాట్జీగారును రక్షణను గావలెనని కోరుచు సాక్ష్యము నిచ్చిరి. ఈసాక్షులు తమ మిల్లులను సరిగా పనిజేయుచుట లేదనియు, మంచి కాగితము తయారగుట లేదనియు జేయు నాక్షేపణలకు ప్రత్తురమిచ్చిరి. మిల్లులో తయారునుగూర్చి వచ్చిన విమర్శలను, తయారుబాగుగ లేదనియు, కాగితము సాఫుగ నున్నగ లేదనియు, అధ్యక్షుడగు రెయిసీ గారు చెల్లిరి. దానిపై కాకుగా రిట్లు జెప్పిరి:—

యెదుము నాటినుండియు యితర పరిశ్రమలకన్న మాదాని నాజెము తగ్గెనని దలంపను. తగ్గుదల అంతటను వచ్చెను. మా మిల్లులలోకి రాకపోలేదు. కొంతకాలము వరకు మాకాగితములు యెదుమునకు పూర్వముకన్న పొడుగునం దెను. కానిమరల బాగుజేయ ప్రయత్నములు జేయుచున్నాము పూర్తియగుటకు చాలకాలముబట్టవచ్చును. ఈసంవత్సరము వర్షము తక్కువగుటవలన పొడుగడితో పనిసాగలేదు. యెదుముయమున కాగితము దిగుమతి జేసినది చూచుటకును యేమిబాగుం డకపోయెను.

రెయిసీగారు:—దిగుమతియగు కాగితములకన్న మీకాగితము రంగు తగ్గరగాపోదా?

కారుగారు:—పోదు. నీడలో మార్పుండవచ్చునగాని రంగుపోదు.

రెయిసీగారు:—మీ కాగితములో చిన్నచిన్న తావులెక్కువగనున్న పని ఆస్కారీగారు ఆక్షేపణ జేయుచున్నారు. అందువల్ల అచ్చుకు చాలవరకు చెడిపోవునట.

కారుగారు:—అదియెప్పుడును జరుగదు. ఇందుకు కారణము తయారుబాగా లేక పోవుటగాని, చేతలో నెమియులేదు. అలోపమును దీర్చుచునే యున్నాము.

రెయిసీగారు:—మీ కాగితములో అశ్వద్ధి గాన్నిం చుటకు కారణము సల్ఫేటుపాడి యెక్కువగ గల్గుటయని కాగితం వర్తక సంఘములవారు చెల్లెదరు.

కారుగారు సల్ఫేటుపాడి నిదివరకు కన్న యెక్కువ కలుపుటలేదనియు, యంత్రసామగ్రి యభివృద్ధివలన అయభివృద్ధి గల్గెననియు జెప్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

భారతశాస్త్ర మహాసభ

కాశీలో సమావేశమగును

కాశీ, డిసెంబరు 19:—భారతశాస్త్ర మహాసభ (ఇండియన్ సైన్సు కాంగ్రెసు) కాశీలో జనవరి 12 నుండి 15 వరకును జరుగును. దీనికి కాశీమహారాజుగారు ప్రధానపోషకులుగ నుండురు. బెంగళూరు సైన్సు ఇన్స్టిట్యూటు డైరెక్టరు డాక్టరు యం. సి. ఫార్బస్టరుగారు రధ్యక్ష్యతవహించెదరు. ప్రొఫెసరు కాన్సెలేంటు, మాధూరగారులు యిచట కార్యదర్శులు గనుండురు. వీరు ప్రేక్షకులకు వసతులను జేసెదరు. అయితే ముందు దలంపవలెను. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయపు డాక్టరు యన్. సి. అగర్వాలగారు జనరలు సెక్రటరీగ నుండురు.

సభ్యత్వము మూడువిధములుగ నుండును. సంపూర్ణసభ్యుడైనవాడు సం॥మునకు 10 రూపాయలు చందా నిచ్చును. వీరుకాంగ్రెసుకు వ్యాసములనుబంపి అని ప్రకటనములును ఖర్చులేకుండ బొందవచ్చును. ఆసోసియేటుసభ్యుడు 5 రూపాయలును, విద్యార్థిసభ్యుడు 2 రూపాయలును చెల్లింపవలయును. వీరు తమ వ్యాసములను సంపూర్ణసభ్యునిదవారా పంపినయెడల కాంగ్రెసులో జరువవచ్చును. ఇప్పటికి 400 వ్యాసములువచ్చినవట. గతవత్సరము 275 వచ్చెను. ఈసభకు చాలమంది రావచ్చును ననుకొనుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

వెల్లింగ్టన్ సినిమా,

మహాంటు రోడ్డు, మద్రాసు.

20-12-24 తేది శనివారమునుండి 28-12-24 తేది

మంగళవారమువరకు

4 దినములవరకు మాత్రమే

శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3-15 గం॥ మాటిసి గలను

యూనివర్సల్

టెట్ ఆఫ్ లక్ స్పెషల్ డ్రామా

చూడగొల్పిన గారి సాహసకృత్యములు చూడవలెను

ఇంటర్ నాషనల్ న్యూసు, కామిక్ కూడ చూడవలెను

దివ్య కర్మ విశేషాన్ని కంపెనీ, బి.ఎ.డె.డె.

బెజవాడ

1913 సం॥ యింగ్లీషు కంపెనీ ఆస్తి కారం రిజిస్టరు చేయబడినది. భాగము 1-కి రు. 100 లు చొ॥ యింగ్లీషు దరఖాస్తులో రు. 20 లును, అల్లాటుమెంటు అయినప్పుడు 20 లును, మిగతా రు. 60 లును మూడు సమమైన వాయిదాలలో యిచ్చే ఏర్పాటు.

ఈ కంపెనీ మిల్లుల యజమానులచే స్థాపించబడినది.

బెజవాడ, బందరు, యేలూరు, రామవరప్పాడు, దుగ్గిరాల, పెంటపాడు, గుడివాడ, తాడేపల్లిగూడెము, నిడదవోలు, గణపవరము, కవులపాడు, పెదవేగి.

వగైరా గ్రామాదులలోని అనేకులు పెద్ద పెద్ద రాయి మిల్లులవారు యాకంపెనీలో భాగస్వాములుగా చేరమున్నారు.

కంపెనీ ప్రారంభించిన సంవత్సరమే, 100 కి రు. 40.00 చొప్పున భాగస్వాములకు డివిడెండు పంచిపెట్టబడినది.

ఆయలు యింజనులు, స్టీముయింజనులు, బోర్లుబల్ యింజనులు పంపులు వగైరా మిల్లుసామానులు కావలసినవారు ముందుగా మాకు వ్రాసినచో బాంబాయి, కలకత్తా, చెన్నపట్నములలో గల యితర కంపెనీలవారి ధరలకంటె సరసమైన ధరలలో ప్రత్యేకపు సదుపాయమిచ్చి సప్లయి చేయుటను.

గుడ్లవల్లేటి గోపాలరావు.

వి. యన్. చిన్న సామి, బి.ఎ.,

మేనేజింగు డైరెక్టరు.

బ్రాంచి ఆఫీసులు:—

జనరల్ మేనేజరు.

118 ఆర్మీయం స్ట్రీటు, చెన్నపురి.

ఆరబ్ బిల్డింగు, లోహార్ చాల్ బాంబాయి.

1/2డి ప్రేమచంద్రు బరల్ స్ట్రీటు, బాబజూరుపోస్టు, కలకత్తా.

మై సూ రు చందన సబ్బు

ఈసబ్బులో చేర్చబడునట్టి ప్రతినస్తువు మిక్కిలివరిశుభ్రమైనది. గనుకనే సబ్బుకూడమిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనది. వరిశుభ్రత, అతిజాగ్రత్త యివ్వరెండును యుడుటచేతనే మైసూరుసబ్బులకు అంత శ్రేష్ఠత్వము కలిగినది. దీనియందుగల మనోహరమైన సువాసన బిళ్లను వాడుటకు ప్రారంభించిన రోజునుండి బిళ్ల పూర్తియగు వరకు అట్లనే యుండును. అందుచేతనే మై సూ రు సబ్బులు ప్రస్తుత నాగరికతకు తగినవి. దానిని వాడి చూడుడు. ఇదే మాదిరికృత్రిమసబ్బులనుచూచి మోసపోకుడు. మైసూరు గవర్నమెంటు సోఫిస్టాక్టర్ల వారిచే తయారుచేయబడిన మైసూరుచందన సబ్బునే

ఉపయోగించి మాకు తోడ్పడకోరదము.

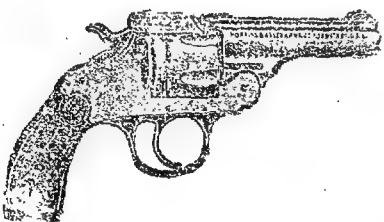
(1560) అన్ని చోట్లలోను క్రయమునకు దొరకును.

మహమ్మదు మూసా హజీ ఇబ్రహీం అండు కో, కె.కె. గిడ్డంగిపేటి, మద్రాసు.

బంటాకామర్ల రామోజు శుభశిర్డమక కంపెనీవారిచే చేయబడినది. (8068)

కానానిధములగు రివాల్యర్లు ఆరుతేజ

బంటాకామర్ల రామోజు శుభశిర్డమక (ప్రొటెక్టెడ్ గెనెరల్ ౧౮౬౩ సం॥)

ఫరలు
పరిసము.
స్వీటలాగు
డిచితము

కాగ్రెసు 3౨, 3౪, 3౬ అంగుళములకొ దొరకును శిన్నుని. కేబుల్ పెట్టుకో గలిగినది కూడ దొరకును. యుకో. వి. రామోజుశంకెట్టి అండు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

ఇ స నా ఫె లి మలేరియాకు సిద్ధాపథము

కైన్వాకంపెనీ మేలేరియా. ఏలనంపే కైన్వా తత్కాలమునకు సూత్రమే జ్వరమును నిలుపును. అంతియేగాని జ్వరమును పూర్తిగా పోగొట్టుటలేదు మరియు అనేకులకు కడుపునొప్పి, నరములు తమస్థానమునుండి తప్పుట మొదలగు దుర్ఘటములుకూడ గలుగును.

ఇసనాఫెలి మలేరియా పురుగులను వాక్సముచేసి, జ్వరగడ్డను కలిపించి, రక్తమును వృద్ధిజేయును. మరియు నరముల్ని బలమునిచ్చుచు కోగిన మంచి ఆరోగ్యస్థితికి తెచ్చును.

మలేరియా రానియక ఆటంకపరచుటకు ప్రత్యేకము ఉదయం, సాయంకాలములందు ఒకమాత్రమ నీవించిన చాలను. 15 దినములు ప్రైవకారము నేవించిన మలేరియా పూర్తిగాపోవును.

బిడ్డలకు ద్రవరూపముగానున్న ఇసనాఫెలిని అనగా ఇసనాఫెలి నాను ఉపయోగించుడు.

(3) ఇండియా, బ్యాంక్ సిల్వనుకు సోల్. ఏజెంట్లు,

Gorio Ltd.,

Post Box No. 159.

Fort, BOMBAY

బాపట్ల తాలూకాబోర్డు

ఈ నెల 15 వ తారీఖున జరిగిన సభయందు చేయబడిన తీర్మానములంబట్టి బాపట్లతాలూకాబోర్డునందు గూడ హిందూదేశమును యావరించుచున్న నూతన యాదర్శములచే కొంత నరకు సంఘటనము కల్గినట్లు కన్పిల్చుచున్నది. వీరు చేసిన తీర్మానములలో మూడు తీర్మానములు నాశనమైయుండు ముఖ్యములని తోచుచున్నది. ఈ తీర్మానములను చేసినందులకు వీరి యభినందించుచు యా తీర్మానములపై కొలదిగా వ్రాయవలసి యున్నది.

1 ఈ తీర్మానములలో ముఖ్యమైనది కారదా నికేతన మునకు రెండుపందల రూపాయ లియ్యవలయు కనునది. ఈ విద్యాలయము ప్రైవేట్వ్యాపిషయమై చేయుచున్న యుత్సాహమైన పనిని గ్రహించి యావిరాళము నిచ్చుట చాల సంశయముగా నున్నది. యావిషయమై స్థిరపంకల్పమై స్థానిక ప్రభుత్వాధికారులు తీసికొను చర్యలకు లొంగక గంటూరుబోర్డుకు మిన్నయై ప్రవర్తించినపుడు తాము ప్రతినిధులైన ప్రజల యొక్క యభినందనమునకు పాత్రులగుదురు. ఈబోర్డుసభ్యులు ఇట్టి క్లిష్టసమస్యలలో నుచితరీతిని ప్రవర్తించి బోర్డుయొక్కయు బోర్డుయొక్కయు గౌరవమును కాపాడెదరని తలచెదను.

2 ఈసభయందే ప్రతిబాళికాపాఠశాలయందును రెండు రాట్టములకు తక్కువకాకుండా పెట్టవలసినదని తీర్మానించడమైంది. మొన్నటి కాననసభయందు యిట్టితీర్మానము చేయుటకు తమకెట్టి యభ్యంతరములేదని యిట్టిగవర్నమెంటువారు ప్రకటించిన తరువాత నట్టితీర్మానము చేయవలయుటకు యొక్కడు సాహస ముక్కరలేదు. బాలిక లందరు వడికి తీరవలయునని తీర్మానించినయెడల పాలిథూలు వారివైవలెనే డైరెక్టరు దాడివచ్చియుండునేమో కానియట్టి భావము నకు నే మాత్ర మెడమియుకుండ మనవారు తీర్మానించుచున్నారని గనుక గవర్నమెంటు పక్షమునుండి విచ్చు కష్టమేమియు లేదు. కాని యీ తీర్మానమును సరిగా ప్రతి పాఠశాలయందు కార్యరూపము దాల్చునట్లు చేయుట కష్టము. పూర్వము బ్రాహ్మణ కోడూరు బాలికాపాఠశాలయందు రెండు రాట్టములు పెట్టవలసినదని తీర్మానింపబడినది. ఆరాట్టములయిగిలి కనుగొనిన వారు యెవరు లేకపోవుటచే పని యేమి జరుగకపోగా రాట్టములు పుచ్చిపోవుట తలపించెను. ఈ తీర్మానమునకుకూడ అట్టి దుస్థితి పట్టుకుండునట్లు చేయవలయునని సభ్యులను ముఖ్యముగా ప్రసిద్ధులగుచున్న ప్రార్థించుచున్నాను. ప్రతిపాఠశాలయందు యాపాఠ్యాయులు తక్కువగా పనిచేయునెడల యీ తీర్మానమువలన బోర్డువారికి చాల లాభము కల్గును. ఇది మా పాఠశాలయందలి నా యనుభవమును బట్టి చెప్పవచ్చు విషయము. బోర్డు యధికారులు యీ తీర్మానమును యాచరణలో పెట్టుటకు కాంగ్రెసు ప్రచారకులందరు సహాయము చేయుటకు సిద్ధముగా నున్నారని తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము తరపున మన వి చేయుచున్నాను. ఈ సూచనంతకు బ్రాహ్మణ కోడూరు బాలికా పాఠశాలయందు తక్కువ రేట్లకు నేయించి పెట్టెదమని మా పాఠశాలాధికారుల తరపున మనవి చేయుచున్నాను. మాసహాయమును తీసికొని యీ తీర్మానమునందు యొక్కడు క్రద్ధ వహించి కార్యరూపము దాల్చునట్లు దేశాభిమానులగు తాత్కాలికపు బుద్ధులుగల శ్రీయుత కోన వేంకట్రావుగారు పనిచేసి ఓబర్లయొక్క గౌరవమునకును వందనములకు పాత్రులగుదురని తలచెదను.

(3) 68 క్రొత్తపాఠశాలను స్థాపించునట్లు తీర్మానించబడినది. ఇందుకొన్ని మోయర్ గ్రేడ్ యెలిమెంటరీపాఠశాలలు, ప్రాథమికవిద్య యభివృద్ధికై యిట్టిపాఠశాలను స్థాపించుట క్లుప్తమైనది. కాని మొత్తముమీద బోర్డుపాఠశాలలందు విద్య సరిగా నుండక యాపాఠ్యాయులు సాధారణముగా గ్రామమయములలో నిమగ్నులగుటయు తలపించుచున్నవి. క్రొత్తపాఠశాలలు స్థాపించుటకు పూర్వమున్న పాఠశాలస్థితిని బాగుగ గమనించి యాసూతనముగ స్థాపింపవచ్చు పాఠశాలలలో గూడ ఇట్టి లోపములు లేకుండ గమనింపవలసియున్నది. ఈలోపములన్నియు తగిన తనిఖీ లేకపోవుటచే కల్గుచున్నవని నానంకల్పము. తాలూకాబోర్డు మెంబరులు యీపనికై కొంత కాలము వినియోగించి తరఫిర్కాలోగాని తదితర ఫిర్కాలలోగాని పాఠశాలలను తరచుగా చూచుచుండిన బాగుండును. లేదా తదితరులైన విద్యాభిమాను లెవరైన యీపనిచేయుటకై తమకాలము వినియోగింప నున్నవారిని నియమింపవచ్చును. ఇట్లు తనిఖీ తనిఖీలేకుండ నూతనపాఠశాలలు స్థాపించినను బోర్డుమెంబరులు సంకల్పించిన విద్యాభివృద్ధియుండదు. తరువాత మోయర్ గ్రేడ్ యెలిమెంటరీ పాఠశాలలు స్థాపింప నుద్దేశించిన సంకల్పము సరిగా నెలవేరుటలేదని బోర్డు అధ్యక్షునకు విన్నవించుచున్నాను.

ఈ పాఠశాలలందు అంగమునకు తక్కువ ప్రాముఖ్యము నియ్యక రైతులకు కావలసినవృత్తివిద్య నిచ్చుట యాదర్శమైయు

న్నది. ఈపాతకాల లక్ష్య వినియోగపడక శ్రీకాండపాతకాలలకు బదులు ఉపయోగపడుచున్నది. ఒకటికంటే పాతకాలల చరిత్ర వినుట సంభవించినది. ఈపాతకాలలలో వృత్తివిద్యయే లేదు. ఉత్తమవిద్యకు తయారుచేయుటయే వీరి ముఖ్యోద్దేశ్యముగాని యధ్యక్షులు తగుశ్రద్ధపడించి యున్నత ప్రాథమికవిద్య సరిగా యభివృద్ధిచేయ సంకల్పించిన గాని యీ సూతనపాతకాలలు శ్రమించు నుద్దేశ్యము నెఱవేరదు ఈ సూచనలన్నిటిని వేరుగా తలంపక బోధనసభ్యులును అధ్యక్షులును ఆలోచించి యాచరణలో పెట్టుదురని తలచెదను.

నందూరు. నేతి మొకటూచలకతి.

వెద్దాపురము (స్వకీయచరిత్ర)

డిశంబరు 18:—వెద్దాపురము మ్యూనిసిపల్ గ్రామముగా రూపొంది పరిపాలనతీరులను క్రిందట చూపినది. నువూరు 4 సంవత్సరములక్రిందట దుకాణముల సదుపాయము నిమిత్తము వేసికొనిన ఒడ్డిలకును, తడకలకును, మాడకోకలకును భక్తి విధింపఁబోవగా వర్తకులు దుకాణముల గట్టి పెట్టుటయు, బండి వాండ్రు సమ్మెకట్టుటయుఁ జటపించినవి. అప్పటి మ్యూనిసిపల్ సంఘ మట్టిపన్నుల గట్టుకొనుటయేగాక బండకు లై సెస్సు మొత్తమునుగూడ తగ్గించిరి. అంతకు గ్రామముందలి సంవలనము తగ్గినది.

తిరిగి మ్యూనిసిపాలిటీవారు ఒడ్డిల తడకలు తీసివేయు దని వర్తకులకు నోటీసులు జారీచేయించిరి. తిరిగి ప్రజలలో సూతన సంవలనము కలిగినట్లు సూచనలు సాడకట్టుచున్నవి. వర్తకసంఘమువారి రద్దీదాఖలుచేసిరి. నైసులు మాడల నింటికి రప్పించుటవారి పాలములలోనే మాడలను గట్టుకొనుచున్నారు. మేకలసితిగూడ నిట్లే యున్నది.

తిరిగి సర్వే ఇన్స్పెక్టరుగారి నోటిని నెల 1, 2, 3 ల శతముమీద కేర్పాటుచేయుదురట! రు 8000 ల ఋణముతో తీసింపు నీమనిసిపాలిటీకి, నీమతనోద్యోగల సేలనో తెలియకున్నది.

ఇక నోకగొప్పనివయము! గోరుచుట్టుపై లోకటి పోటు! నెల 1 కి రు 150 ల శతముమీద ఆఖరుగ్రేడు డిప్యూటీ తహసీలుదారువారి మ్యూనిసిపల్ సభ్యులు పన్నులు రెవెన్యూ చేయుటకు విధించుచున్నారు. ఆయన ఈనెలలో నిబంధన తీసుకుంటే! ఆయన నాఖర్లో నాడునాసములవర కీటకుండవట! నువూరు సంవత్సరముక్రిందట నూటికి రు 4 ల చొప్పున వృద్ధిచేసిన యిండ్లపన్నును నేడు తిరిగి వృద్ధిచేసినచో! ప్రజల బాధ కాకాసిలరు పడతరట! ఆకారణముచే నాయన వచ్చి తీరవలెనట!

తిరుత్తని (స్వకీయచరిత్ర)

దర్బారు మహోత్సవము
డిశంబరు 18:—బోధు మధ్యమపాతకాల బాలర వ్యా యామక్రిడాపజేయు యానెల 12 వ తారీఖున దర్బారు దినోత్సవము గావింపదలచి చక్కగ నలంకరింపబడి యుండెను. బాలరచే పంచెములు అటలు యాడించుచు శ్రీపంచమ జార్జి చక్రవర్తిగారికి జయమును ఆరోగ్యమును గోరుచు పాటలను పాడించిరి. పంచెములయంతును అటలయందును నెగ్గిన బాలురకు బహుమానము లిచ్చుటకు ఏర్పాటులు గావింపఁబడినవి.

పులివేల

నువూరు నెలదినములనుండి ఎటనుండియో వచ్చి యీ యూరియందలి కొండలలోచేరి మిగుల భయంకరముగ సంవ రించుచు, జీవంతువులను చంపుచు ప్రజలను భయపెట్టుచుండిన చిరుతపులిని మొన్నను యీ యూరియందలి వేటగాడొకడు కాల్చిచంపెను.

అగ్నిప్రమాదము

మొన్నటిదినమురాత్రి యూరిపైటగల నెంబడివారి భూరిపాకలకు నిప్పులుకొని కెండుపాకలు పూర్తిగ చేపలతోడ ను భస్మమైపోయినవి.

కొట్లాటలు

తాలూకాలోని చివ్వాడగ్రామ ప్రజలను దానికీడుపరి ధగ్రామమును జూరసింహవాయుడు ఖండిగ ఈకెండు గ్రామముల పంచములును, గలసి ప్రతివత్సరము కార్తీకపండుగవారు రాత్రి ప్రక్కగ్రామమును అగరముమీదుగావెలిరి. అయ్యారికి ఎనుకభాగముగ నుండు చివ్వాడ పెద్దచెరువున దీపముచెట్టి గం గాదేవి పూజలుగావింపుట అవాదిగవాడుకగా జరుగుచుండెడిది. ఈవత్సరము గూడ చివ్వాడవగైరా గ్రామాదులవారు 10-12-24 కార్తీకపండుగవారు రాత్రి యధావిధిగ పోలిక సహ

అద్భుతకథా గుంఫితము! అమూల్యగ్రామధురము!! అత్యంత నీతిబోధకము!!!

ముద్రిక

శ్రీయుత పానుగంటి లక్ష్మీ నరసింహరావుగారు రచించిన నవీన నాటక రాజము

ఇది శృంగార హాస్యరస భరితమైనది. దీనిలోని కథానాయకుఁ డత్యంత కాంతాలోలుడు, కథానాయిక యత్యంత సృభావ సంపన్నయగునది. వేడుక చెలికాదు చమత్కార వచనానిపుణుడు. రాణిదాసి మహామాయావిని. దాని నైపుణ్యము నాటకము చదివి గ్రహింపదగినచే కాని వ్రాయ నలవికాదు. వేడుక చెలికాని మాటలు కడుపు చెక్కలగునట్లు నవ్వించును. అనేక కాంతాలోలుడగు రాజా కథా సంవిధాన కాలము ననుసరించి రుద కేకపత్ని వ్రతదీక్ష తత్పరఁడగుట, రాణి సన్యాసినియగును. ఒక పత్రమును జదువువారు భరత వాక్యమువరకు జరుగుచుండ నుండ వు) లేదు. కొలది ప్రతులు మాత్రమే ముద్రింపబడినవి. త్వరపడుడు. వెల 0—12—0.

వలయువారు:—పానుగంటి రాజారావు, పితాపురం గోదావరిజిల్లా అనివ్రాయవలెను.

యమనుగూడ పాండి ఆగరముమీదుగా వెల్లిరి. అంతకు మునుకే ఆగరమువారును తయారుగానుండి వారి గ్రామముమీదుగ వెళ్ల గూడవని యాజ్ఞాపించుటయు నిరుపక్షముల వారికిని వాగ్వాద ములు జరిగి కొట్లాటలు ప్రారంభమై చివ్వాడపక్షమువారిని తమమగొట్టిరట. మరుదినము తెచ్చులాదిగనవారు 15 మంది దాట్ల రు సర్దిపేకట్లునుదీసి చికిత్సజేయించుకొనిరి. కొద్దులకెక్కి స్వం వారింపుదురని చెలియుచున్నది.

జల్లావిద్యా శాఖాధికారి

చిత్తూరుజిల్లా విద్యాశాఖాధికారి క్రీమాన్, డి. కె. వేంకట్రామకృష్ణ, ఎం.ఎ. ఎల్.డి. (వి.యి.ఎస్) గారు యూరి లోని విద్యావిషయక సంస్థలు పాతకాలలు మున్నగునవి తనిఖీ చేయుటకై నేడు వచ్చిరి.

వీరఘట్టం (ఒక విలేఖరినుండి)

డిశంబరు 17:—డిశంబరు 18 తేదీని దర్బారు వర్గంతి జరుపబడినది.

ఉదయము 7 గంటలకు యీ పురముందలి ప్రాధమిక స్కూల్ పాతకాల విద్యార్థులకు పరుగెత్తుట మున్నగువాటిని పోటీ పంచెములు గావింపబడినవి. మధ్యాహ్నము 12 గంటలు మొదలు 3 గంటలవరకు శ్రీరాజధంపతుల పటము నూరేగించిరి. 3 గంటలకు పాతకాలానుంధిరములో ముల్ రాత్రి తిరుమల శీతరామ స్వామినాయుడు గారి అధ్యక్షతక్రింద నోకసభ గావింపడినది. సభితులకు తీసి రొసంగఁబడినది. తాజభ క్షిప్తైని చిలులపల్లి సాక్షి గోపాలస్వామి పట్నాయక్ గారును ఆంగ్లేయ ప్రభుత్వము వలన లాభములను గూర్చి భవిషిపాటి నువ్వారావుగారును స్వంతముగా వ్రాసినపద్యముల చదివిరి. ఉదయముపంచెముల లోగలుపొందినబాలరకు బహుమాను రొసంగఁబడినది. బాలు రందరికి మరాయుకంచబడినది. బాగుగా పాడినయొక విద్యార్థికి మల్ రాత్రి కొమ్మచ నీతన్నాయుడుగారు ఒకబహుమతి నిచ్చిరి. ముల్ రాత్రి తిరుమల శీతరామస్వామి నాయుడు గారు పాతకాలకు (Foot ball) నిమిత్తమై పదిరూపాయల నొసంగదమని వాగ్దానము చేసిరి.

ధన్వంతరి వార్షికోత్సవము

కార్తీకమాసములో జరుపబడవలసిన మాయుత్సవము కొన్ని కారణాంతరములచే నావబడి యీసంవత్సర మార్గశిర్ష బహుళ 8 కు, సరియగు 1924 వ సంవత్సరం, డిశంబరు 15 తేదీని, క్రిందిరీతిని జరిగినది.

ఉదయము 10 గంటలకు ఆయుర్వేద వైద్యరత్న వాచ స్పతి వారణాసి రామలింగస్వామిగారి ఆయుర్వేద వైద్య కాలయందు మంగళవాద్యములు మోగుచుండ శ్రీధన్వంతరి వారికి హోదకోపచారముల సహస్రసామార్పవాది పూజావిధులు గావింపబడినవి. మధ్యాహ్నము 12 గంటలు మొదలు 3 గంటల వరకు శ్రీధన్వంతరివాళిపటము భేదిభాంకారములతో జయ జయధ్వంలతో మహావైభవముగా నూరేగించబడి మధ్యా హ్నము మూడుగంటలకు ఆయుర్వేదవైద్యకాల హాలులో యీయూరి ప్రాథమిక యాన్నత్య పాతకాల ప్రధానోపాధ్యాయులగు ము.రా.రా.శ్రీ, పువద్రవ్య సూర్యనారాయణపంతులు డి. ఏ. గారి అధ్యక్షతక్రింద నోకసభ గావింపబడినది. సభలో రహామి, 300 మంది పురజనులు సమావేశమైరి. సభారంభ మునకు పూర్వము సభితుల కుపహారం బొసంగబడినది. కాలేటి చెన్నమల్లు శాస్త్రులుగారి వైప్రార్థనతో సభ ఆరంభింపబడి నది. శ్రీధన్వంతరి చరిత్రనుగూర్చి ము.రా.రా.శ్రీ, పాణంకి

స్థి రామమూర్తిగారు విరచముగా నుపన్యసింపిరి. ఆయుర్వే దము గురించి లాభములను, ముచ్చటించుచు వప్పు నూర్యనారా యణగారు, ఆయుర్వేద వైద్యకాలకు రు 500/- విరాళముచ్చి వైద్యకాలాన్నతికి తోడ్పడి చేయూత నొసంగిన శ్రీవిజయ నగరం తాలూకాబోర్డువారిని దానాధ్యక్షులగు ము.రా.రా.శ్రీ, పూవవాడ్ లక్ష్మీనృసింహ రాజుగారిని కలతాశ్వసుల నడుమ సభిసందించుచు, వైద్యకాలకు 150/-రూ॥ లకు తక్కువ కాకుండ విరాళమొసగి, వైద్యకాల వృద్ధికి తేజలయనని వీర ఘట్టం పురపాలకసంఘమువారిని హెచ్చరించుచు, ఉపన్యా సము గావించిరి. వీరి యుపన్యాసమందుగల విషయములకే సామాజిక విరంజిని చాదగీగారు నొక్కినవక్కాణించిరి. తద వాత ము.రా.రా.శ్రీ, సాహుకారు భద్రయ్యగారి సన్యాసి చాదగీగారుచే రామలింగ స్వామిగారికి ఒక బంగారుపతకము బహుమానముగా నీయబడినది. తరువాత, అధ్యక్షులవారు గంభీ రముగా నుపన్యసింపిరి:—

సమాప్తికాంక్ష:—రామలింగ స్వామిగారికిని, యిట్టి కేరొందు కుమారునిగన్న మల్లేశులింగం దేవగారికిని, ఆయు ర్వేదోన్నతి తోడ్పడిన, శ్రీ శ్రీ శ్రీ పూవవాడ్ లక్ష్మీ నృసింహరాజుగారికిని, శ్రీవిజయనగరం తాలూకాబోర్డువారి కిని, రామలింగ స్వామిగారికిని, మొదటినుంచయూ పువరీతిని గౌరవించుచున్న, వీరఘట్టపు పౌరులకును సభవారికిని, ఆయు రాశోగ్య విభవంబులిడి బ్రోవపలయననడి వైప్రార్థనలతోను కరతాశ్వసులతోను మంగళ వాయిద్యములతోను, మంగళ హారతులతోను, సభ ముగింపబడి శ్రీధన్వంతరి పు వ్వాస న గావింపబడినది.

కమాన్ ప్రాగ్రామ్

24-12-24 తేదీనుండి 31-12-24 తేదీవరకు గోవిందప్ప నాయకబిధిలోనుండు సౌందర్యమహాబంధు ఈడిగున తెలుప బడిన నాటకములకు ప్రదర్శించురు. బెంగువూరు సిటిరోనున్న అమెచూరు ప్రమా టిక్ అస్సోషియేషన్ వారు ఈడిగున నాటకములకు ప్రదర్శనము 5 గం 80 నిమిషములకు ప్రారం భించురు.

24-12-24	రామదాసు
25-12-24	శివాజి
26-12-24	బృహన్నల
27-12-24	విజయనగర సామ్రాజ్యనాళనము
28-12-24	సుభద్ర
29-12-24	తేదిన ప్రదర్శింపబడు నాటకము తరు వాత తెలుపబడును.
30-12-24	ప్రహ్లాద
31-12-24	తేదిన ప్రదర్శింపబడు నాటకము తరు వాత తెలుపబడును.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద విద్యాపీఠపరీక్షలు

11.10.24న తేదీని జరిగిన ఆంధ్ర ఆయుర్వేద విద్యా పీఠపరీక్షలను నిర్ణయించబడినది.

1. ఉద్దేశము

ఆంధ్రదేశమునందలి ఆయుర్వేద వైద్యులను ఆయుర్వేద విద్యాపీఠము నందును యువకులను గౌరవించి ప్రాథమికము నొసంగుటకు ఆయుర్వేదవిద్యాంగములను కారీ-ముద్రవ్యగుణము నిదానము చికిత్సయున్న నన్ని భాగములను చదివి తెలుసుకొనుటకు అభ్యసించి ఉత్తమమును అవశ్యకత ను కలిగించి ఆంధ్రవైద్యులను ఆయుర్వేదాంగవిద్యావిదులు గా చేయుటకు ఆంధ్రఆయుర్వేదవిద్యాపీఠపరీక్షలను సంవత్సరమునొక్కసారి పరీక్షలు జరుపుటకు ఏర్పాటు చేయబడినది.

2. అర్హత.

జాతిమత నియమముగాని వయోనియమముగాని లేక గురుకులవాసము చేసిగాని విద్యాలయములయందు చదివిగాని స్వంతపరిశ్రమవలన గాని నిర్ణయించబడిన విషయములను ఏగ్రంథములను చదివియైనను తెలిసికొనియుండువా రందరను ఈపరీక్షలకు రావచ్చును.

3. పరీక్షావిషయములు.

పరీక్షింప | నేర్పరుపబడిన విషయములను వానిని తెలిసికొనుటకు చదువవలసిన గ్రంథములును ఈక్రింద కనుపరు పబడియున్నవి. పరీక్షయందు విషయములు ప్రధానములుగా నుండునుగాని గ్రంథములు ప్రధానములుకావు. కాబట్టి పరీక్షా గుణు ఈక్రింద కనుపరుపబడిన గ్రంథములను గాని ఇతరగ్రంథ ములనుగాని చదివి ఆయావిషయములయందు సదుత్తరముల వ్రాయగలిగి యుండవలయును.

విషయములు చదువవలసిన గ్రంథములు.

1. కారీరము:— ధాతువిజ్ఞానము, సుశ్రుతకారీరము. వాగ్భట నూత్రస్థానము 11, 12, 13, 14వ అధ్యాయములు.

2. ద్రవ్యగుణము:— ధన్వంతరినిఘంటువు పరిభాష:— ఆయుర్వేదపరిభాష భేదజకల్పము.

3. నిదానము:— చింతామణి నిదాన భాగము అష్ట స్థానపరీక్ష. బసవరాజీయము 3వ ప్రకరణము.

4. చికిత్స:— చింతామణిచికిత్స, కార్ణధరచికిత్స, లోలంబ రాజీయము

5. రసతంత్రము:— రసరత్నసముచ్చయము చింతా మణి శుద్ధిప్రకరణము.

6. స్వస్థవృత్తిము:— వాగ్భటనూత్రస్థానము నందలి ౨, 3, ౪, ౫, ౬, ౭, అధ్యాయములు.

వై కనుపరుపబడిన గ్రంథములన్నియు చదివిన విషయ ముల నన్నిటిని గ్రహించి ఒక్కసారిగా సంపూర్ణపరీక్షకు వచ్చుటకు సమర్థుడైనాని పిలువబడిన పరీక్షార్థుల సౌకర్యమునకై వైవిధ్యముల నన్నిటిని మూడుభాగములుగా చేసి ప్రముఖముగా మూడు సంవత్సరములయందు పరీక్షకు వచ్చుటకు అవకాశ మొసగబడును. ఈమూడు పరీక్షలను క్రమముగా ప్రవేశపరీక్ష యనియు, మధ్యమపరీక్ష యనియు, ఉత్తమపరీక్ష యనియు పేర్లు. ప్రవేశ మధ్యమ పరీక్షలకు తెలియదగిన విషయము లును చదువవలసిన గ్రంథభాగములను ఈక్రింద కనుపరుప బడును.

4. ప్రవేశపరీక్ష

1. కారీరము:— సుశ్రుతకారీరము ౪, ౫ అధ్యాయ ములు.

కార్ణధర సంహిత రత్నావళి

2. ద్రవ్యగుణము ధన్వంతరి నిఘంటువు, సుధూచ్ఛాది సర్గము.

పరిభాష:— ఆయుర్వేద పరిభాష అశ్వానిపాత ప్రకరణాంతము.

3. నిదానము:— చింతామణి, సన్నిపాత ప్రకరణాం తము, బసవరాజీయము, మూడవప్రకరణము అష్టపరీక్షలు.

4. చికిత్స:— లోలంబరాజీయము చింతామణి సన్ని పాత ప్రకరణాంతము.

5. రసతంత్రము:— రసరత్నసముచ్చయము 1, 2, 11 అధ్యాయములు, చింతామణి శుద్ధిప్రకరణము.

6. స్వస్థవృత్తిము:— వాగ్భట నూత్రస్థానము ౨-3-౪ అధ్యాయములు.

జీవమువలె ప్రాణాధారమైనది:—మీ బిడ్డలు బాగుగా పెంచబడు చున్నారా అనునది మీకు నిజముగా తెలియవలెను. మీ బిడ్డలయందు మీరు యెంత విశ్వాసముగా నున్నను తగని యవరోచు లిచ్చుటచే వచ్చేడి వ్యాధులను పోగొట్టక: జ్వరం, తలదాచుకో: గుణమునందుగాని, లేక పరిమాణమునందుగాని లోపమున్నప్పుడు వేరే తృప్తికరమైన ఆహారము గాల్గొనరాదు. ఈ ఆహారము గట్టికాడను, అనేక ఎముకలను, నిజమైన మంచి ఆరోగ్యమును బిడ్డకు కలిగించును.

గాల్సో అన్నిటికిని మించిన పాలాహారము
“చిక్కిన బిడ్డలకు బలము నిచ్చును”.

6

గాల్సోచే కాలగు రాజకుటుంబముల బిడ్డలు మిక్కిలి జయప్రదముగా పెంచబడిరి లోకుగా సరఫరా చేయువారు ఆల్ బెడ్ యంగు అండు కో., లిమిటెడ్.
(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినవి.) తపాలపెట్టె నెం. 40 మద్రాసు.

5. మధ్యమపరీక్ష.

1 కారీరము, ధాతువిజ్ఞానము:— సుశ్రుత కారీరము ౬-౭-౮ అధ్యాయములు.

2 ద్రవ్యగుణము:— ధన్వంతరినిఘంటువు, కరవీరాది వర్ణాంతము. పరిభాష:— ఆయుర్వేద పరిభాష సాంతము భేదజకల్పము సాంతము.

3 నిదానము:— చింతామణి అశ్వరీగోగాంతము.

4 చికిత్స:— చింతామణి, అశ్వరీగోగాంతము కార్ణ ధరసంహిత మధ్యమఖండము.

5 రసతంత్రము:— రసరత్నసముచ్చయము 2, 3, 4, 5 అధ్యాయములు.

6 స్వస్థవృత్తిము:— వాగ్భటనూత్రస్థానము ౫-౬-౭

6. ఉత్తమపరీక్ష.

ఈ పరీక్ష కేర్పరుపబడియుండు 3వ పేరాలోని విష యములను గ్రంథములను అన్నియు ఉత్తమపరీక్ష కేర్పడి యుండును. ఉత్తమపరీక్షయందు దుత్తీర్ణులైనవారికే విద్యాపీఠ ము నిర్ణయించియుండు గౌరవవిధిగా మొసంగబడును. ప్రవేశ మధ్యమ పరీక్షలయందు దుత్తీర్ణులైనవారికి ఆయాపరీక్షలయందు దుత్తీర్ణులైనట్లు యోగ్యతా పత్రము లొసంగబడును. ఉత్తమ పరీక్ష కోర్సుసాగిగాని ప్రవేశపరీక్షయందు తీర్ణులైనవారికి పిదపగాని క్రమముగా మూడు సంవత్సరములకుగాని ఎప్పుడైనను రావచ్చును.

7 గౌరవము

ఉత్తమపరీక్షయందు తీర్ణులైనవారికి 6 వ ఆంధ్రవైద్య సమ్మేళనము నిర్ణయించిన “వైద్యవిద్వాం” అను బిరుదును నిచ్చి గౌరవింపబడును.

8 పరీక్షావిధానము

క్రొధన సంవత్సరము శ్రావణశుక్లమున (1925 జూలై) పరీక్షలు జరుపబడును. పరీక్షల కేర్పడి పబడిన తిథులయందు తెలుపబడును. పరీక్షార్థులు ప్రశ్నపత్రములకు ఉత్తరముల వ్రాయు పద్ధతిని పరీక్షింపబడుదురు. ప్రశ్నపత్రములు ఆంధ్రభాషయందుండును. వానికి ఉత్తరములను ఆంధ్రభాష యందే వ్రాయవలయును. ఇంకను తెలియదగిన విషయములు పరీక్షార్థులకు తెలుపబడును.

9 గుణములు (మార్కులు)

ఉత్తరపత్రములను దిద్ది మార్కులు లెక్కచూచి ఉత్తమపరీక్షకు పరీక్షావిషయములు ఆరెంటిలోను 100కి 35 తక్కువలేకుండ గుణములు సంపాదించినవారు ఉత్తీర్ణులైనట్లు ను 100కి 60 టికి తక్కువకాకుండ గుణములు సంపాదించిన ఉత్తమముగ ఉత్తీర్ణులైనట్లును ఎంచబడుదురు. ప్రవేశమధ్యమ పరీక్షలకు 6 విషయములగుణముల మొత్తమునను 100 కి 35 టికి తక్కువకాకుండ ఉత్తీర్ణులైనట్లును 60 టికి తక్కువ కాకుండ ఉత్తమతరగతిని ఉత్తీర్ణులైనట్లును ఎంచబడును. 100 కి 35 టికి తగిన ఉత్తీర్ణులు కానట్లు ఎంచబడును.

10 కేంద్రములు

ఆంధ్రదేశమునందలి అన్ని పాఠశాలలవారికిని సౌకర్యము కలుగుటకై ఈక్రింది ప్రదేశములు పరీక్షా కేంద్రములుగా చేయబడినవి. పరీక్షార్థులు తమకు వీలైన కేంద్రమున పరీక్షకు రావచ్చును. కేంద్రములు: బరంపురము, శ్రీకాకుళము, విజయనగరము, కాకినాడ, రాజమండ్రి, అమలాపురము, బందరు, ఏలూరు, నరసాపురము, తెనాలి, నెల్లూరు, తిరుపతి, కడప, కర్నూలు, ధర్మవరము, చిత్తూరు, నరంగల్లు, నీకందరాబాదు.

11 రుసుము

పరీక్షలకు రాగోరువా రందరు ప్రవేశపరీక్షకు రు ౧-౦-౦ యు, మధ్యమపరీక్షకు రు ౨-౦-౦ లును ఉత్తమ పరీక్షకు రు 3-0-0 లును రుసుము నీయవలసియుండును.

12 హెచ్చరిక

ఆంధ్రదేశమునందలి వైద్యులందరను సులభముగా చదివి గౌరవమును పొందదగిన మార్గముల వాలోచించి ఈ పరీక్ష కేర్పరుపబడినవి. ఈ పరీక్షలకు పరినియములుగా నేర్పరుపబడి యుండు గ్రంథము లన్నియునుకూడ తెనుగుటికలు కలిగి తెనుగు అక్షరములతో ముద్రించి తెనుగుదేశమున ఎక్కువ వాడుకలో నుండునవిగచూచి ఏర్పరుపబడియున్నవి. అందుచే వైద్యులు స్వయముగానే జదువుకొనవచ్చును. అట్లు ఏర్పరచుటలో కారీరము, ధాతుద్వైవిజ్ఞానము, చికిత్స, నిదానము, ద్రవ్య గుణము, స్వస్థవృత్తిము, మున్నగు సర్వవిషయములను వచ్చునట్లు చూపబడియున్నది. అందుచేత ఈ పరీక్షలకు రాగోరు వారు మంచి గౌరవము పొందుటయే కాక విషయము లన్ని టిని చదివి తెలిసికొనవలసిన అవశ్యకత కలుగుటచే విజ్ఞానముకూడ బాగుగా నార్జింతురు. కావున ఆంధ్రవైద్యులంద

రును ఈ పరీక్షలకు రాగోరుచున్నాము. ఆచార్యులు తమ శిష్యుల నీ పరీక్షలకు పంపగోరుచున్నాము. పరీక్షార్థులు కోర్సు తేల్చుచున్నానంతము లోపల దరఖాస్తు చేయవలసియుండును. వలసినవారికి దరఖాస్తుపూర్వముల పంపబడును. కావలసిన వారికి మాన్యుస్క్రిప్టుల గడచిన పరీక్షయం దీయబడిన ప్రశ్నల పత్రము లంపెనరు. ప్రశ్నపత్రములు కావలసినవారు ప్రవేశ పరీక్షాపత్రములకు 0.3-0 లను, మధ్యనుపరీక్షాపత్రములకు 0.4-0 లను ఈ పత్ర పరీక్షాపత్రములకు 0.5-0 లను పోస్టు బిళ్ళను పంపవలెను. విశేషములను తెలుసుకొనగోగవారు శ్రీమాన్ ప్రతివాది ఛాయంకర కృష్ణమాచార్యులు కవిరాజు, ఆంధ్రఆయుర్వేదవిద్యాపీఠము, వీలూరు, కృష్ణాజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

రాజ్యం (వి.వి.సి.సి.సి.)

డిసెంబరు 18:—రాజ్యం నందలి శ్రీపంచమూర్తి పతన మందర నాగికోత్సవము యానెల 14 వ తేదీన ఆమలాపురము సుబాజ్ఞాగారి యాధిపత్యముక్రింద జయప్రథముగా జరిగినది సునాను 6 వందలమంది శ్రేష్ఠులకు సభ నలంకరించిరి. ప్రథమమున దైవప్రార్థన జరిగినది. తదుపరి బాలికలచే రాజభక్తి గీతములు కొలాలములు మున్నగునవి జరిగినవెనుక కార్యదర్శి గారి కార్యనివేదనము జరుపబడినది. పిమ్మట దర్బారుదినమున జరిగింపబడిన ప్రాథమిక పాఠశాలబాలికల పోటీ పరీక్షలలో గెలు పొందినవారికిని. బాలికలకును బహుమతు లీయబడినవి. పిమ్మట శ్రీగంటి అప్పన్న సోమయాజులు గారు నయరంగిలెట్టి అయ్యప్ప వి.వి.సి.సి.సి. గారును రచించిన పద్యములు జరుపబడినవి.

పిమ్మట అధ్యక్షుని ఉపన్యాసపరిపరచే కథ్యుల హృదయములు రంజింపబడినవి. పిమ్మట గానకాలాచారదులను హృదయకొన్న గొటరామ రాజసోదరులచే గావించబడినది. గానము వర్ణనాతీతము. తదుపరి అల్పవారములు నొసంగబడిన వెనుక నొకపా స్రులమునిపుణులచే సభ్యుల సందర్శన నొందు నట్లు ముగ్ధలభువ విద్యజూపబడినది. ఈ సందర్శనమున యీ పురమున నున్న శ్రీ పంచమూర్తి పతన మందిర మును, శ్రీ వీరి భాను పుర మందిర మును మరియొక వజ్రహందిరమును గమ్యైకనచేసి ఏకపతనమందిరముక్రింద చేయవలెనని గావించిన వహానుజుల దుర్భరప్రయత్నిములు అచిరకాలముననే కొనసాగి విపతనమందిరమై అభ్యవయము నొందునట్లు భగవంతుని కొనియాడుచున్నాము. ఇందుకు ఉభయపతనమందిరముల వారును అ. గీతంతు రని ప్రార్థన.

మెర్రిజము నేర్పుకొనుడు

1416

మెర్రిజము, హిస్టరీజము, తాట్ రీడింగు, కాన్ సెన్ డ్రె మ్, ఆత్మకీర్తి, దూరదృష్టి, దూరశ్రవణము, మెర్రిజపా యమున వ్యాధి నివారణచేయు పద్ధతులు విపులముగ, మర్మర హితముగ, సుతార్థముగ, లక్ష్యసమన్వితముగ, గురువులేకనే ఆభ్యాసయోగ్యముగ నుండునట్లు రచింపబడినది. మొత్తం 1-కి రు. 1.0-0 పోస్టేజి 0-4-0 ప్రాఫెసర్, నేఖర్, మెర్రిజిస్టు వీలూరు.

లోధ - బంగారు-గారడి

వినిటి పాపాలావుగారు, దుమ్మెగూడం:— ఒకశ్రీ క్రమభంగమువలన అనేకసంవత్సరములనుండి కడుపునొప్పితో బాధపడుచుండెను. అనేకమందులనునాడి ప్రయోజనములేక పోయెను. కడపట తమలోద్రయొకబుడ్డి సహయోగినిగనే గారడివిద్యనాదిగి ఆమెకు యుండున్న రుగ్మతన్నియు, అత్య ద్భుతముగ కురిచెను. ఈ లోధ్రును వర్ణించుటకు నాకు మాటలు దొరకలేదు. ఒకబుడ్డిలోధ్ర యెత్తుబంగారు యిచ్చినను దీనివెల చాలవని నేనుచెప్పగలను. “కేసరి కుటీరం” ఆయుర్వేద ఒకభిషేకధర్మాల, యెగ్గూరు, మద్రాసు

డాక్టరు, జీ. బి. గారి సుగంధనస్యము

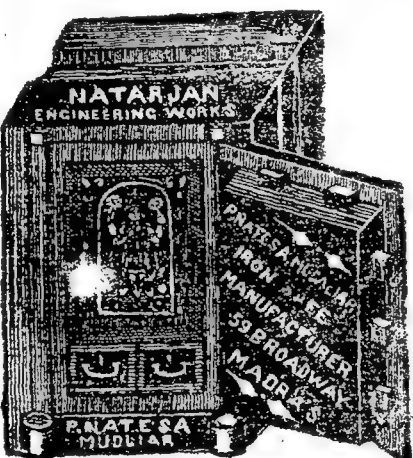
అంగము-అందెల కిరణము, ఇంద్రుడు లయందెల నయనము కాదు, ప్రధానము అంగము కాదు, సర్వజనులకీ తెలిసినదిమయమే కదా! ఈ రెండిటియందును కలుగు వ్యాధులు సాధారణముగా ప్రాణహాని కలిగింపబడును అని

వ్యాధిగ్రస్తునిబన్ధుడు నిమ్మియోజకముగాఁ జేసి యామరబాంకమున బాధించు చుండును. ఇట్టివ్యాధులకు నానికి తీసికొనుబంధు లనేక ముదయోగింపబడుచు వచ్చి నవి గాని యిది యావ్యాధులను నివారించు లేక పోవుటయే గాక కనవిషగంధకాయలు చేరినదిగా నుండుచుచేత కుదకు తేహోగ్యము సంతులన చెడదీయుచుగాఁనూడ నే ర్పడినది. తమవార ప్రేరూరమున పట్టును ననగాగరిటచేత మంచివైద్యములుగా తీర్చి యివ్వలే యట్టి మందులనుచే ననేక మిప్పు యుదయోగింపబడుచున్నవి. గాని అవి సుదనంతర ప్రయోజకములుగా గ్రహింపబడుట లేదు. ఈ సందర్భము లన్నియును యోచించిచిరకాలము కరి శ్రమచేసి యాయుర్వే దాంగిలేయ యూనానీవైద్యములం బారితే లోహోకకారార్థమై తమసర్వస్వమును వినియోగించుచున్న డాక్టరు, జీ. బి. గారి సుగంధనస్యమును కనిపెట్టిరి.

ఇదివరకే నాగమందులకు వ్యాధులు చేయుచు నున్నదనిమొదటి కాబట్టి దీనినిగురించి మేము విశేషింకొన్నామెంతవలసి పని లేదు. ఒకసారి యావయోగింపబడుటల దానినుబట్టియు నదియే స్థాపింపగలము. దీనిచే బాధానివృత్తి గాంచి కృతజ్ఞతాపూర్వకముగా గొప్పవారును కొలదివారును కువిన యోగ్యతా ప్రతీకలు లెక్కలు మిక్కిలిగానూర్చి. ఈ సుగంధనస్యము నుదయోగింపబడుట మొదలు, ముట్ట, కన్నులతో సంబంధించిన సమస్తవ్యాధులను నమూనముగా నశింపును. పీడనము, ఒంటిలనొప్పి, రులనొప్పి, జలదోమములు, మొదలైన, కంతమునకు నైబడిన గా వ్యాధులకును ఈ సుగంధనస్యము పెట్టినది భిక్షము. ఇట్టి సుగంధనస్యము గలిగి యుండునులభముగా వికయింపబడు నావధ మిదితప్ప వలెయొకటి లేదు. చిరకాల ముంచినను చెడని సుగంధ విశేషమువలన, పొడి యభ్యాసము లేనివారికి నవీత మిది హితవుగా నుండును. సాధారణముగా పోడితయవార లీ సుగంధనస్యమునుకట్టి రెండుసారులు అపయోగింపబడుటల, ఇది సాధారణపు పోడి గిం, గగి సాం అపయోగించినంత పనిచేయును. కాలదా కలగల సాధారణపు పొగాకు పోడిలో నీ సుగంధ నస్యము నొకచిటికీ కలిపినయెడల నా పొగాకంతయును మిక్కిలి పయశమంత మగును. బుడ్డి గి కి అ. ర వి. పి. ఖర్చు అ ర డబ్బా గి కి రూ. 2-5-0. వి. పి. ఖర్చు 0-5-0 (1189) అంగ లే ఆంధ్రభాషలో విలాసము వివరముగా వ్రాయవలెను. విలాసము:-గురుబసవ అందు కంపెని లిమిటెడ్, పోస్టుబాక్సు 510 మద్రాసు.

న ర న ము దృ డ మై న ది న మ్మ క మై న ది

యిప్పటిమోస్తరుప్రకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుకపెట్టె ఈదిగువ తెలుపబడిన వారివద్ద అమ్మకమునకు నీడముగాయున్నది. బాంకులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోలకరేట్ల సంఘములు మొదలగునాటికి సరఫరా చేయబడినది. (1429) పి. న టే శ మొ ద లి యార్, ఇనుకపెట్టెలు చేయువారు, (ప్రాప్తి)కొం, కి, (బాడ్స్, మద్రాసు. నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్కుసు. విరన్ అండు బ్రాన్ ఫాండర్లు అయిల్ ఎంజినులు, హెటారులు, మెషిన్ భాగములు, మొదలగునవి కిరేద చేయుటయందు సమర్థులగువాగు. రై నుమిల్లుకు కావల్సిన సిలండర్లు, సాస్టింగ్స్, నట్టులు, సరకులుగా యివ్వబడును. నుబ్బరామునీలేది, పెద్దనాయకపేట. మద్రాసు. మెషినులకు సంబంధించిన భాగములన్నియు అర్ధరు యిచ్చి, తయారుచేసి యివ్వబడును. ఈ ర్తరములు (వ్రాసిన బహు) వ్రాయబడును.

అన్ని కెవిస్టులకు, ఔషధశాలలకు, వైద్యశాలలకు

టిన్ క్చరు కార్డుమమ్, సెనెగె మొదలగు మైకమును గలిగించు ఔషధములను తయారుచేయుటకు ఒక పరిశ్రమశాల కట్టబడినది. గవర్న మెంటువారు కొన్ని సదుపాయముల నొసంగుటచే ఏటిని మిక్కిలి చౌకధరలకు విక్రయించుటకు మాకు వీలు గలదు.

మెలిబ్రాండు టిన్ క్చరులకే వ్రాయుడు

టోకుగా విక్రయించు వారందరును ఉత్తరము వ్రాసిన ధరల జాబితా పంపబడును. 1587

“Depot for Burroughs Wellcome & Co.,” W. E. SMITH & Co. Ltd. Chemists, Druggists and Aerated Water Manufacturers. MOUNT ROAD, MADRAS.

Tel: KARDYL Phone: 225 P. B. No. 314 Branches: Esplanade, Vepery Cotacamund Phone 37 102

తిరుప్పావై

[వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రి గారు]

ద్రవిడవైష్ణవులు వేదకల్పముగా నధ్యయనము చేయు నాలాయి (చతుష్టయం) మను ద్రావిడభాషాప్రబంధమునందు ప్రథమ సహస్రిలో నీతిరుప్పావై యను ముప్పది పాశురముల గ్రంథమున్నది. ఇది ద్రవిడదేశముందే కాక యాంధ్రదేశముందును గూడ వైష్ణవులకు వాచావిధేయమై యుండును. అనుదినమును శీతశీపనివత్సల్యముగా దీనిని రససంధానము చేయుచుందురు. అందుకు ధను (మార్గశిర) ర్యాసమున నతిప్రధానముగా జేయుదురు. విష్ణులయములందుగూడ ధనుర్యాసమున దినమునకొక పాశురము (నీసపద్యమువంటి పద్యము) చొప్పున ముప్పది దినములు ముప్పదిపాశురములను దెలతెలవాటకముందే యనుసంధించి స్వామి యారాధనము కావించుదురు. చుక్కెర పొంగళ్లు, దధిపదములు వారగింపులు పెట్టుదురు. పెరియార్వారని, పేరొందిన విష్ణుచిత్తుల పుత్రియును నాండాల్, (గోదాదేవి) ఈ కృతికి గర్భిణి. ఆమెచిత్రము ప్రఖ్యాతాంధ్రప్రబంధ మగు నాముక్త మాల్యదలో గాంతమాడడగును. ఆమెశ్రీరంగనాథ స్వామిని వివాహమాడినది! భగవద్దాసుభవానంద పరవశమై యామె తనభర్త శ్రీరంగనాథస్వామియే యని వివోదిం చుచు తాళిరీతిచే నవివాహితగానే యాయుష్కాలము గడపి యుండవచ్చును.

గ్రంథారము

ఈ గ్రంథమునకు ద్రవిడభాషలో బెక్క వ్యాఖ్యానము లున్నవి. 'పెరియనాచ్చాంబిళ్ళై' యను వ్యాఖ్యాత యిట్లు చెప్పినాడు. "సర్వేశ్వరుడు లోకమునాధరించుటకై గోకులమున శ్రీకృష్ణుడై యవతరించి పంచలక్షితులంబుల నున్న గోపస్త్రీలను సౌందర్యగుణకర్మములచేత పశేషముకొని ప్రాప్త యావనడై యానందమున దెలుచుండెను. అట్లు యావన విలాసములందు మున్న యావతులను శ్రీకృష్ణునిజూచి గోపవృద్ధులందఱునుగూడ "ధూర్జడగు శ్రీకృష్ణుని కడకు స్త్రీలుపోక గూడ" దని ప్రతిజ్ఞించి వారి నిండ్లలో నడచిపెట్టిరి. వారు చేసిన సుకృతములన్ని నన్ను మరలెదయ్యెను. "గోపనులకు గోపకు లేయెద్దకిరీ దాళజాలక నర్ధారమై మాచరింపను మనల నియోగించును. శ్రీకృష్ణుడు ఘటకుడు కాంగలడని గోపకాంతలు సుతసింపిరి. అపాయము తప్పకుండ గోపవృద్ధులట్లే శ్రీకృష్ణుని ఘటకునిగాంగరి స్త్రీల నాయన కప్పగించి నోము నోముగోరిరి. గోపవృద్ధులు నెడదోయినతర్వాత శ్రీకృష్ణుడు గోపికలచే నారాధితుడై "యిందడకుబోయి ఈరాత్రి నిద్రించి వేగుజానునెచ్చి నన్ను నిద్రలేపవలసిన"దని వారి ననిచెను. శ్రీకృష్ణుడు నావిరహము నోర్వజాలక నీలాదేవి సౌధమున కరిగెను. ఆస్త్రీయును పరస్పర సంక్షేమముతో నిండ్లకేగి యట విరుదపట్టకపోగా శ్రీకృష్ణుని స్మరించుచు మిగిలిన గోపికలకు గూడ నిదురలేపుకొని వచ్చిరి. శ్రీకృష్ణుని నర్పించిరి" ఇత్యాదిగా.

కాని యీ పెరియనాచ్చాంబిళ్ళై చెప్పిన వైకథాత్మకమున కధారమేదో కానరాదని మూ. రాఘవమృంగారను ప్రసిద్ధ ద్రవిడ విద్వాంసులు తిరుప్పావై ని గూర్చి ద్రవిడమున వ్రాసిన యొకవ్యాసమున వ్రాసిరి. అందు వారు మఱియు గొన్ని విషయముల చెలిపినారు. శ్రీభాగవతము సప్తమస్కంధమున పేరుమొత్తువులో గోపికలు కాత్యాయనీవ్రతమును చేయబూని వట్టును తొలినాడు వారు నడిస్తానమునకుబోయి ఎలవలు వరించుచి నీరాడుమండగా శ్రీకృష్ణుడు వానిని పొరించినట్లును, గడకు నారికి ప్రతీఫలము ననుగ్రహించినట్లును గోపికావస్త్రాభరణకథా ఘట్టును గానవచ్చుచున్నది. ఈ తిరుప్పావై గ్రంథమునకు జెప్పబడిన నో మాకాత్యాయనీ వ్రతము కావచ్చునని నారనిరి. తిరుప్పావై పాశురములలో ముఖముగా గానకచ్చు "ఏలో రెంబావాయ్" అను పదము బొమ్మ రూపుననున్న స్త్రీదేవతను జెప్పుచున్నదని వారు రూపించిరి. వైష్ణవులకు శ్రీకృష్ణైకేశ్వరత్వమునైన తర్వాత కాత్యాయనీ వ్రతప్రస్తావనము జూపిండువలయుండవచ్చును. కావుననే పెరియనాచ్చాంబిళ్ళైయ ప్రభృతులు దాని పేర్కొనరయ్యిరి. ఆవ్రతము విష్ణు విషయము కావనియు శక్తి భక్తియక మే యనియు నిరూపించుట కింకొక యధారమును పోయి చూసిరి. వైష్ణవులకు వేదకల్పముగా నాలాయిరమున తిరుప్పావై యున్నట్లు ద్రవిడదేశమున వైష్ణవులకు వేదకల్పముగా తిరువావకము. (మాణిక్యనాచకర్ రచించినది) తిరు

వెంబావైయని యొకలఘు గ్రంథ మున్నది. అదియు బగనంకి పుని బడయుటకై ధనుర్యాసమున జేయువ్రతము రీతిని చెప్పుచున్నది. వైష్ణవులకు వైష్ణవులవలె ధనుర్యాసమున వేళవలసిన నిద్రలేచి దాని ననుసంధానము చేయుదురట! "నూర్గలి నీరాడేలో రెంబావాయ్" అని యందున్నది. ఇది తిరుప్పావైలో గూడ నున్నది. రెండు గ్రంథములందును విషయ సామ్యమున్నది. కావున నీవ్రతము వైష్ణవ వైష్ణవ విధేయము సాగక ప్రార్థనమునందీయు నాచారముగా ధనుర్యాసమున సమష్టింపఁబడు వ్రతముగాఁజలఁవలెనవచ్చుచున్నది. కావుననే ఏలో రెంబావాయ్ అనుపది యధములకు సామాన్యమయినది ఈవ్రతము కొంతమాన్యుతో నేడును మళయాళదేశమున సమష్టింపఁబడుచున్నదట. అట్లునుటకు మళయాళదేశమును గూర్చి యొకరు వ్రాసిన గ్రంథమునందీ కొంత భాగము నుదాహరించిరి. మళయాళముననే కాక దక్షిణ భారతదేశమునెల్ల నీవ్రతముకొన్ని మార్పులతో నిప్పటికిని గలదని నేనుకొనుచున్నాను. ధనుర్యాసమున దెలుగు దేశమున బాటికలు, తెల్లవారు జానుననే నిద్రలేచి గొట్టెనున్న గోమయముతో బొమ్మగుగాఁ జేసి ముగింశ్ల మ్రుగ్గులతో చెట్టి పూలతో నలంకరించి, త్రాజించురు.

మచ్చిగొట్టెన్మచ్చు నుఖములియ్యకై తామరపూవంటి తమ్ముట్టియ్యకై చేమంతి పూవంటి చెల్లెల్నియ్యకై.

ఇత్యాదిగాఁ బాటపాడుచు బ్రార్థించురు. ఇట్టిప్రార్థనము తిరుప్పావైలోను గాంతగలదు. దక్షిణ భారతమందంతటను సామాన్యమయిన యొకవ్రతము ననుసరించి ద్రావిడ వైష్ణవులు విష్ణుసంప్రార్థనార్థకముగా తిరుప్పావైని ద్రావిడ వైష్ణవుల పరమశివ సంప్రార్థనార్థకముగా తిరువెంబావైని గల్పించుకొని యుందురు.

తెలుగు చేత

తిరుప్పావై ముప్పది పాశురములును జక్కని కవితగలవిగా ద్రావిడులు చెప్పదురు. ముద్దుపళిని (రాధికాసాంత్వన కర్త) చేశ్య) వానిని చెలిగించెను. అందు బదిపాటలుమాత్రమే వైష్ణవులతోఁ దప్పలతోఁ జెప్పవలసినవేర బ్రాహ్మణిభిరేతపుస్తకాలను దొరకియున్నవి. వానిని జదివి సంతోషించి నేనొకటిని సమగ్రముగా సంతరించునగాక యని మతూహల పడిరి. ద్రవిడముననున్న తిరుప్పావైయొక్కము వివరించి చెప్పటకు బలువురకు ద్రవిడపండితుల నడిగితిని గాని వారు ములువుగా జెప్పఁ గుదురదనియు నొక్కొక్క పాశురమున కనేకార్థము లున్నవనియు సంప్రదాయ ప్రకారమధ్యయనము చేయవలయుననియు జెప్పిరి. ఇట్లుండగా నప్పడు మన్నిత్రులును శక్తి లేఖా ప్రతికాధిపతులును శ్రీమంత్ గట్టుపల్లి శేషచార్యులు గారు, తిరుప్పావై తెలుగుటీకతో గొప్పగా ముద్రించిరి. దాని చెప్పించుకొని చూచితిని. విచిత్ర శతాపధానీ త్యాది విరుదాంకితులును నలోక సామాన్యవ్రతిభాకాలులును నఖండ విద్వాంసులును శ్రీ పండిత. టి. లక్ష్మణాచార్యులవారి యుపన్యాసముల ననుసరించి యది వ్రాయఁబడినది. దాని సామాన్యమున నేను ముఖముగా నివ్విది పాశురములను దెలిగింపగలిగితిని. ఉపలభ్యమయిన ముద్దుపళిని గ్రంథభాగమునగల లేపుల నెన్నింటినో దిద్దితిని. ఈ తెల్లరచనము ఆరవపాటలకు దెలుగున దండార్యమును చెప్పినట్లుండు నన నచ్చును. మిక్కిలి స్వారస్యముగల యర్థవిశేషము లేన్నో లక్ష్మణాచార్యులుగారి యుపన్యాసములందుగలవు. అవియెల్ల శేషచార్యులుగారు ప్రకటించిన టీకలో మిక్కిలి చక్కగా సంఘటితము లయినవి. తిరుప్పావై యర్థస్వారస్యముల వారయఁగోరువారికిది తప్పక చదువవలసినది. అది చదివి నేనెంతో ఆనందము చెందితిని. ఎంత తొంపఁజూతేఁగించినను నేను శక్యమయినంతము కాస్వారస్య విశేషములు తెలుగు గృతికే గూడఁజేఁజూచితిని. 27, 28, 29 పాశురముల చెలిగించు నప్పడు పులకాంకితుడనయితిని! ఇంక నా తెలుగు చేతలోని గుణదోషములకు సహృదయులు ప్రమాణము.

ఆశ్రద్ధతోఁ బ్రకటింపఁ జూడవచ్చు నన్ను త్యాపపఱిచి యిప్పుడు తమ స్వగర్వప్రకాశినీ పుత్రికాగో దీర్ఘకటింపఁజేసి వేటుగాఁ బుస్తకములఁ దీయించిన మన్నిత్రులు బ్రహ్మశ్రీ లేకనుపరి మార్కండేయశర్మగారియొడఁ గృతజ్ఞుడను.

మచ్చునకు:

గోపవృద్ధులెల్లఁగోరు కోర్కెఁగరియున్న దేవు రూపుఁజూచెయ్యఁకొలల రూపుఁచెలిసిరి! ఓగభిరభావమేఘ! ఓగుజాఘ! దానధుర్య! బాగుగ నీచేయవలయు పనులువింటివా! జలధికేగి నదీమిజలము కొలఁదిమీఱఁ ద్రావి యుటమి తెలయఁ గలయ మిమ్ముముట్టి యలముకోనలెకొ జలధికాయు మేనిదాల్చు గలుగుఁజ్ఞిమేఱదాల్చి చక్క కాంతిసరళిఁ దెలియఁ జిక్కి మెరుము మా పాంచజన్య మనెడు సంకు పగిది మ్రోసి కార్తవ్యులు మించి యుంబు లొక్కమొగిని నింది మరియుమా గామగొన్న మేము మేనిగాము దీని తేలకడను తేమ మలర నీటనాడి చెఁగియుండుమా నందకుతుని గూడి గోప సుందరాంకు లేల్ల ముదము చెందుకొఁతుఁ గురినె మోముఁ డందునెందుమా.

పాశురము 4

* * * మేలుకొల్పఁతు నేనె మిమ్ము నందుఁ జెప్పిప్రాలు మాలుచెలిసి లేపవచ్చి రాలతాంసులు ఆల్లవిరిసెఁ జెంగలులు నల్లకలువల్లె మొగిడె నల్లచె మియింటికలని యందకంటిమి తెల్లనిదంతయులు కావి కల్లునములుగల్గుపను లేల్లరనుస్తానములకు నేలగుంచుడిరే! ముందుగ దేవశ్రుతులపు లం తెలువను నీగ మంది యందుఁ దెగ్గతపసి వేగుక నరుగుమండేనే! మమ్ము ముందు లేపుదనని మాటయిచ్చి మాడ నింత కిమ్మెయి నిద్రించె దెంత యెమ్మెలాడినే! పంక జాక్షుశంఖచక్ర సంకలితాజానుబాహు నంకితిమిడి పాడ నాలు కాడవోగడే! మాటయిచ్చి యుంటి విప్పు దోమింపమకై నలూన వేటినాయ మెంత మాను మాటదానక!

పాశురము 14

విదేశపుత్రవాలా

నిన్న బొంబాయిలో దిగిన విదేశపుత్రవారునుటప్పా చాలయొక్కవగునున్నదట. యుద్ధముముగిసిన పిదప యింత ఓప్పా రాలేదు. బొంబాయికి సీమనుండి మామూలుగ 750 సంయులవచ్చేది యూరి 1089 సంయులవచ్చెను. పాస్తాషీసు సార్టింగు పనికి 4,5 గంటలుపట్టేది. ఈ సారి 6గంటలుపట్టెనని అసోసియేటెడు ప్రతినిధికి బొంబాయిపాస్తాషీసు ఉద్యోగి యొకరు చెల్లిరి.

తలవన్ను చెల్లింపకుండుట

అదనపు పోలీసును నియమించుట రంగూను, డిశెం 19:— తాయిమియో జిల్లావారపులు తలవన్ను చెల్లింపవద్దను నధ్యమములో నుండుటకులన ఆ జిల్లాలోని 80 గ్రామములలో అదనపు పోలీసుబలమునుంచుట కంగీకార మొసగబడెను. (ఆ. ప్రె.)

హౌరాహత్య కేసు

నేరస్థులు గట్టుబడులు ఢిల్లీ, డిశెం 19:—హౌరాట్రంకువర్ధురకేసు విషయమై పరిశోధనజేయుచున్న ఇన్స్పెక్టరు గోవిందబహదీయులు గారు (సం. రా) ఒకమహమ్మదీయుని అరెస్టుజేసి ఆయనవద్ద పోయినవగలను, నెతురుగలగడ్డలనుపట్టుకొనిరి. ఆహత్య యేగోలు నుతో జేయఁజేసిన అదిధిల్లోనున్నటుల చెలిసెను. ఈహత్య సంవత్సరమున నుగ్గురుఅరెస్టుజేయబడిరి. వీరిలో ఒకరు బామిను మిచ విడువలజేయబడిరి. మిగిలినయిద్దరును ఢిల్లీలోఅరెస్టై పోలీసువారి ఆధీనమున నున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

రబ్బరుపరిశ్రమ నిబంధనలు

దేశీయులు రబ్బరును ఉత్పత్తి చేయుటచే నెడర్లందు ఇండిస్లో రబ్బరునిబంధనల సంఘము అంతరించినపంగతిని గూర్చి యడిగి, దీనివలన మలయా, సిలోన్ నిబంధనలకు అడ్డుగలుగునాయనియునుగ అట్టిఒడంబడిక అంతరించలేననియు అందుచే రెండవశ్రేణుకు అసకాశములేవలయు అమెరికా ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

యోగి గూడూరు రామచంద్రరావు పంతులుగారి పర్యటనము

ది 11 తేదీ ఉదయం 7 1/2 గంటలకు శ్రీ యోగి గూడూరు రామచంద్రరావు పంతులుగారి శ్రీమద్భారతి పట్టాభిరామయ్య పంతులుగారు వంగూరుగూడెం వచ్చి శ్రీరామాలయమును చూసిరి. రామచంద్రరావుగారిని దర్శించుటకు ఆనెక మంది వచ్చి అచట నిలువబడినవారిలో యొకరును దూరముగ వెళ్లవని సుమారు 90 సంవత్సరముల వయసుగల తలారి వేంకటస్వామి అను అది ఆంధ్రము పలాయన పంతులువారితో మాట్లాడిరి. పంతులుగారు నీవు నిజము చెప్పవలయును. నీవు పెద్ద మనుష్యుడవు. అదృశ్యము చెప్పవలసి వాకు నమ్మకము ఆరిముసలయినను కోరగా ఆయ్యా నేను కూలిపని చేసినాని బ్రతుకుదుకు వాకు పిల్లలు యెవరును లేరు. నేను కల్లుత్రాగటలేదు. నేను ముసలివాడను. తిక్కినవారు త్రాగడము మానలేదు. తమవలే మాకు బుద్ధిచెప్పవారు లేరు యిప్పుడు కల్లు ఖరీదు చాలా ధ్రువము అవుటచే కొంతమంది యెదో ఒకవిధముగా మారిరి. కాని ఈ మానవారిలో కొంతమంది దొంగతనముగ త్రాగుచునే నున్నారు. చచ్చిన గోవునుంపమును తినుటమానితిమి. జూదము కోడిపందెములు సంపూర్ణముగా మాని వేసితిమనియు, ఇది నిజమనిచెప్పెను. అంతట పంతులుగారు కొత్తారాములూ డి. సి. యం. స్కూలు బాలబాలికలనుచూచుటకు వెళ్లి దరియా పుచ్చేగ స్కూల్కు కోతలగాను సెలవిచ్చి రని ఆదిమాంధ్రులు చెప్పిరి. అచ్చట వారిని దరియా పుచ్చే, తాళ్లగూడెం క్రొత్తపల్లె పాతిమప్పల పంచమపల్లెల చూచి ఆదిమాంధ్రుల క్షేతిగతులు తెలిసికొని యెలూరునకు సుమారు 10 మైళ్లదూరమునయున్న గుడిపాడు అను పంచమ పల్లికి తైలుదేరి వెళ్లిరి. అచ్చట ఆదిమాంధ్రులశ్రీతి యెట్లున్నది యని ముక్కువల్లు ఆదివారాయణగారిని దరియాపు చేయగా మేము గుడిపాడులో జరిగిన చక్కో ఆదిమాంధ్ర మహాజననభకు వచ్చియుంటిమి. తమ తలారాకాసు మా తలారాకాసు చాల వ్యత్యాసము మున్నది. తమరు మా ఆదిమాంధ్రులను బానిసస్థితి నుండి తొలగించి వారికి పరపతిసంఘములు పెట్టింది కల్లుసారాయి త్రాగుదు మాన్నింది నిత్యమును మావారిగలదింది తమ పుజాతీయలతో యెన్ని ఇక్కట్లువాడిననను ఇసుమంతతయినను లెక్కగొనక మా జాత్యాభివృద్ధికి పాలుబుడెద రనియును, మా ఆదిమాంధ్రులు వివాహకార్యములందు సూకరములనుకల్పటములను జీవహింసచేయుదురు. తాము మా వివాహగృహము లునువెళ్లి జీవహింస కుభాసుభకార్యములందు హింసచేయుకూడ దనియు సూకరమును హింసజేసినయెడల మీకు ఆపజయముకలగు ననియు కాళాహారములు చేసికొనవలయునని వారిని ఆశ్చర్యపరిచి వారికి డబ్బుయిచ్చిన వచ్చెదరట. తమరు మరలరారనియు వెళ్లిపోతరని నిర్భయముగ సూకరమును చావకట్టి పంక్తిని వడ్డనచేయు సమయమందు తమకు తెలిసి నాగవరడు వెళ్లి సూకరవడట పాకమంతయు గోతనపాతి పెట్టింది, పప్పు కూరలును, నేయి, పంకాయ కూరగాయలు వండించి భోజనములు పెట్టిందిచిరియు పెండ్లియింటికి తామువెళ్లి కూర్చుని సూకరమును హింస చేయవద్దయు ఆకార్యము ఆయ్యేవద్ద తాము మొండిపించి అచ్చటనే భోజనములు ఆయ్యేవద్ద కూర్చొనెదరట. మేము గుడిపాడు సభకువచ్చి మాకులనాయకు డగు శ్రీదాశము చంద్రయ్యగారి వలన శ్రీ చింత్రాబతన వేంకయ్యగారివలన వినియుంటిమి. తమకు జడిసి వివాహకార్యములందు జీవహింస వదులపానములు చేయుట మానిరనియును, తాము మాతలారాకాలో యిట్లు చేయవలయును. యాకంతము లోతు కాలు వలు యీ పెద్ద చెడ్డలు దాటియెట్లు వచ్చిరి మహానుభావ అనియు నమస్కరించెను. అంతట పంతులుగారు నాకు నీవు దిక్కులేనివాడవని చెప్పవున్నావు. గుడిపాడు నేనాశ్రమభవనమునకు రావలయును. మీపూరి కుర్రవాడు నక్కా వెంకయ్య అనునతడు నేనాశ్రమమునందు యున్నాడనిచెప్పి శ్రీ పంతులుగారు యెలూరు వెన్నివల్లివారిపేట ఆదిమాంధ్రులను చూచుటకు వెనుకకుతిరిగి సాయంత్రం 6 గంటలకు వెన్నివల్లివారిపేటకు వెళ్లిరి. గోఖలే భవనమునందు భజనచేయుచున్న బాలరకు శ్రీ పంతులుగారు 1.0.0. ఫలహారములనిమిత్తం విరాళమును వసంగిరి. అంతట శ్రీ నరాలకెట్టి దేవేంద్రుడుగారు శ్రీపంతులువారు ఆదిమాంధ్రులపంచేయు మహోపకారములనుగూర్చి కొంచెము ముచ్చటించిరి. అంతట కలపర్తి సోమావధూతగారిచే మంగళములు పాడించి భజనముచేసినవారి కెల్లరకు కర్పూరహారతులిచ్చి పలహారములు పంచికెట్టి యెచ్చటివారచ్చటికి వెడలిపోయిరి.

12 తేదీని పొర్లింగిగ్రామము చూచుటకు రామచంద్రరావు పంతులుగారు, శ్రీ నరహరికెట్టి దేవేంద్రుడుగారును ఉదయం 9 గంటలకువెళ్లిరి ఆగ్రామ ఆదిమాంధ్రులెల్లగలమంచివైభ

వమైన పుత్రులము చేయుచుండిరి. అచ్చట పచ్చని తోరణములచే అలంకరింపబడిన పండిలికింద పంతులువారును శ్రీనరాలకెట్టి దేవేంద్రుడుగారు కూర్చుని యీ ఉత్సవము యేమని శ్రీ పంతులుగారు అయింటి యెజమాని యగు గట్టా వేంకయ్యగారిని అడుగగ అయ్యా వాకు సంతానములేక పోయి గ్రామకాపరముడు కాకుర్ల కొటయ్యగారి కుమారుడను నేను దత్తు చేసి కొనుచున్నానని చెప్పకొనెను. అందుకు పంతులువారు సంతసించి యేమైన జీవహింసగ ని వదులపానములుగాని యేమైన ఉన్నవా అని వేంకయ్యగారిని అడుగగా జీవహింస త్రాగుదుమొదలైన చెడ్డపనులను మేము చేయమని చెప్పెను. పంతులుగారు సంతసించిరి. కాని కొంతసేపటికి కూరగాయలు కుక్కుటుములు, శ్రీపంతులుగారికి ఎముకల కటకటధ్వని కర్కేంద్రియములకు వ్యాపించగ పంతులుగారు భీకరాకారమైన వెడలిపోవుచుండగ శ్రీపంతులుగారికి యెదురుగ నూకతమును చుపి కాలించి మోసుకు వచ్చుచుండిరి. అందుకు మరి కొంత కోపములిగెను. అంతట శ్రీవైష్ణవురాలగు ఒకభక్తురాలు శ్రీ పంతులుగారికి పుష్పములును, ఊరమును తీసుకువచ్చి యిచ్చెను. ఆయ్యా తాము దీనజనభాంధవులనియు విశాలహృదయముగలవారనియు, తమ యావత్ జీవితకర్త పంచములకు ఉపయోగపర్చిన భీకరభానులుని వినియుంటిని. శ్రీపంతులుగారికి భక్తిని విద్యుంభించునటుల ఒకతత్వమును పాడి శ్రీ పంతులుగారు పాదములమీద పడెను. అంతట తాము ఈక్షరమును పుచ్చుకొనవలయు నని కోరగా శ్రీ నరాలకెట్టి దేవేంద్రుని గారి కొంచెము ఊరమును అచ్చటికి వచ్చిన వృద్ధులకును బాలబాలికలకును యువకులకు శ్రీలకు కొంచెము కొంచెము ఊరము క్రైస్తవపాఠశాల ద్రాక్షరసము యిచ్చినట్లు అందరకు యిచ్చి నేపించిన 1 1/2 తులము ఊరమును శ్రీపంతులుగారు పుచ్చుకొని కోపము చల్లారిన తదుపరి శ్రీదేవేంద్రుడుగారితో ఇట్లు ముచ్చటించిరి. ఇది మీ సంఘప్రచారకుల లోపము. జీవహింస చేసినవారు అమాయకులు. వారికి యేమియు తెలియదు. ఇక మీదట అట్లు చేయకూడదు. అని ప్రచారకులను మందలించి శ్రీ తల్లాప్రగడ పానకాలరావు పంతులుగారు బి. యే. బి. యెల్ గారింటికి వెడలిపోయిరి. శ్రీగూడూరు రామచంద్రరావు పంతులుగారు యాకట్టాజిల్లాలో ప్రచారముచేసికనాయివారు చేయు జీవహింసయు వివాహకార్యములందు జాతర్లు అందు చేయు జీవహింస మాన్పించినట్లయితే శ్రీభారతమాత ఆనందించి ఆశీర్వదించును గదా!

అత్రైల సూర్యనారాయణ.

ఏలూరు వ్యాయామసంఘము

ఏలూరులో వ్యాయామసంఘమువారిచే ఏర్పాటుచేయబడిన వ్యాయామక్రీడలు డిశంబరు 26 వ తారీఖున ప్రారంభమగును.

హ్రస్వాలు గ్రాండ్సులో హాకి, బ్యాడ్మింటనున్న రైలుస్టేషనువద్ద నున్న మైదానములో మధ్యాహ్నము పుల్ బాల్, మైలపరుగున్న, చవరంగపు ఆటలనున్న టెన్నిసున్న వుదయమునుండి సాయంత్రమువరకు క్లబ్బులో జరుగును గాన తాము దయచేయ ప్రార్థితులు.

క్రీడలు జరుపటకు కాలము

1. బ్యాడ్మింటను, ఆనదినమును ఉదయము 8.00-8.45 లకున్నా, హాకి వుదయము 8.00-8.30 లకున్నా, టెన్నిసు వుదయము 8.00-8.30 సాయంత్రము 2.30-5.00 ల నుంచి ప్రారంభించబడును.
2. పుల్ బాలు ప్రతిదినమున్నా మైదానములో సాయంత్రం 8.00-8.30 లకు ప్రారంభమగును.
3. మైలు పరుగుపందెము యీనెల 30 తేదీని మధ్యాహ్నము 8.00 లకు మైదానముమీద జరుగును.
4. చవరంగము ఆనదినము ముందు నియమింపబోవు తేదీనుండి 8.00-11.00 గంటలు మోతేవారి సత్రములో ఆడబడును.

కార్యదర్శులు.

రంగూను విద్యార్థుల సమ్మె

రంగూను, డిశంబరు 19:— కుషింగు హ్రస్వాలు విద్యార్థుల సమ్మె అట్లే జరుగుచున్నది. నిన్నను సమ్మెదారులు జేసిన సభయందు క్రైస్తవపాఠశాలలందు తప్ప యెక్కడనైనను జేరవచ్చునని విద్యార్థుల యిచ్చమని వదలివేయబడెను. చాలమంది సమ్మెదారులు ప్రభుత్వమువారి రంగీకరించిన మియోమాజాతీయ పాఠశాల, పజాండాలుగు జాతీయపాఠశాలలలో జేరుటకు దరఖాస్తు జేసికొనిరి.

(అ. పె.)

సిద్ధవటములో దోసచెట్టు వైరు చేయు ధము

ఈచెట్టుకు ఋతుకాలము జనవరి 15 మొదలు మార్చి నెల ఆంత్యమువరకు, అనగా ముఖ్యముగా వర్షము రాదనేసమ్యక్ము కలిగి మంచుకురియు కాలముగా నుండవలయును. విత్తనములు మొలచిన తరువాత ఏమాత్రము వర్షమువచ్చిన ఆచెట్టుచెడిపోవును. వీటిని నీరుపారే ప్రదేశమునకు ఆనుకొని ఉండే ఇసుక తెరగడ్డలలో గుంతలు తీసివేయుదురు. ఫలకాలము ఏప్రిల్ వరకు సహ అచ్చటచ్చట ఉండును. ఈచెట్టు ఉన్నంత కాలము చాలినంత లేమి యుండవలెను. ఒక వేళ నీటికి కొంచెము దూరముగా చెట్టు వేయవత్తుమును గుంతలు నీరు వట్టుముతరకు తీయవలసియుండును. ఎత్తు యిసుకగడ్డ ఉండినచోట గుంతలు తీయవలసియుండినయెడల నీటిచెమ్మ యెంత లోతున నుండునో అంతలోతున లేమి తీయకుండా సాగుబడికాల మంతయు నీటిచెమ్మ ఉండుననే నమ్ముకమైన గుంతలలో చెట్టు వేయవలయును. అయితే అట్టి ఎత్తుగడ్డలలో గజమువెడల్పు కాలవలు తీసి ఆ కాలవలలో అంతర్భాగములుగా చిన్నగుంతలు పెట్టులనివచ్చును. చెట్టు వేసవికాలము సమీపించు కొలది నీరు తగి అడుగుకు పోవడమున చెట్టుకు చాలినంతతడి ఉండవని తోచినయెడల ప్రవాహములోని నీరు చెట్టు ఆనుకొని పొయ్యెలాగున చేయుటయు గలదు. గుంతలు తీయువిధము. ప్రతి పాలుకు ఆరు అడుగుల యెడముఉండవలెను. గుంతలు ఒకటిన్నర అడుగువరకు లోతుగలిగి గుండముగా తీయవలెను. ఒక సాలులోని రెండుగుంతల నమమ ఉండే ఫలము ఘూరురు జానెడువికాలము గలదిగా నుండవలెను. విత్తనములు గుంతలలో వేయుటయుగలదు. లేదా ప్రత్యేకముగా నొకచోట వాటివేసి మొలకలు ఎత్తినతరువాత ఆయాగుంతలలోను నాలుటయు గలదు. గుంతలలో దోసెడుబండుమట్టి వేసి దానిపై కొంచెము ఎరువువేసి అందుపైన చెట్టుగాని విత్తనములనుగాని వెయ్యవలెను. ఈచెట్టుకు పేడ ఎరువు ముఖ్యమైనది. ఈఎరువు వేసినయెడల ఫలములు రుచిగానుండును. ఈఎరువు సంపాదించలేకను నాణ్యము ముడిరిన కొలదిని కొండగుహలలో నుండు పిట్టలములను సమీపము ఎరువుగా నుపయోగింతురు. దీనిచేత రుచి యెట్లుండినను నుండునుగాని ఫలములు చూచుటకు గొప్ప విగాను నాణ్యముగాను వారు చెప్పు క్రయము యివ్వనచ్చునను నదిగాను ఉండును. చెట్టుకు యిరుపార్శ్వములు అనగా తూర్పుపడమరదిశలయందు నీటి మట్టునుకు పైన మాడుకేళ్ల యెత్తువలెను యిసుకఉండేట్లు పలములు తీసి రెండు మాడు దోసెళ్ల ఎరువువేసి దానిపైన ఇసుక కప్పవలెను. పిట్టల ఎరువు అయినయెడల కొద్దిగా వెయ్యవలెను. దీనిని చిన్నఎరువు అని వాడెదరు. పై ఎరువు కట్టిన 15 దినములకు ఉత్తరదిక్షిణ దిశలయందు ప్రాకారమే గుంతలతీసి ఎరువు వేయవలయును. ఈయెరువు వేయుటలో కొంచెములోతుగా గుంతలు తీసి ఎత్తువగా వేయవలెను. దీనినే పెద్ద ఎరువు అందురు. గుంతకు రెండుకన్న నమ్మకచెట్టు లేకుండ చేయవలెను. పెద్దఎరువు కట్టినపిమ్మట రెండుమాడు కోజులకు ఆగుంతలు మొదటి తోడడములో గడ్డలుగా నేర్పడిన ఇసుకను తిరిగి ఆగుంతలలో త్రోసి తీగలను ఆగడ్డలకు వచ్చునట్లు చేయవలయును. ఇసుకను తోయడములో చెట్టుకు ఆదిలోపుట్టిన చెవులాకులు ఉడకుండా కనిపెట్టవలయును. చెట్టు గాలికి పడిపోకుండా మాడుకోజులకు ఒకపర్శాయం చెట్టుమట్టు యిసుక చేర్చుమండవలయును. "తీగలు మలిపే విషయము" ప్రతిగుంతలో పైన చెప్పబడిన ప్రకారం రెండుచెట్లు ఖాయముగా నిలువబడుచున్నవి గదా. వీటిలో ఒకటి ఒకదిక్కును మరియొకటి రెండవదిక్కును రెండవచాలుతో అభిముఖముగా ఉండే గుంతదిక్కు తీగను మరల్చవలెను. ఇట్లు మరల్చుటలో చెట్టుతీగలు ఏముఖముగా పోవునో ఆదిక్కుకే, తీగలను, పువ్వులను, పిండెలను, ఆకులు చెడిపోకుండా చెట్టుక్రింద యిసుకతోసి ఉండవలెను. ఈతీగలు ఒకదానికొకటి కలియకుండునట్లు చేయవలెను. పెద్దఎరువు కట్టిన సుమారు 10, 15 దినములలో కాయలు పుట్టుచున్నవి. చెట్టుకు లేమి యెండవేడిమివల్ల తగ్గినట్లు తోచినయెడల చెట్టును నీటిమట్టుమునకు దింపి యిసుక తోయవలెను. లేకున్న నకించును. పండ్లయొక్క పేర్లు అనేకము లున్నవిగాని అవి అన్నియు తెలియుట దుర్బలము. ముఖ్యముగా వాడుకలోనుండు ముఖ్యమైనపేర్లు కొన్నిటిని ఇందుక్రింద వ్రాయుచున్నాను. ఈచెట్టు వేసిన డెబ్బదిదినములకు తప్పక పండ్లు వచ్చును. బోల్ బుడును, (ఇవి గొప్పకాయలు) పొప్పాయి, తేల్లకర్పి, బరసాకర్పి, లడ్డకర్పి, జాంకర్పి యివి అన్నియు విశుల తీపుగాను దేహకోగ్యమును ఇచ్చునవిగాను ఉండును. గన్నా, హింగ్, బడాహింగ్, పీల యిది పచ్చగాను మాధుర్యముగాను దంతములు లేనివారి కుపయోగముగాను నుండును. కర్పూలుకర్పి, అదంపా, కంకిటి, త్రుమిడి యిది యిసుకలోవుంచిన కాయ చెడకుండా ఆరుమాసము లుండును. మాధుర్యముగా నుండును. గోల్ గన్నా, బోల్ గన్నా, చక్రి గన్నా, అడేగన్నా అనియుకొన్ని గలవు.

ఆర్. యస్. రామయ్య

ఒంగోలుతాలూకా వోటర్లసభ,

అధ్యక్షి

1924 సం॥ 12 న తేదీ మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు అధ్యక్షి ఘంటికావేసినందు భూస్వాములును, తాలూకాబోర్డుమెంబరును అగు యర్రం కోటిరెడ్డిగారి యధ్యక్షతక్రింద ప్రాథమిక జనప్రయోగ జరిగినది. వివిధ ప్రదేశములనుండి చాలవలది రైతులును పలుకుబడిగలవారును ముమారు 100 మంది విచ్చేరిరి. మద్రాసు శాసనసభ సభ్యులగు శ్రీ పి. అంజనేయులుగారు సభకు దయచేసిరి. ప్రధమమున పోలవరపు సుబ్బారావుగారు యర్రం కోటిరెడ్డిగారిని సభకు అధ్యక్షత వహింపవలెనని కోరిరి. మరియు రనువదించిరి. సభ్యులకరత తద్వలన యధ్యక్షి కోటిరెడ్డిగారి యధ్యక్షతవహించి సభాదేశ్యమును వెల్లడించిరి. ఆపిదప పెదచెరువూరు వాస్తవ్యులగు శ్రీ కోన వేంకటరాయశర్మగారు వోటరు - వోటు అను విషయమును గూర్చియు, శాసనసభ్యుల కర్తవ్యమును గూర్చియు, చక్కగా నుపన్యసించిరి. తరువాత పోలవరపు సుబ్బారావుగారు వోటర్ల భర్తవ్యమును గూర్చి యుపన్యసించినవెనుక శాసనసభ్యులగు శ్రీ అంజనేయులు పంతులుగారు తాము శాసనసభలో జేసిన పనిని గూర్చి వివరముగా నుపన్యసించిరి. తరువాత నలమలపు ఆశ్విరెడ్డిగారు (వెలంపల్లి) "ఈసభకు ఆహ్వానించిన శాసనసభ్యులలో దివాన్ బహద్దరు నాయుడుగారు కుప్పస్వామి చౌదరిగారు రావంతుల విచారకరమనియు వోటర్లయెడ నిరాదరణము జూపినట్లనియు"నని యొక తీర్మానము నుపపాదించిరి. ఈతీర్మానమును గండ్లవరపు రాఘవయ్యగారు (మేదరమెట్ట) ఆమోదించిరి. దానిపై శాసనసభ్యులగు అంజనేయులుగారు "శాసనసభ్యులకు మరియొక అవకాశమొసగి చూడనిదే యిట్లు త్వరపడి తీర్మానించుట బాగుండ"దని సభ్యులకు విన్నవించిరి. అంతట కోన వేంకటరాయశర్మగారు మాడ అవకాశమిచ్చి చూడవలెనని చెప్పిరి. అరగంటనేపు ఇట్లుచచ్చ జరిగిన పిదప సభ్యులందరు ఆలోచించి తీర్మానము నుపపాదించుకొనిరి. ఆపిదప క్రింది తీర్మానము లామోదించబడినవి:

మొదటి తీర్మానము

(అ) ప్రస్తుతము భవనాశి ప్రాజెక్టుక్రింద భూముల నీటి తీరువల్ల య 1 కి రు 9-6-0 లు చొప్పున విధింపబడుట వలన చాలా బాధిగా నున్న వనిన్ని, ఆ రేట్లు వేయతగిన భూములు కావనిన్ని కావున ప్రభుత్వము వారు ప్రజల కష్టనష్టములను విచారించి ఆయకట్టుభూములను పరిశీలించి ఆ రేటులో సగము మొత్తమునకు ఆ న గా యకరం 1 కి రు 4-11-0 లు చొప్పున నుండు నట్లుగా తగ్గించవలసినదని యీ సభవారు ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నారు.

(ఆ) ఒంగోలునుంచి అధ్యక్షి పోవునోడ్డు మార్గమున వెలింపల్లి యనుచోట గుడ్లకమ్మనదిమీద రాకపోకల కను కూలించుటగాను ఒకవంతునకు కట్టుటకు కొంతసామ్యమును జూరుచేసి, యావిషయమున కొంతవరకు బ్రయత్నించి యేకా రణముచేతనే ఆపివేసినారు. కాబట్టి ప్రభుత్వమువారు జిల్లాబోర్డువారును దయచేసి వంతునకట్టువిషయమున తగిన శ్రద్ధపూని త్వరలో పనులనారంభించి నెలవేర్చి ప్రయాణీకుల కష్టములను తొలగింతురని యీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

(ఇ) దర్శితాలూకా వెంపరాలనడ ప్రవహించు గుండ్లకమ్మ నదికి ఆనకట్టకుట్టి నీరు ప్రవహించువనరుల సేవజవనయెడల ఒంగోలు తాలూకా యావత్తును దర్శిదివిజ్జలో చాలముట్టు కున్న భూములునాగుబడి యగుటయును అందువలన ప్రభుత్వమువారి కాదాయము పెంచుటయును ప్రజలకు కరవులు మున్నగు బాధలు లేకుండుటయును సంభవించును గావున అట్లు జేయవలెనని యీసభవారు ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నారు.

(ఈ) అధ్యక్షి మజరా చెలుకుంపాలెం వద్దనుండు ప్రాతచెరువులోనుంచుచ్చి నల్లవాగును విగించి చెరువు సేర్పజచి దానినీటిని సాగుబడికి ఉపయోగించునట్లు చేసిన రైతులకు చాలా అనుకూలముగానుండును. కావున యీనల్లవాగు ప్రాజెక్టు విషయమై దొరతనమువారు శ్రద్ధవహించి పనిచేయవలెనని యీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

రెండవ తీర్మానము

(అ) అమృతబోర్డునుండి నాగులంపపాడు అవతలవరకు వేయబడిన రోడ్డును ఒంగోలునుంచి అధ్యక్షి పోవునోడ్డును తిమ్మనపాలెము వద్దగల రోడ్డువరకు పెంచుచు అధ్యక్షినుండి కళ్యాణపురమువరకు వేసినరోడ్డును పంగుళూరు మీదుగా చిన్న గంటామరోడ్డులో కలిపియు; ప్రజలరాకపోకలకు యిబ్బందిలే కుట్టా చేయవలెనని యీసభవారు జిల్లాబోర్డువారిని కోరుచున్నారు.

(ఆ) ఈ తాలూకాబోర్డువారు ప్రజలపై చేసిన వృత్తి పన్నును 1925 సం॥ 1 వ ఏప్రిల్ నెలనుండి తొలగించి ప్రజల

యొక్కట్టులను తీర్చెదరని యీసభవారు తాలూకాబోర్డువారిని కోరుచున్నారు.

(ఇ) ఈ తాలూకాబోర్డువారు వసూలు చేయదలచుచున్న విద్యాపన్నును తొలగించి ప్రజలను రక్షింతురని యీసభవారు తాలూకాబోర్డువారిని కోరుచున్నారు.

మూడవ తీర్మానము

(అ) భవనాశి ప్రాజెక్టు కాల్యమీద ఒకటివరావారి పాలెంవద్దను ఇంకొకటి వేలమూరుపాడు దొంకవద్దను మరొకటి కొంగపాడు గొర్రాపాడువద్దను మంతునల నిర్మించి ప్రజలకు పశువులకును రాకపోకల యిబ్బందులు లేకుండునట్లుగా చేయవలెనని యీసభవారు ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నారు.

(ఆ) అధ్యక్షిలో ఒకపశువుల ఆసుపత్రిని పెట్టవలెనని యీ సభవారు ప్రభుత్వమువారిని జిల్లాబోర్డువారిని కోరుచున్నారు.

(ఇ) ఒక అగ్రికల్చరల్ ఫారమును యీతాలూకాలో నెచ్చటనైనను లేక అధ్యక్షిలోనైనను స్థాపింపవలసినదని యీసభవారు ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నారు.

(ఈ) అధ్యక్షిలో నిదివరకున్న బోర్డుమిడిల్ స్కూలును తీసివేయుట బాగుండలేదనియు నీసభవారు రిఫిరేషనుపడి తిరిగి దానిని స్థాపింపవలెనని జిల్లాబోర్డువారిని దొరతనమువారిని కోరుచున్నారు.

నాల్గవ తీర్మానము

(అ) అమృతబోర్డు రైల్వే స్టేషనునుండి అధ్యక్షిమీదుగా వినుకొండకు ఒక బ్రాంచి రైల్వేలైను వోషిన్ చేసి రెండుమెయిన్ లైనులకు సంబంధపర్చి ప్రజల కుపకారము కల్పింతురని యీ సభవారు ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నారు.

(ఆ) అధ్యక్షి ఒంగోలు 2 వ మైళ్ల మార్గమై యున్నది. ఈలోగా వెలంపల్లివద్దనున్న టోలు గేటువల్ల ప్రజలకు యిబ్బందిగానున్నది గావున ఒంగోలువద్ద యిదివరలో నొకటి యున్నందునను వెలంపల్లి టోలుగేటును 1925 సం॥ 1 వ ఏప్రిల్ లగాయకు తీసివేయవలసినదిగా యీసభవారు జిల్లాబోర్డువారిని కోరుచున్నారు.

(ఇ) జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షివద్దను రెండు పశ్చాత్యములు ప్రజాభిప్రాయ విరుద్ధముగా జిల్లాబోర్డుసభ్యులు నామినేషన్ కావలయునని తీర్మానించుట చాలా శోచనీయుమని యీసభవారు రిఫిరేషనుపడుచున్నారు.

అనంతరము అధ్యక్షులు తమకు సభ కర్తవ్యములగు నెన్నుకొనినందులకు సభికులకుండనము లప్పించిరి. పోలవరపు సుబ్బారావుగారు అధ్యక్షులకును, శాసనసభ్యులకును, సభ్యులకును వంద నము లప్పించిరి. అంతటితో సభ ముగిసినది.

కాశీ హిందూవిశ్వవిద్యాలయము

పట్టప్రదానోత్సవము

కాశీ, డిసెంబరు 19:— కాశీ హిందూవిశ్వవిద్యాలయ పట్టప్రదానోత్సవము జనవరి 29 వ తేదీ జరుగును. ఆ రోజు వసంతపంచమియైనది. ఆతిథి నే హోమ్లెట్ ప్రభువు రాజప్రతినిధిగ నున్నపుడు బునాదిరాయిని వేసిరి.

జనవరి 31 వ తేదీని పాటియాలా మహారాజాగారు ఇంజనీరింగ్ కళాశాల విద్యుచ్ఛక్తి గృహప్రారంభోత్సవము జరిపెదరు. ఇందులకు మహారాజాగారు 5 లక్షల విరాళమును యిచ్చి ప్రతినెలవత్సరమును 24 వేల రూపాయలుగ్రాంటు నిచ్చుట కేర్పాటు జేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

బస్తాలో బ్రిటిషుహంతకులు

ప్రభుత్వప్రకటనము

ఫిరీ, డిసెంబరు 19:—

ఒక ప్రభుత్వప్రకటనమునం దిట్లు గలదు:—

బస్తాలో బ్రిటిషు ఆఫీసులను హత్య జేసినవారిని శిక్షించువిధమునుగూర్చి ఇంగ్లాండులో కాపైను పోలర్లు ఉపన్యసించినటుల భారతప్రతికలలో నుద్దరించి ప్రకటించినటుల భారతప్రభుత్వమువారు జూచిరి. భారతప్రభుత్వమువారు మొనపాటోమియా ప్రభుత్వమువారిలో నుత్తరప్రత్యుత్తరముల జరుపగా బస్తాలోగాని ఆముట్టుప్రక్కలగాని బ్రిటిషు ఆఫీసు రెవరును హత్య జేయవలెనని తెల్పుచున్నారు. యుద్ధప్రారంభమునుండి యీరోజువరకును, అట్లు దెల్పినయుత్తరు వెప్పడును జేసియుండలేదు. అట్టి ఆలోచనయు లేదు. (ఆ. ప్రె.)

వాతావరణసితి

1924 సం॥ డిసెంబరునెల 20-వ తేదీ శనివారము

ముఖ్యజిల్లాలు	ముంబైలో అత్యధిక శీతము	ముంబైలో అత్యల్ప శీతము	ముంబైలో వర్షము	ముంబైలో వర్షము	ముంబైలో వర్షము
గోపాలపురం	79.7	59.6	...	24.88	44.96
విశాఖపట్టణము	80.8	66.4	...	15.44	37.09
కాకినాడ	78.8	68.8	...	21.87	39.09
మచిలీపట్టణము	80.2	65.4	...	12.04	41.59
కర్నూలు	85.2	68.6	...	8.56	26.01
బళ్లారి	85.9	59.5	...	2.45	20.51
కడప	85.9	64.8	...	7.20	31.28
నెల్లూరు	82.2	68.1	...	21.89	37.98
మద్రాసు	82.8	70.5	...	21.80	50.74
కడపూరు	80.9	72.2	...	27.15	52.94
నలమ	85.9	71.1	...	5.76	39.80
కోయంబత్తూరు	83.5	69.5	...	11.37	22.29
తిరుచనాపల్లి	83.1	70.0	0.02	9.55	33.18
నాగపట్టణము	78.8	78.2	0.72	25.65	54.98
మధుర	85.1	70.6	...	5.24	33.58
పాంబన్	81.9	73.2	0.11	15.7	37.00
తిరునల్వేలి	20.45	28.34
తిరువేండ్రము	88.1	78.1	...	14.56	64.51
కొచ్చిన్	88.0	75.4	...	15.81	114.51
కాలికట్టు	91.8	70.5	...	20.71	117.16
మంగళూరు	92.0	70.4	...	4.13	125.68
బెంగళూరు	82.6	62.0	...	2.92	35.37
మెర్కార	75.6	55.5	...	6.96	125.46
కొడైకనల్	58.4	50.9	0.11	13.54	62.18

సర్కారులు:—ఆకాశము నిర్మలముగ నున్నది. మంచినీ పట్టునులో పగటివేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ.

దక్కన్:—ఆకాశము నిర్మలముగ నే యున్నది. శీతోష్ణస్థితి మామూలుగ నున్నది.

కర్నాటకము:—మేములులు పలుచగ నున్నవి. కడలూరులో రాత్రివేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్షిణమున, తూర్పున స్థానికచినుకులు పడవయ్యును. ఎస్. ఆర్. యు. సావూరు, వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

షాహిదీజత జతదారులు

కఠినశిక్షవిధింపబడుట

లాహోరు, డిసెం 19:—కనడియను షాహిదీజత జతదారు లిద్దరకు రెండు సంవత్సరములు కఠినశిక్షయు, వేయి రూపాయలు జరిమానాయు రావల్సింది రెవిన్యూఆఫీసరు విధించెను. (ఆ. ప్రె.)

"వృక్షములకు ప్రాణముగలదు"

సర్ జె. సి. బోను ఉపన్యాసము

విశ్వవిద్యాలయ మందిరము నేటి సాయంత్రము సర్ జె. సి. బోను వృక్షములకు ప్రాణము నరములుగల వనవిషయమును గూర్చి యుపన్యసించిరి. గవర్నరుగారి రధ్యక్షత వహించిరి. ఉపన్యాసకుడు మృజితలాంతరు సహాయముతో వృక్షములకు నరములులే జముగలదనువిషయమునుగూర్చి జేసిన పరిశోధనలన్నిటిని దెల్పిరి. ఆయనయూ పరిశోధనలను మైసోపావృక్షము (యిది ముట్టుకొన్న వాడిపోవు వృక్షజాతి) పైజేసెను. ఇందువలన మనుష్యజాతికి వలెనే వృక్షములకుగూడ ప్రాణాయువును లన్నియును పనిజేయుననియు, వృక్షమునకుగూడ ఉన్నత జాతిజంతువులకు వలెనే స్వాదయము గలదని ఆయన కనుగొనెను. (ఆ. ప్రె.)

హిందూ మత వలీ శరణాలయము

కార్యనిర్వహకవర్గము నేర్పరుచుట

హిందూమత వలీ శరణాలయమున కార్యనిర్వహక వర్గమును నిర్మాణమును యేర్పరుచుటకుగాను, నిన్న సాయంత్రము, కీల్ పాకములోని మంటముకోడ్డు 2వ పెంబుగృహము నం దొక సభ జరిగెను. శరణాలయము ప్రస్తుతమాగృహముండే గలదు. దీనినే తుపట్టు రైలు ప్రేమ నునకు షుభాకర ఆరంభమునకు ముందును, శరణాలయము నాల్గవకరముల, విశాలమగుతోట యం దేర్పరుపబడి, మామూలు సుందరముగ నున్నది. తోట యం దొక మేడయు, ప్రక్కన పొడుగుగా నొకచాడాయగలదు. అచ్చటి విద్యార్థులకు ఆ మేడ పాఠశాలగ నేర్పరుపబడెను. శరణాలయము, పట్టణములలోను దూరముగ, ప్రకృతిసౌందర్యమును ప్రకటించు వృక్షములతోనూ, పూలచెట్లతోనూ, శోభిల్లుతోటయందుండుట బాలికల మానసిక కారీరకాకోగ్య వికాసములకు అనుకూలముగ నున్నది.

శరణాలయ భవనముయొందుట వృక్షచ్ఛాయల క్రింద, చాపలు పరుపబడిన ప్రదేశమున సభ గూడెను. వి. రామబానుపంతులుగారు సభ కధ్యక్షతవహించిరి. శరణాలయము లోని బాలికలు ఎంచుకొన గీతమును బాడుటతో సభ ప్రారంభమయెను. డాక్టరు మధులక్ష్మమ్మగారు, శరణాలయ మొనర్చుచున్న పనిని ప్రశంసించుచు ఆంధ్రులయం దిట్టి వికాసము వ్యాపించుచుండ, తమ తమిళభక్తమునందు, ప్రజలొకను మేల్కొనిమికి మిక్కిలి విచారమును దెలిపిరి.

శ్రీయంత్ర సేవనరపు రామదాసు పంతులుగారి నీశరణాలయమున కధ్యక్షులుగను, డాక్టరు మత్తు లక్ష్మమ్మగారు, ఉపాధ్యక్షులుగను, డా. కె. ఎస్. కేశరిగారు శోభాధికారి గను, యామిశీ భూగర్భలిక గారు కార్యదర్శిగను భాస్కర్లు ఈ శ్వరునిగారు సహాయకార్యవర్తిగను ఎన్నుకొనబడిరి. క్రింది వారి, శరణాలయ కార్యనిర్వహకవర్గముగ నెన్నుకొనబడిరి. 1. కె. భాస్కరగారు, 2. వి. వి. ఎస్. 3. బమ్మ మంగరాజు మ్మగారు, 4. గార్లంక వీరసెంటు సత్యవారాయణగారు, 5. భాస్కర్ల గోపాలకృష్ణమూర్తిగారు 6. కందుల సుబ్రహ్మణ్యం గారు, 7. మధుల కారదాసగారు, 8. వి. మంగరాజుమ్మగారు, 9. చినాచ్యుగారు.

శరణాలయమునందు ప్రస్తుతము ప్రండెందుగురు బాలికలుగలరు. వీరివయస్సు ఆరువత్సరముల మొదలు 12 వత్సరముల వరకునుండును. ఇద్దరు బాలికలు పట్టు మునుండివచ్చి ఇచ్చట విద్యభ్యసించుచున్నారు. బాలికలకు సాధారణవిద్యయేగాక, నూలువడకుట, మట్టపలుకు, నేత మొదలగు కేతిపనులనుగూడ నేర్చున్నారు. ప్రతి బాలికయు ప్రతిదినమును నూలువడకుట నిర్వహించుగ నేర్పరుపబడెను. శరణాలయమున నొకవర్గము గలదు. మరెయ్యకవర్గము నేర్పరుచుచున్నారు. కుట్టుపని, అల్లికపని, నూలువడకుట, నేతపని మొదలగు కేతిపనులనేర్చుట వలన, నవి తరువాత పవిత్రజీవితమునకు దోడ్పడును. శరణాలయ బాలికలువడకిననూలు అచ్చటనే మగ్గుమలమీద, నేయబడును.

బాలికలకేగాక, ఇదివరకు వృత్తియందుండి, పశ్చాత్తాపపడి విరమించుకొని నిర్మలజీవితమునగడపగోరువారికిగూడ నట్టి జీవితమును గడపుట శరణాలయ మవకాశమొసగుచున్నది. ఇంతవరకు ఇట్టి వారిద్దరకు ఈ శరణాలయము రక్షణ మొసగెను.

సర్ నరసింహశర్

కలకత్తాలోస్వాగతము

కలకత్తా, డిసెంబరు 19:— సర్ నరసింహశర్మగారు కలకత్తా ముఖ్యజయమును ఇంపీరియల్ లైబ్రరీని సందర్శించిరి. గలటాను పార్కులో హరికి విందుజరిగెను. అందు సర్ విల్సన్ కిథాల్, సర్ ఆర్థర్ రిపింగ్, రాజాజేయన్, రాయ, మున్నగు 40 మంది ప్రముఖులు ఆహ్వానసంఘముగ నేర్పడిరి. ఆవిందుకు 500 మంది అతిథులువచ్చిరి. అందు బెంగాలుగవ్వరుగారును కార్యనిర్వహక సభ్యులును, మంత్రులును, కార్యదర్శులును సేవ్న ప్రభువుగారును, హైకోర్టు జడ్జియును, అడ్వకేటుజనరలును, రాజప్రతినిధి కౌన్సిలరులును, కార్యదర్శులును కొందరు మహారాజులును గలరు.

సర్ శర్మగారు నేటిరాత్రి కలకత్తానుండి బయలుదేరి భన్యానుమిదుగా మంగళవారమునందు ఢిల్లీ చేరెదరు.

(అ. వె.)

నవకల్పరును తుపాతో

కాల్చట

ముద్దాయిల జామీను రద్దుచేయబడెను

హైకోర్టువారి అధికారమునుగురించి ప్రశ్న

విశాఖపట్నముజిల్లా సబ్ కలెక్టరు ఎస్. ఎ. వెంకటరామను వి. సి. ఎస్. అను నతనిని తుపాతో కాల్చి చంపుటకు యత్నించినను తుపాతోపరామంతు రి, 2, 3 ముద్దాయిలను జామీనుమీద విడుదల చేయవచ్చునని హైకోర్టువారు గావించిన యుక్తతను రద్దుచేయవలసినదని గోరుచు, ప్రభుత్వమువారి తరపున పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు సి. అడమ్మగారు దెచ్చిన దరఖాస్తు ప్రధాన న్యాయమూర్తి వి. వి. శ్రీనివాసఅయ్యంగార్లయొందు నిన్న సాయంత్రము 8.30 20.11 లకు విచారకు వచ్చెను. ఈ దరఖాస్తునందు ముఖ్యమగు న్యాయశాస్త్ర ప్రశ్న యందుటచే న్యాయమూర్తుల నిర్ణయమును వివట కేతెంచిన, న్యాయవాదవృత్తిలోని సభ్యులతో కోర్టు చాలంత యుక్తికిరిసియుండెను.

ఈ కేసునందు ఎస్. ఎ. వెంకటరామను వి. సి. ఎస్. గారిని హత్యచేయుటకు ప్రయత్నించి రని, రిటైరు పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరుగు చిలకా సవాసి నాయుడుగారి వైనను, (5 వ ముద్దాయి) ఆతని కుమారునివైనను (2 వ ముద్దాయి) ఆతని యల్లునివైనను (3 వ ముద్దాయి) మరియుర్యరవైనను నేర మారోపించబడెను. ఈ కేసు నెవన్ననకు విజ్ఞులుచేయబడెను. పై ముగ్గురుముద్దాయిలును జామీనుమీద వదలిపెట్టవలెనని దరఖాస్తులు పెట్టగా, నెవన్నజడ్జి నిరాకరించెను. అందుపైన ముద్దాయిలు హైకోర్టులో 498 సెక్షను క్రి. ప్రా. కో. క్రింద జామీనుమీద విడుదలచేయవలసినదిగా గోరుచు దరఖాస్తుపెట్టగా, నాలుగవదిమూలక్రింద న్యాయమూర్తి వి. వి. శ్రీనివాస అయ్యంగారు జామీనుమీద విడుదలచేయుటకు తరువుజేసెను. ఈ యుక్తతను రద్దుచేయవలసినదని గోరుచు పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు ప్రస్తుత దరఖాస్తును దెచ్చెను.

పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు

పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు తన దరఖాస్తునుగురించుచువును, ముద్దాయిలు జామీను దరఖాస్తును పెట్టినయెడల దానిని తీవ్రముగా ప్రతిఘటింపవలసినదిగా తనకు దెలిపిరి. కాని తనకు దెలుపకయే, న్యాయమూర్తి శ్రీనివాసఅయ్యంగారియొడుట కీదరఖాస్తును దీనుకొనిరావడెననియు తనకు దెలుపకయే జామీను యుక్తత వాసగలదెననియు నుడివెను. ఆయుక్తతను "రద్దు చేయవలెనని నే నిప్పుడు గోరుచున్నాను. ఈ దరఖాస్తు 9 వ ముద్దాయి న 497, 498 రెండు సెక్షనులకు కలపి క్రి. ప్రా. కో. 561 సెక్షను లో గలిపి చదువవలెను. వీని ననసరించి, ఒక యుక్తతను రద్దుచేయుటకు హైకోర్టువారి సహజముగ సభికారముగలదు. 498 సెక్షను ప్రకారము హైకోర్టువారు తరువు జేయగలరనియు కాని దానిని అంతకంటె హైకోర్టువారే రద్దుచేయగలరని యాశ్చర్యము దీయుట చూచుటకు బాగుగలదు. హైకోర్టువారు రిసు యుక్తతను దాముడిపసంపాదించుకొనలేరని నడువులు పరిహాసాస్పదముగ నుండును. ముద్దాయిలు చాల ఉపద్రవకరముగ నునువ్వులు. వారిని వశలవయెడల ప్రాసిక్యూటరువారు సాక్ష్యమును సహించుట కష్టమగును. 5వ ముద్దాయిపై హత్య యొనర్చుటకు సహాయ మొనర్చినని నేర మారోపించబడెను. ఆతడే దీని కంతకును మూలకారణ మని ప్రాసిక్యూటరువారి కన్యకము. అని జెప్పవచ్చు పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు జిల్లామేజిస్ట్రేటు జామీను దరఖాస్తును నిరాకరించుచు వ్రాసిన తీర్పునుండి కొన్నివాక్యములు జదివెను: ముద్దాయిలు చాలఉపద్రవకరలనిఅందుగలదు."

న్యాయ. వి. వి. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు:— ముద్దాయిల కేసు 4 వకు విచారింపబడవలసియుండగా వారిని గురించి అతడట్లు నుడువులు చాలతప్పు. ఈ కేసు నాతడే విచారింప నున్నాడనుకొనెదను.

ప. ప్రా:— అతడంతకంటె తక్కువ తీవ్రముగ జెప్పియుండిన బాగుండెడిదే. ముద్దాయి నడుపెట్టబడినయెడల ప్రాసిక్యూటరు సాక్షుల బెదరించెదరనుటకు గట్టికారణములు గలవు.

ముద్దాయిలతరపు ఆక్షేపణలు

5, 2, 3 ముద్దాయిల తరపున కె. ఎస్. కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు వాదించును. ఈదరఖాస్తును విచారించుటకు హైకోర్టువారి కధికారములేదని మొట్టమొదట నాక్షేపించిరి. 498 సెక్షను హైకోర్టునకుగూడ వర్తించును. ఆసెక్షను ప్రకారము

రము ఒకకోర్టువారి యుక్తతను హైకోర్టువారే నవరింపగలరు గాని ఇతరులు సవరింపజాలరు.

ప్రధాన న్యాయమూర్తిగారు కాసనము సరిగా రచింపబడలేదనియు, తమయుక్తతను రద్దుచేయుటకు హైకోర్టున కధికారము లేకుండజేయుట కాసనసభివారి యుద్దేశమై యుండదనియు నుడివరి.

కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు:— ప్రస్తుతము ఇదివరకు కంటె క్రి. ప్రా. కో. 561 తులు గలిగినవి ప్రాసిక్యూటరువారు చెప్పలేదనియు, అందుచే నెవకటి యుక్తతను రద్దుచేయుటకు కారణము లేదనియు నుడివరి.

ప్ర. న్యాయ:— ముద్దాయిలు. పారిపోయెదరని. గాని; సాక్షుల బెదరించెదరని గాని తలచుటకు కారణము గలదా?

ప. ప్రా:— క్రిందికోర్టు మేజిస్ట్రేటు అవిధముగనే దుబుదు, దీర్ఘము తీర్పును వ్రాసెను.

కృష్ణ అయ్యంగారు:— ప్రాసిక్యూటరు సాక్ష్య మంతయు నిదివరకే దీనుకొనబడి రికార్డు జేయబడెను. అందుచే ఇక సాక్షులను బెదరించి, సాక్ష్యము రాకుండ జేయబడునని యెంచుటకు వీలులేదు.

ముద్దాయిలపై చాల తీవ్రముగ నారోపణలు గావించబడెను అట్టి సందర్భమున తమ నిర్దోషిత్యమును వెల్లడించుకొనట కేర్పాటులుచేయుట చాల న్యాయ ప్రయాసలతో గూడినపని. జామీనుమీద విడుదల గానియెడల వాళ్లు సరిగ వాదించుకొనజాలరు.

ప్ర. న్యాయ:— జెయులులో నుండియే వారు తమన్యాయ వాదులతో మాట్లాడుకొని తన ఏర్పాటులు గావించుకొనవచ్చునుగదా.

కృష్ణ అయ్యంగారు:— అందుల కవసరముగ భవమును ప్రాసజేయవలెను. వారు జెయులులో నున్నయెడల భవమును ప్రాసజేయువా రెవ్వరులేరు. తండ్రి కొడుకు, అల్లుడు అందరును నీకేసులో ముద్దాయిలుగా జేర్చబడిరి. అందుచే వారి వ్యవహారముల జామీనుకు వెలుపల రెవ్వరును లేరు.

ప్ర. న్యాయ:— పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరుతో 5, 2 ముద్దాయిలను జామీనుమీద వదలుటకు ఆక్షేపణ యేమైనగలదా?

ప. ప్రా:— ముద్దాయి లందరిని రిమాండులో నుంచవలెననియే మేజిస్ట్రేటుకోరిక.

న్యాయ. వి. వి. శ్రీ అయ్యంగారు:— అట్లుగనో ముద్దాయిలు తమ నిర్దోషిత్యమును వెల్లడించుకొనుట కెట్టి యవకాశమును నుండిదు.

ప్ర. న్యాయ:— మీరు ఒక కుటుంబములోని వారినందరిని సిసలాలోబెట్టి బిగించితిరి. వారికెట్టి యవకాశములును లేవు.

ప. ప్రా:— 2 వ ముద్దాయి, 5 వ ముద్దాయియొక్క కొడుకు. 22 వత్సరములవాడు. అతనిపై చెప్పాడు నాకేమియు లేదు. 5 వ ముద్దాయి 5 ముద్దాయియొక్క అల్లుడు. అతనిని గ్రామమునసభ యుద్దోగమునుండి తొలగించిన కారణముచేతనే ఈసత్య యొనర్ప యత్నింపబడెను. ఆతనిని వదలరాదు.

తీర్పు

ప్రధాన న్యాయమూర్తి తీర్పు జెప్పవచ్చు పరిస్థితులు గోరునెడల. తమ హైకోర్టువారి యుక్తతను దామే రద్దుచేయుటకు హైకోర్టువారి కధికారము గలదని నుడివరి.

రిటైరు పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు, 5 ముద్దాయియు గ్రామమునసభగ నింతవరకునున్న 5 వ ముద్దాయి, ప్రాసిక్యూటరు సాక్షుల బెదరించి సాక్ష్యము రాకుండజేయగలరనియు, వారు పారిపోవుట గూడ సంభవింపవచ్చుననియు ప్రాసిక్యూటరువారు చూచించిరి. వీరి జామీనును రద్దుచేయుట కిది బలమగు కారణమే. అంతయుగాక ఈకేసు జనవరి నెలలో కొలదిదినములలోనే విచారణకువచ్చునని దెలియుచున్నది. రెండవముద్దాయి యువకుడు. అతనిని జామీనుమీద ఎవలినయెడల, న్యాయవాదులతోక సే ఆలోచించి, ముద్దాయిలు వాదించుకొనుటకు తగు ఏర్పాటుల వసర్చగలదు. అందుచే అతనిని జామీనుమీద వదలవచ్చునని యుక్తతను నిలపియుంచుచున్నాము. మిగిలిన 5, 2 ముద్దాయిలను జామీనుమీదవదలవలెనను తరువును రద్దుచేయుచున్నాము.

ముద్దాయిలపై తీవ్రముగ నారోపణలు గావించబడెను. జెయులులోనున్న, ముద్దాయిలను- తమనిర్దోషిత్యమును బుజ్జుల్లిజేసికొనుటకు తగిన యేర్పాటులు జేసికొనుటకు సంపూర్ణ వకాశముల వసగవలెనని అధికారులకు దెలుపుచున్నాను.

న్యాయమూర్తి వి. వి. శ్రీనివాస అయ్యంగారు ప్రధాన న్యాయమూర్తిగారితో నేకిధించిరి.

రక్తక్షి నంరం మార్గశిరమాస బ॥ ౯, శనివారము

మిత్రస్త్వతి

[దొంతరాజు వెంకటాచార్యగారు]

రంగదుదారకీర్తినిధి రాజతగాత్రం డధర్మ
భీరుఁ డు, త్తుంగవదాన్యతావిభవధుర్యుఁడుగాన
కళావిశారదం, డంగజవైరి దివ్యచరణాంబుజ
బంధరమాసనుండు మా, వంగర రామకృష్ణ
సచివప్రముఖుండు గతించె నక్కటా!

అకలంకమగు యశశ్చం
డికలను నెల్లెడలఁ బరపి నిర్యాణమునన్
'సుకృతీగతాయు' వనునుడి
ప్రకటింపఁ దలంచి తే ప్రపంచంబునకున్.

బ్రతికిన కొన్నినాళ్ళు నుతపాత్రుడవై తుడఁ
గీర్తి కాయ మీ, క్షీతితలమందు డించితివి చెం
దితి వీశ్వర నన్నిధానమున్, గతజలసేతుబంధ
నముకై వడిఁ గాక విచారమేల నీ, మృతికయి
మాదృశావళికి మిత్రవతంసమ! యెంచి చూచి
నన్.

ప్రాయమునఁ జెన్న సుగుణ ని
కాయమునను బెద్దనగునుఁ గ్రాలితి; నీస్వ
ల్పాయువు భువికాదర్శ
ప్రాయంబై పరగుగాత పావనచరితా!

నీనగుమోముసోయగము నీదగు మంజుల
భాషణంబులున్, మానితదై వభక్తి బుధమా
న్యులతో నతతంబుగోష్ఠియున్, గానకళాప్రవీ
ణత ని. గర్వగుణాంచితశీల మిష్టమన్, గానగ
నాను కన్నులకుఁ గట్టినయట్లుగ మిత్రనత్తమా!
చిన్నతనంబున నేగితి

వన్న విచారంబై కాని యరయగ నీ కే
మన్నా! కేవలభగవ

తాన్నిధ్యము సేసినావు చరితార్థముగన్.

క్రతువులు దీర్పగఁ గార్యభారంబున
నాహ్వన ముపెనో యాంగిరసుండు

సంగీతవిద్యాని శారదత్యము జూచు

తమి రమ్మనెనో శార దావిభుండు

ఆస్థానపౌరాణిక స్థాన మొనగిన

నానింపఁ బిలిచెనో మాధవుండు

భవదీయభక్తికై పరమపదం బీయఁ

దోహ్మనిచనెనో మృత్యుంజయుండు

కాక దొరకునె యెంతటి ఘనునకైన

పాపభూయిష్టుమగు ని ప్రపంచమందు

ప్రథిత కార్తిక శుభశివానరమున

నిరుపమానంబ సుకృతకై నిధనలక్ష్మి

ఆ శీ స్తు

[అప్పల పీఠశంకటజోగయ్యశాస్త్రిగారు]

చ. ఖచరసుకేతనుండు మృదుఖంజన నీలపయోజ
సాంద్ర న, త్థిచరశరీరఁ డంబురుహకాంతుండు
దానవహల్లకోల్ల న, త్థిచరుండు భారతీశసుర
ఖంబుజనాధిప కీర్తనయుండున్, ఖచరుండు భార
తాంబ కిలఁ గల్పకపాదపమై వెలుంగుతన్.

ఆ. వె.హరిధరుండు నుగ్రహరిధరుండును హరి
మిత్రనయనుఁ డమరశత్రుహర్త
హా! కి మిత్రుఁ డొక్క హరికిత్రుండు బ్రోచు
భారతాంబ కెలమి భాగ్య మొనఁగి.

క. అ.బుజనాభునిపుత్రుం
డంబుజశరుసోదరుండు సంబుజగర్భం
డంబుజభక్షకతురగుం
డంబుజపీఠియును భారతాంబును బ్రోచున్.

రామ చిలుక

[వీనుగు - తమ్మిరాజుగారు]

శీ య ము

పలుకు పలికినయింత బంగారు విలువొనె?

పలుకువే నాలోడ చిలుకా॥

పలుకు పలుకున తేనె లొలుక చిల్కుచు మిగుల

పల్కరాదటె రామచిలుకా॥

ఎన్నాళ్లు యాబంధ మెన్నాళ్లు యాదాన్య

మెన్నాళ్లకో రామచిలుకా॥

కొన్నాళ్లకైన నీ కొనగూడునొకొ ముక్తి

కొనఁజల్కెదవేల చిలుకా॥

మాయమాటలు నమ్మి మాయవేషము జూచి

మాయలోబడితివే చిలుకా॥

మాయ హేయంబనెడు మాట మాటిగవిన్న

మాయమాయమె రామచిలుకా॥

గీ. సచివశేఖర! మరియొక సాధనమున

నీఋణంబును దీర్పగ నేరఁ గాని

దుఃఖమయబాష్పచింకు సందోహములను

అర్పణము సేతుఁ గై కొమ్ము తర్పణముగ.

క. ప్రత్యక్షవగములుగ

సత్యవికంఠావిద్య. నవనములందున్

నిత్యానందాత్మకజ్వలై

యత్యంతసుఖంబు లొందు- నయ్య వయస్యా!

ఎంతమబ్బటినా - ఎంత గాలేసినా

[కవికొండల వేంకటరావుగారు]

ఎంతమబ్బటినా ఎంతగాలేసినా

నీలనీలాకాశ మామట్టునేయుండు

అప్పటికి నిప్పటికి దోబూచులాట్తుండు

మునలితనమొచ్చినా ఉసురుస్సరనుచున్న

నడు"మొసిలి"నాకాని ఉసులట్టులేయుండు॥ ఎంత॥

ఈనాటికెల్లుండి తేనెటికిమఱనాఁడు

ఆలెక్క-చూచుకో ఏండ్లుబూండ్ల గుచున్న

ఒకనాటి కొకనాఁడు అది యెంతచేరికో॥ ఎంత॥

చందమామను జూడు అందాలతెలివేగు

చందంబులను చూడు ముందుచుక్కను చూడు

సందేలజగి చూడు॥ ఎంత॥

గ్రంథ పరిచయము

సనందని

శ్రీమతి ఆచంట సత్యవతీదేవి తామరచించిన నవలను
ఆభిప్రాయార్థమై మా పత్రికకు పంపిన "సునందని" ఆనంద
ముతో నందికొంటిమి.

ఈనవల కర్త్రీణిగారి ప్రథమగ్రంథము. స్వకపోలకల్పిత
ము. ఇంకలికథ చక్కనివన్నది. రచనసులభము. శైలిసరసము
అచ్చటచ్చట చక్కని వాడుక భాషాప్రయోగములు ముచ్చటగ
వూర్పబడినవి. పాతివ్రత్యతత్వము, నిజమును నాయికానాయ
కుల ప్రేమ, ధర్మమే జయమనునీతి యీ నవలయందు దుద్యోత
మగుచున్నవి. కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారే దీనికుపోషాఠము
ప్రాసినపుడు దీనిని గూర్చి మేము ఎక్కువగ వ్రాయవలసరము
లేదు.

ఆంగ్రయవతీమణు లందఱును సారస్వతజ్ఞాన మలవర
దుకొని యిట్టే గ్రంథముల వ్రాయుచున్నచో ఆంగ్రహత ఎంత
యో సంకేసంపగలదు. ఇట్టిప్రయత్నములకు తోడ్పడుచున్న
సత్యవతీదేవిని మేముభినందించుచున్నాము. ఇట్టిగ్రంథముల
సాంద్రలోకమున కింకనెన్నియో అర్పించునట్లు భగవంతుడే
సోచితిమి నాశిర్వదిండుగాకయని వేడుచున్నాము. గ్రంథము
బంపదు ఎం. శేషచలం అండ్ కో వారికి వ్రాసిన దొరుకును.

ఆంధ్ర శబ్ద చింతామణి

వ్యాఖ్యానము

కర్త:—పారసంది రామశాస్త్రిలుగారు

ఆంధ్రవాఙ్మయమునందలి ప్రథమకవియగు నన్నయ
భట్టాచార్యుడు రచించిన ఆంధ్రవాఙ్మయమున కిది చక్కని తెలుగు
వ్యాఖ్యానము. అనేక ప్రాచీన భారతప్రతులను విమర్శించి
వన్నయభట్టు నూత్రములకు సంస్కృతాంధ్రములయందు ఆంధ్ర
భారతలక్ష్యముల నుదాహరించుచు వ్రాయబడిన అపూర్వమగు
వ్యాఖ్య. ఆంధ్రశబ్ద చింతామణి నన్నయ కర్తృకము కావన
వారి వాదములన్నియు ప్రమాణముగా ఖండింపబడినవి. భాషా
నేమన తెల్లరు ముఖ్యముగా చూడవలసిన విశేషము లెన్నియో
గలవు.— వెల 0-12-0. పోస్టేజీ వేలు.

ఆంధ్ర పత్రిక గౌరవాలయము,

7, గంబు శెట్టిపేట, మద్రాసు.

హేమ సందరోపాఖ్యానము

[శ్రీరంగం సోమేశ్వరశాస్త్రిగారు]
(గత సారస్వతానుబంధము తరువాయి)

సీ. ఉదయదీప పారము - పూర్వ శార్దూలముల్
రురవారి శోభిత - శంకరాచార
వనశంఖ మధ్య కా - ద్వలచరన్మృగ పంక్తి
దానపావనీతి - దల్ల డిల్ల.
అను మనుచరిత్రమునందలి పాదవ్యయచ్ఛాయకు నుజ్జీ
విశము.

తే. గీ. కలయ జగమునఁ గలయట్టి - నలుపు తెల్లఁ
దెలుపులుగఁజేసి నీడల - దెలుపు నేయఁ
గా వశముగామిఁ బొడము దుః - ఖమునఁ బోలె
సాంద్ర చంద్రిక తుహిన బా - మ్మములు గురిసె.
అను మనుచరిత్రము.
నింగి నక్షత్రకాంతి క్షీ - ణించి నంతఁ
దనకఠిమి పొయినని నిశా - తరుణి, ఛకల
విహగకృతరుతవృలమున - వెక్కి వెక్కి,
వసుధ నెల్లడఁ దుహిన బా - మ్మముల విడిచె.
అని హేమసుందరోపాఖ్యానము.

ఉ. అంతవసంత మెంతయు వ - నాంతనితాంతలతలతాంతభా
స్యంతమనంతరీకృతవి - వాహువనోత్పసంతతారవా
క్రాంతమమంత కంతకల - కంతవహుకలనాదపూరితా
శాంతమనై విరాజలెను - రంత విహుగనతీవృతాంతమై.

అను పద్యమునుజూడిన పద్యములు ప్రబంధ ప్రపంచకం
బునందలి ప్రతి గ్రంథమునందును గన్పడుచున్నవి. అయిన నిండుక
దిక్ష్వ దర్శనము :-

ఉ. అంతవసంత మెల్లెఱజర - మాగ్రమభాగచరాఖిలర్థ సా
మంత మనంతబాలక స - మంజసరరాజిత కుంజకుంజకో
ద్యాంత నితాంతసాంద్రమధు - దాన విజృంభితబంధర స్వనా
త్యంత నిరంతరీ కృత ది - గంత మతాంత లతాంతమంతమై.
అని రాఘవపాండవీయము.

ఉ. అంతలతాంత మంజ సద - తాంతవిహార విలాసనత్కృప
క్రాంతవసంతరాగ విస - రద్వి గుణీకృత పల్లవోల్ల స
త్కాంతి సదాహోదయ త - తప్రమహామల శాకకామినీ
సంతతరున్మృదంతము, వ - సంతముతో చెవిసాంతరంబులన్
అని శకాంక విజయము.

ఉ. ఏలగసాత్తులేక, రవి - యించి సుఖింపఁగ సక్తులేక, ప్రా
ల్యాలిన వారలెల్లగృతుల - నిర్వచించిరి, నీతు లక్కటా
చాలు; నెలుంగమే; నిగమ - శర్యుతులొపమగల్గెనే యజా
మీకుండు మోక్ష మొందుటది - మిథ్యయై చెప్పఁజూ బ్రా
హ్మణోత్తమా!

ఈ పద్యమును జదివినచో, తారాశకాంకమునందుఁ
జంద్రునితో తార పల్లిన యా క్రింది పద్యము జ్ఞాపకమురక
మానదు :-

ఉ. లోకములోనఁ గొందఱు - లుల్లతులం దనియింపలేక,
స్తోత్రమనీవనవ్య పురు - ఘల్లమకాంతల నంటుండఁదా
టాకులలోన వ్రాసిరి వ - రాంగనఁ గూడిన బాపమంచన
యూకులపాటుఁ గాంచి యపు - డాకులపా టెనయంగనే
టికిక.

ఇట్లుగ్రంథేతరానుసరణంబులు కొన్ని తావులగలవు.
ఈ కవిత రేఖకల రేఖసాంకర్య మిష్టమునటకు.

ఉ. పువ్వులుకాని తూఁపులు - మోహితుడై సదనద్విజేతమున్
దవ్యుగ బాసి, వైద్యమున - దంభమునఁ ధనయావనంబులన్
గ్రోవ్వి, కులంగన నివ్వడిచి - కొంకసామ్యునఁ బెట్టి, యూహకే
అవ్యయ బాక్రవయ్యె, దన - రామను గూడి సుఖింపఁ
జాలెనే.

అను పద్యము నందలి చతుర్థ పాదమునందును,
“తైకకట్టు నడల్పు - రాజవదన” అనుచోటను యతి

మైత్రియు,
చ. స్యురుడను వైంద్రజాలికుడు - సాంధ్యగుగంబరమంబరం
బునన్

బఱచి, అనుచోటను.
చ. ఎలుగవె గోపితోడగుల - మేర్పడి నేటికి వత్సర త్రయం
బరిగఁదా” అని యింకొకచోట ప్రాసమైత్రియు

ఘటించియుండుటయే తార్కాణము.

“నా న్యేహం వైద్యులం లఘులఘూనాం రయోక్తే
నిత్యంసాత్” అని చింతామణియందు - “అనయోస్సంగతిం
యన్ముకరోతి కవితాకృతా” అన్య అత్యంతదోషత్వాద్దుష్క
విస్సహికస్యతే” అని యభర్వణాచార్యులవారును జెప్పినను,
పూర్వకాలమునందీయు నీ రేఖకార మైత్రి యనుప్రతీతిగ
వచ్చుచుండుటచే నిదియొక దోషముగాఁ బరిగణింపఁబడుటకు
వలసివడదు. మహాకవులందఱును నీ సాంకర్యమునకు లోనయి
యున్నప్పుడు దానిని దోషమువలన లెవ్వరున్నారు. అప్పకవి
రేఖకార మైత్రి దుష్టమని చెప్పియు, తన గ్రంథంబునద్విరేఖ
మైత్రియొనర్చి యున్నాఁడు. ఈ విషయము విమర్శకులు
చర్చను జటిలీయండుటచే నిట నవసరము.

ఈ కవి తన ప్రబంధంబున గర్భకవిత్వము, బంధకవిత్వ
ము మొదలగునవి జూపవక :-

శ్లో॥ కావ్యాంతర్గతుభూతా యా శా రు నేహ ప్రపంచ్య తే
రసస్య పరిశోధిత్యా న్నాలంకార ప్రహేళికా ॥

అను విశ్వనాథ పంచాననుల నూత్రిని చాటించెను.
శబ్దాలంకారములనైన నీ కవిరసోపస్కారములకు రీతిని బ్రయో
గించి యున్నాఁడు. ఉదాహరించుచున్నాను :-

సీ. వెలకాంత మొలపాంత - నలవెంత నెలకొన్నఁ
గులకాంతయను చింత - తాంతలేక ?
ధనకాంతయని నంతఁ - దనకంత నెనరున్నఁ
దనకాంతవలవంతఁ - దలవ వలచె ?
వగలాడివగజాడ - లాగిఁజాడమగజాడ
మగనాలిడిగనాడ - వగనడగచె ?
పల్లవాధర లుల్ల - సిల్లుపల్లవుఁ డైవ
నీల్లాలిన నల్ల - మొల్లకున్నె ?
గీ॥ మెచ్చి కుచకోకలకు గోక - లిచ్చుఁగాక
గృహిణీకొకరూక యొక పోక - యాయరాచె ?
ఎందుకీ పోకజోకగ - నేలలేక ?
యేటికీ ధాక సానింటి - కెలమిజోక.

అనుపద్య మెంతరసయుక్తముగ నున్నది ఈ కవియంత్య
ప్రాసములను గూడ నుపయోగించి యున్నాఁడు. ఉదాహర
ణము :-

ఉ. ఆతఁడులోనికిం జనిన - యంతనె వంచితముగమానినీ
వ్రాతకులాలిఘాత, నవ - పల్లవమత్రిగజాపపాత, యా
నీ తనివీతవాక్యనన - నీత, పరుస్తజనాభి భూత, త
న్యాత, విభితభూతవిట - నాధముభేదుకాశ్రవభాతయై.

అర్థాలంకార పంఛటమనునందీకవి మిక్కిలి సమ
ర్థుడు. నూర్పుని దక్షిణవామకునిగా నుత్తేక్షించిన యా
క్రింది పద్య మెంత సరసముగనున్నదో గమనింపుడు :-
మ॥ సరసుండొన కులాంగననివ్వడిచె వే - క్యాలొలుండొనరున్మం
డరయన్నాయకులందు నాతఁడుశకుం - డొందక్షిణుండొననా
వరుసేకే ? ఛాయను బద్వినిక సమముగా - బాలించెదం
జాదుఁ డం
చరుడొర్కండుదయించె గాముతులు చిం - తాక్రాంతు
లైభితిలన్.

మ॥ ఘనసౌధస్థ సతీమణి కరయంగో - త్తాతాంబరప్రదీపి
కనకాంబోరుహకాండ తాడిత నభి - కాంతామణిమల్లం
స్తనహరప్రవిమృక్తముతలను సా - ధ శ్రేణి రాజ్యలంక
మునుపాపట్టరాజ మొప్పెఱుడమిన్ - ముక్తావ్యయ
ఖ్యాతితోక.

అను పద్యమునందు సంబంధాతియోక్త్య లంకారము
సంబంధాతియోక్తి స్వాద్యయోగయోగకల్పనం॥ అని తెల్ల
క్షణము.

చ॥ అనిశముసాలభంజికల - యంతుననం జెలవొందు మేడలన్
ఘనములఁ దత్తెట్లి తలఁ - గాంచివిటుల్ కబిభరంబుగా
గవకసమానవర్తతను - కాంతులుగానలసాంభంజికో
వనితలుగా భ్రమించి కను - పట్టుదురప్పుడి కీలుబొమ్మలై.

అను పద్యమునందు భ్రాంతి మమలంకారము.

చ. జగమున నెందుఁజూడని వి - శాలవనంబుల సంతడించునా
ఖగముల కాకలేకలవి - క స్వరరావముతోడఁ గూడి, త
న్నగర నవీనగానకల - నాదముదిక్కులఁ బిక్క టిల్లుటన్
దగునని పెద్దలెల్లఁగల - నాదముపేరిడింపుంపఁగన్.

కలనాదమని నగరముయొక్క నామము. దానికిఁ గలనాద
నామమువచ్చుటకుఁ గారణముఁ జెప్పటచే హేతుాత్మేయాలం
కారము.

చ. పరభృతమాపురస్థవర - వారవహుకలనాదమాధునీ
గరిమకునోడి, వాణికయి - గాధతపఃక్రియలొచించిత

ద్వరమహిమవ్యహించినది - భాస్వర మస్వరమాధునికావగ
తలుతువునంద; తేనియెడఁ చక్కిన వేళలఁగూయుతుండునే

ఇందుఁ గలకంతముకంటెఁ దన్నగర భామినుల సంగీతో
త్కర్తవర్ణింపఁబడుటచే న్యతిరేకాలంకారము. అయ్యది హే
తుాత్మేక్ష నుద్ధరించఁబడియె. ఈపద్యము,

శా॥ వానానూనవిలసన వాసల నా - నందించుసారంగమే
లానన్నొల్లదటంచు గంధఫ లిబ - ల్కానందపంబందియో
మానాసాకృతిఁ బూనిసోస్యమున - స్ఫూరభ్యసంవాసియై
తూనెచ్చేక్షణమాలి కామధుకరీ - పుంజంబుర్యంకలన్
అను వసుచరిత్రకృతమును దలంపఁజేయుచున్నది.

రామరాజ భూషణుని కల్పనము,
శ్లో॥ శ్రీతిపుణ్యసరస్వరి త్కర్తంన సమాధిక్షుః తాపిల్వపం,
జలజంగతిమేతు మంజాశాందమయంతీ వదనామ్మిజనమ్మని!

అను శ్రీహర్షుని శ్లోకమునుండి సంగ్రహింపఁబడినది.
ఈశ్లోకము శ్రీనాథుఁడొంద్రీకరింపలేదు.

సీ॥ బహుశాంధకారోగ - ఫణిఫణ్ణాగ్రములందు
రాజిల్లునాయక - రత్నమునఁగఁ
జాతోమిదిమి - భర్తృ - హర్తృయంబునఁ
గ్రాలువిచ్చుదీప - కళికాయనఁగ
జారచోరులకు సం - జ్ఞానూచంబుగ
సమయపూరుషుడూఁడు - శంఖుచనఁగ
గగనసంగ్రామరం - గస్తాంకనేమకఁ
ద్రోవఁజూపఁగవచ్చు - చొరయనంగ

గీ॥ నుదయదిక్కాంత యినునకు - నొకఁగఁగూర్చు
స్వచ్ఛపంపులమల్లికా - గుచ్ఛమనఁగఁ
బొడమెడూర్చునఁగామకు - లడలిపొక్క
వెలుగులకు నిక్కయగునొక్క - వేఁగఁజొక్క॥

అనుచో నుల్లేఖాలంకారము ఉత్పేక్షాలంకార సమ్మిళితము.
మ॥ నవరూపంబున మీందఱుచుశివుకం - తంబునర్పిక్షించి, కృ
ష్ణనిచక్రందనమున్న సించి, నాల్గొయ్యె-సాంపారువస్త్రంబులన్
గనిభిఁచి నునియీసడించి, గిజాగర్యావహా రంబుగా
ఘనమై సుందరకీర్తితోలి చెలఁగెన్-గాంధకారంబిలన్॥

ఈ పద్యము మనుచరిత్రమునందలి:-

సీ॥ మృగనాభిపంకంబు - మెయినిండనలఁజిన
మాయాకిరాతుమై-చాయఁ దెగడి
కాంచంబికురంబ-కిలితయై ప్రవహించు
కాళింది గర్వంబుఁ-గాకునేసి
తాపింపువిటపికాం-తారసంకృతయైన
యంజనాచలరేఖ-నవఘళించి,
నవవీఛమయభూష-ల విధరించినటించు
పంకజాభుని కొల్లొ-నుకమడిగి
గీ॥ కవి సమతీయునుగాకోల-కాళిక
కంకలకంక కరినుటా-ఖంజరీట
ఘనఘనాఘన సంఘాత-గాధకాంతి
కటికిచీకటి రోదసి-గవ్వరమునకీ

అను పద్యమునకుఁ బ్రతిబింబయి యమరుచున్నది.
నుందగునీ కీర్తితో సాధర్యమునుజెప్పటచే నుపమానాలంకా
రము ధ్వనించుచున్నది. పెద్దన్నగారి గీతపద్యమునకు మూలమును
గీర్వాణశ్లోకముకంటె కలదు దానినిట నుదాహరించుచున్నాను.
చ॥ కులటతోలం గెనంచుబెరి, కొంగుపసిండిగసుఁడునందు నా
కులసతిసంతసించిమడి-గోరిక లీరిక లై తనక్కటా
వలపురవంతలేనితను- భర్తలనెలకొనంగలేక వే
శ్యల నెర నల్లణించి ముడ-మందిరిభార్యలు జాణబాదుకో.
అనుచో నర్థాంతర న్యాసాలంకారముంత స్ఫుటముగా
లేకపోయినను ధ్వనించుచున్నది.

ఉ॥ రూకలొసంగలేక మడి-తోసిరినో చెలువారు మేలోజరి
కోకలనీయుఁజాలనని-తుందితిసో కలనైన? నిట్టి పై
పోతకు నెట్టి కారణము-బుద్ధికి సుంతయుఁదోచకుండె; న
త్రాఁడలఁ బెట్టి యేగనవు-రా! వెల చానవిశ్వసించురే॥
అనుచో నర్థాంతరన్యాసము స్ఫుటీకృతం బయ్యె.

సీ॥ నాలుమీలంబోలు - వాలికచూపులఁ
గనినంత నొక్కండు-కడురహించుఁ,
బండుచెన్నెలనిండ-మెండుగఁ బకపక
నవ్వింపంతనొకండు - ననుపుఁజొందు,
యుణర్పునన్నాపుర-స్వసమ లింపొందఁగఁ
దన్ని సంతనొకండు - తనివిఁజెందుఁ,
దాంబూలరాగంబుఁడందొరసవ్వము
నుమిసినంతనొకండు-బ్రమసిపడును;

గీ|| సరసగోష్ఠికికొక్కండు - సంతసించు
ముట్టిన బాడినం జేరి-మూడుకొనిన
గసరిన గాగిలించిన-నెడగుమందు
నొక్కడొక్కడొక్క చక్కని-ముక్కవంటె
భేదమున్నదే? విలులకు-విటపులకును||
అనుపద్యమునందు విటవిటపుల భేదము కప్పబడినది.
విటపులపక్షమున తోహద్యములు చెప్పబడినవి.
శ్లో|| తరుగుల్య లాతాదీనామకాలేఖపుష్పయోః
అధానాయ క్రియాయాస్యాత్సదోపద ఇతిర్యతే||
అస దోపదలక్షణము.
అలింగనాత్మరవకళ్ళ మృగోముఖదర్శనాత్
మాతోయోషిత్కరస్పర్శాత్తిలకో దృక్పాపరణాత్
అకర్షనాత్కర్షి కార స్వకోకః పాదతాడనాత్
దాడిమిధూమనఃదోహ త్వి యాభి ర్దానసంపదః||
ఇత్యాదిగా దోహదవిధము లలంకారకాస్త్రంబునం
జెప్పబడినవి.
ఈపద్యమునందు బ్రతుకంటె విటపంబుధార్థంబు
కంటె సప్రస్తుతముగు నృత్యార్థము లెన్నంగనుండుటచే ధ్వనియుని
చెప్పవచ్చును. విటపకేబుమనందొక చమత్కారముకలదు. “వి
టపులు- విటప్రభువులు” అనియర్థము. కానసహజముగ విటు
లకును విటప్రభువులకును భేదముండదు.
శ్లో|| దండకుండేరి పల్ల వుండు-“దండయోగి”యక యే త్రిమాపుమో
యండజయనవిల్వ”నన-“నాంబడివేల”ననామె యోర్పుయో
చండికకంటె నీకు సర-సముగ నిచ్చెదరుమృగము నా
చండలకంచునముగరుచండల నప్పురి బుమ్మలావికల్||
అని పుష్పలావికావర్ణనమునందు బ్రకృతార్థముకంటె
సప్రకృతార్థము సమంజసముగ నుండుటచే ధ్వని ప్రాధాన్య
ముం గీకరింపకతప్పదు. ఇట్టిధ్వనియే కావ్యమునకుఁ బ్రాణము.
ధ్వనిప్రధానములగు కావ్యములే యుత్తమకావ్యములని యాలం
కాశిఖల యనుకాసనము.
“కావ్యం ధ్వనిగుణభూతవ్యంగ్యంచేతిద్విధామతమ్
వాచ్యాతికేయవివృత్యం క్యేధ్వనిస్తత్కావ్యము త్రయం”
అని గదా” దర్శనకాశుల యనుకాసనము.
“ఇద ము త్రయమతికేయినీ వ్యంగ్యవాచ్యాధ్వనిర్నర్నదైః
కథితం” అని కావ్యప్రకాశము.
ఆనందవర్ధనాభినవ గుప్తపాదాచార్యులు కావ్యము
నకు ధ్వని యాత్మ్యమనియు, శబ్దారములు శరీరమనియు కావించి
యున్నారు. ఈవిషయమయి యాలంకారికలయందు దభిప్రా
యభేదములు మెండుగ నుండుటచే నాచర్య యిట ననవసర
మని గ్రంథవిస్తరభీతిచే విరమించుచున్నాను.
గీ|| ఏగ్రహించితిఁ జూచెనీ - యింగితంబు
నేనెఱుంగని సాను లెం - దెనఁగలరె
చలపులేదను పలుకుధ్రు - పంబయగును
మోదుగుంబూపులకును రో - పాలఁతులకును||
అనుపద్యమునందు “చలపు” అనుపదమునందుఁ జమత్కారము. వా
రకాంతల పక్షంబున చలపు అనగా ననురాగమని యర్థము.
మోదుగుంబూపుల పక్షంబునఁ బరిమళమని యర్థము. ఆ
యంపమానము మిగుల సరసముగ నున్నది.
శ్లో|| రూపయావన సంపన్న విభావకులసంభవాః
విద్యాహీనా నశోభంతే నిర్దంధాః కింకుకా ఇతి||
అని సాధారణముగా మోదుగుంబువృత్త నుపమానము
కవికిఁ బరిపాటి.
గీ|| అనిల చుంబిత కేసరుం-డవనిబాధ్య
తాళయండు, ప్రసన్నతా-రాధిపుండు,
విధురకామాతు రాపాంగ - వీక్షితుండు,
మాధవుండు తాజిలె హను-మంతుండఁగ||
అనుచో శ్లోకాలంకారము. ఈపద్యమునకు గీర్వాణశ్లోక
మిదివఱకుఁ బ్రతికాముఖమునఁ బ్రకటింపబడినది. ఇచ్చట వసం
తుండు హనుమంతునివలె రాజ్యలెననుచో నుపమానంకారము. ఇ
చ్చట యంపమానాలంకారములను గావ్యప్రకాశకారాదుల శబ్దా
లంకారములలోఁ జేర్చియున్నాడు. దీనికిఁ గారణము, “సకల
కలంపురమేజ్జాసంప్రతి మధాంకుబింబవిష” ఇత్యాదుల
యందుంబలె నిచ్చట సాధారణ ధర్మంబు శబ్ద సామ్యమునుబట్టి
వచ్చినదిగాని యర్థసామ్యమువలనను గాదు. శ్లో|| స్ఫుట మర్థా
లంకారా వేతాపుపమాన ముచ్చయాకింతు ఆశ్రయ శబ్దమత్రం
సాధరణ్యమిహోఽపిసంభవతః”అని రుద్రమంతును వనియించెనని
వారిగ్రంథంబున వ్రాయబడినది. ఇహపి యనఁగా శబ్దాలంకార
ప్రకరణే అనియర్థము. అప్పుడయిషీతలవారు శబ్దమాత్ర సా
ధర్యముండిన సర్వాలంకారము గావచ్చునని చెప్పిరి.

గీ. అభిలక్ష్యంత్రంబులెఱిగిన - యార్జవ్యు
లతివలను నమ్మరాదని - యందురు
వెలవెలందుల నేమన - వెలయు సఖుండ
వారలజయింపకళ్ళమే - బ్రహ్మజ్ఞుని||
అనుచో ననుగుణాలంకారము. శ్లో|| ప్రాప్తిధ్వన్యగుణో
త్సన్నోనుగుణఃపరస్మిన్ ధేః; నీలోత్పలానిదగతే కటాక్షైరతి
నీలతామ్|| అనిచంద్రా లోకమునందుఁ జల్లత్తులక్షణంబులు.
శ్లో. కపిరపిచకాపిసా గన మదచత్వోవృత్తికేసంపదప్తః
అపిచపికాచగ్రస్తః కింబ్రాహ్మో వైకృతంకస్య||
అనుశ్లోకంబునందుంబలె నిట నాయలంకారమాహ్మంబు.
మ. వనితాత్మముచేరి, భర్తయనిసం - భావించి, ప్రాజ్ఞేశ్వరం
డనిప్రేమించి, మగుడుదైవమతుండు-త్రాధించి, గాఢోపగూ
హసమి-బోయినయంతః పోమ్యునియె లం- జాయంతుకాంగనా
జనలోలండుగ్రహించునే కులసతీ - సంభోగసౌభాగ్యమున్||
అనుచో నసంభవాలంకారము.
శ్లో. ఆసంభ వార్థనిష్కృతై రసంభావ్యత్యవర్ణనమ్
కోవేదగోప శకుః శైవ్య ముత్పాదయేదితి.
అని చంద్రాలోకము.
గీ. మతిమాలిగతిమాలి - రతికేరిబాసితి
గోపికాదది నుధా - వాపిగాని,
నిరిలేకసరిలేని - గరితరన్నించితి
నాతిగాదదిమారు - హేతిగాని,
బ్రతిమాలు సతిసేల - ధృతిఁగోపాపాయితి
భామగాదది రతి - సీమగాని
నగలాడిదిగాడి - జగమోడినట్లైతి
గాతరగాదదిజగ - జంతగాని
గీ. తలఁపుతులకంప, చలపులు - తొలకరింప
వారుఁగంటిని ముద్దార - నేలుకొంటి
మేలుకొంటినిప్పడుగోలు - గోలుమంటి
మంటికికొ మింటికిన్యంట - లంటెనంటి.
ఈపద్యమునందు “ఏకప్రకృత్య సకృత్వ” అను లక్షణముచే
వృత్తిస్వప్రాసముకల్పింకారము. అప్రహ్మత్వలంకారము
కూడ స్ఫురించుచున్నది. “గోపికాదది నుధా-వాపిగాని” ఇ
త్యాదిపలుమలుయందు, “శ్లో|| నేదంసభోమండల మంబురాశి
ర్నే మాశ్చతారావసేసఖంబాః; నాయంశేకమండలితః ఘడిం
ద్రో! నాయంశేకంశక్యయితో మురాః” అను శ్లోకమునందుం
బలె శుద్ధాప్రహ్మత్వి యూహ్యంబు.
శ్లో|| శుద్ధాప్రహ్మత్విరవ్యసాగోపాశ్లోధర్మనిష్కావః
అని దానిలక్షణము.
కం. అడికపడనాకేటికి
బాడి నచించుటకుఁబెద్ద - వారలులేరో
చూడయుబట్టియునుండఁగ
నాడంబరమునకుఁగుంజ - యుటచివ కరణిక్.
కం. మెల్లఁగ భ్రూనయనంబుల
మల్లమరంజిల్లఁజేయ - నోపవెచేలా!
విల్లములుగలవారికిఁ
జల్లకడనుగలవారి - పాయంచేలా?
అను పద్యధ్వయంబున లోకోక్త్యలంకారము.
శ్లో|| “లోకప్రవాదానుకృతి ల్లోకోత్తిరిధిధ్యతే” అని
లక్షణము ఇట్టిలోకోత్తుల నీగ్రంథకర్త మంచినీళ్లప్రాయముగ
నుపయోగించియున్నాడు.
మ. పడవుంగొవ్వల యెమ్మల నృతీయఁడై-చై వన్నెలంజూచి
లోఁ, బడి యుగోగ్యము భాగ్యము స్వయముగా-వర్తిండు
వారాత్మ్యలో. నడలక సజ్జతుల మేలన నుపాఖ్యానప్రబం
ధంబునఁ బడగ్రంథంబు రచించువాండఁ గవితా - ప్రాగ
ల్యమేపారఁగక.
అనుపద్యమున షడ్వాలంకారము తోచుచున్నది.
శ్లో|| “నూచార్థ. నూచనం ముద్రా ప్రకృతార్థపరైః
పదైః” అని దానిలక్షణము. ఇట్టిముద్రాలంకారములు సాధా
రణముగా దృశ్యకావ్యములయందుండును. “అర్థతేజోవో వాపి
మనాకా-వార్థకావనం” అని నిజంపదము.
గీ. రాజమాత్రుండే! యామనా- రంగవిపుల
కర్ణపుటమూర్తిధూత- కాలమేఘ
గర్జనచ్చప సన్నుత- ఘనగుణగణ
రత్నపూరితకాండక - రండుండతుడు.
అనుపద్యమునందు రాజయొక్క గుణంబులు బ్రహ్మాండ
కరండముకు బూరించెనని చెప్పటచే నత్తుక్త్యలంకారము.
శ్లో|| “అత్తుక్తిరమృత తథ్యశోర్యాదార్యాదివర్ణనం”
అనితల్లక్షణము. “గుణరత్న కాండ కరండ”ము లని చెప్పటచే

రూపకాలంకారము - గర్జనచ్చపసన్నుత - ఘనగుణగణ” అనుట
చేతఁ గైతనాపహ్మత్వము కారమువ్యజ్యమాన మగుచున్నది.
“శ్లో|| కైతనాపహ్మత్వి రవ్యక్తా వ్యాఖ్యాదైర్విహూః
తేః పదైఃనిర్యాంతి స్మరనారాచాః కాంతా దృశ్యాత్కై తనా
త్” అని తల్లక్ష్యలక్షణంబులు.
చం|| అరయస్వయం మాహేషుండు, ధ-నాధిపుఁడాత్మసఖుండు,
[మామయ
న్విగలకుఁ జక్రవర్తి, పరి-కింపసుతుండు గణేశుండట్టి యీ
శ్వరునకుఁ దప్పేనే యొరుల-పంపుకు బోవునవిధి? యిందిరా
వరునకుఁ దప్పేనోపరుల - ప్రాపకమేనన నెంతవాండ్రో||
అనుచోదృష్టాంతాలంకారము. ఈ పద్యము.
శ్లో|| స్వయం నుహేతః శ్వశుశో నశేతః
సఖా ధనేత స్వయో గణేతః
తథాపి భిక్షుటన మేవ శంభో
రృతీ నసీ శేకల మిశ్యరేచ్ఛా||
అను శ్లోకము ననుసరించి వ్రాయబడినది.
శ్|| గవ్యకుఁ జేయవీధివిధి - గాచినవెన్నెల బోలియుండు వీ
జవ్యనమి వెలుంగవు శ్వ-శాసమునందలి పూవుమావే! నా
నొవ్వుఁ దలంపట్టుటక-నోరికి వచ్చినయట్లు ప్రేరేదే?
క్రొవ్యణఁగింతు నందు శిడ-ద్రోసెఁగులాంగననిట్లాన రురే
అను పద్యమునందు, - అడవిగాచిన వెన్నెల, - శ్వశా
నమునందలి పూవుమావే! అని చెప్పటచే నిదర్శనాలంకా
రము.
శ్లో|| “వాక్యార్థయో స్పద్వికయోరైక్యాగోపానిదర్శ
నం” అని లక్షణము. శ్లో|| అరణ్యరుద్రితం కృతం శకశరీరముద్వ
ర్తరం స్థలేభువనకోపితంసుచిర మూచరే వర్తితం | శ్వ
పుచ్చ మవనామితం బధిర కర్ణ జాపః కృత్తో, ధృతోంధ
ముఖదర్శణోయదబుధో జనస్సేవితః” ఇత్యాదిగా గువలయానం
దంబున లక్ష్య ముదాహరింపఁబడినది. నిష్కల్పమనులగురూప
యావనములందు దో మ మాపాదించుటచేత కోకాలంకారము.
“కోకస్సాన్వద్దోషగుణయో ర్గుణ దోషత్వ కల్పనం” అని లక్ష
ణము.
చం. సారహరులన్ని దాసుసమ-యంబునకోడి, తుమరభూమివృ
త్సరిదధి నాథులందుఁ దమ-చానలఁగూడి శుభించుచుండ, దు
స్తరపరితాపము నిర్వహ-తాపము నోర్చుమెయించు బచ్చక
పూరముఁగలట్టిచందనము-బూసిమమంబులదాల్చిదుర్బిటుల్
బిరబిరసంచరింపఁదల-పెట్టిపున్నమరేయి నెల్లడక||
అనుచో యధాసంఖ్యాలంకారము. మొదటి రెండు పాదముల
యందుఁ గన్పట్టుచున్నది. వృష్టాంతాలంకారముకూడ తోచు
చున్నది.
గీ|| సంగీతనామక - స్తనముఁ ద్రుంచినయంత
విలపించుపలుకుల - వెలదిందలఁచి,
చాకిడబులకోర్క - జాలక యోగిండు
గార్భకంత స - భృంబుఁ బడసి,
దుర్గంధభూయిష్ట - మార్గంబులను రేఁగు
మక్షికామకేక స - మృతి వహించి
జనులు రాలను టువ్వ - సాధ్యంబునఁబాటు
వానరంబులతోడ - బ్రతిఘటించి
గీ|| కాకఘూః భేకంబుల - గానునేసి
కాసరీకాసరంబుల - నీసడించి
కాకినీ ధాకినులఁదోల - బాలినట్లు
పాలలాధరియొకపాట - బాడుచుండె||
అనుచో నతిశయోక్త్యలంకారము. కేవలాతిశయోక్తి యని
చెప్ప నేటికి! అలంకారకాస్త్రంబునందు లేకపోయినను, దీనికి
వక్రకాతిశయోక్తి యని నామిమిడినచో బాగుండును
గీ|| ప్రాణాంత మానంత - వ్యాధికాదనువార
లా మువంతకు స్వల్ప - మనెడువారు
దానమందంతటి - త్యాగి లేదనువార,
తైననించుకోభి - యనెడువారు,
మనసుందరుంజార - ఘనవైద్యుండనువార,
లమృతహస్తండుకా - డనెడువార,
లనమానముగనున్నదియే మెయనవాడు,
మనకేళికామాట - యనెడువారు.
గీ. అవనిశాశ్వత మెయ్యుతి - యనెడువారు
జనులుపుట్టుటగిట్టుట - కనెడువార
లిట్లుకొందలునందలు - నెల్లయెడల
బొక్కి-పారలిరిపురపుర - పురమువారు.
ఈ పద్యమునందు లోకస్వభావము చక్కఁగవర్ణింపఁ
బడియె. కావునస్వభావోక్త్యలంకారము. ఇంతచాలును. ఇక

రవీంద్ర కవీంద్రుడు

(6)

[పోలవరపు - రామబ్రహ్మంగారు]

మనోహరభావనాప్రపంచమున, నిర్మలానంద సందాయక మగు కావ్యప్రపంచమున - రవీంద్రనాథుని కవిత్వావధూటి విహరింపని రమ్యవిభులే లేవు. ఆతనిపాండిత్యము, కల్పనాశక్తి, మనోజ్ఞభావసౌందర్యము, రసోపకలనము - నిరుపమానములు ఎన్నిపర్యాయములు చదివినను నూత్న భావములే పొడ నూపుచుండుగాని విశుత్తు జగింపను. ప్రకృతియందుగల మాధుర్యమునే యతడు చిత్రింపలేదు. రసానుభవప్రకటనమే యతని కావ్యస్వభావము కాదు. తానే, విశ్వమోహనరూపిణి యగు ప్రకృతికాంతాలలామఁ దిలకించి యాచాధించి తరింపఁ బూనలేదు... చతురము కావిశ్వభారతీయస్వరూపముఁ జూపించినాడు... ఆన్యత్ మధురస్వనంబుల జిన్నిబిడ్డఁడు ప్రియ జననిఁ గాంచి, వచ్చియురానిముద్దులంబులతో... తల్లి నన్నెందు కన్గొంటిని ప్రశ్నవైచినాడు - నన్నెచ్చటినుండి తెచ్చితి విని చిన్నకుట్టఁడు నైనప్రశ్న కానందాశ్రువులు రాల, తల్లి-కాఁగిలఁజేర్చి ముద్దాడి హాస్యముభీయి తత్త్వోపదేశ మొనరించినది.

ఆ తత్త్వము ముగ్ధుఁడగు బాలన కర్థమయ్యెనా? విద్యా! యీహృదయాంతరాళమున దాఁగి యుం టివని. తల్లి సమాధాన మొసఁగినది. చంటిపిల్లవాని కొనఁగటిన యీసమాధానముచే మనోజ్ఞభావప్రసూనములు వెల్లి విరియుచున్నవి.

ఇటునంటి నివర్తనములు చేసేసేస్తువి. రవీంద్ర లేఖి న్యగ్రమున వివిధకళలతో, నవరసభావములతో, పలుజన్మములతో హృదయరంజకముగ నాట్యమునల్పు వ్యక్తిస్వరూపములు మనకు గ్రాస్తలకావు - కన్నెత్తిచూచినచో, చెవియెగ్గివిన్నచో, మనసువిప్పి యాలకించినచో సామాన్యముజభావణములే వినవచ్చుచుండును కాని, హృదయభేదకములై రాక్షసభీషణారవములుగాని, యస్సరోవణికిలక్ష్మర గానముగాని వినబోము.

మానవ హృదయకుహర మగాఢమైంది. ఆపారపారావారమునకు బరిమితికలదు. ఆకసముఁ జూచింపఁబోవు హిమాలయముల కాద్యంతములు కలవు. కాని మహాజని హృదయరహస్యముల భేదింప నెవ్వరితరంజాను. ప్రకాంతగంభీరమై లోయచునే మహాత్తర కల్లోలతరంగిణియై పరిణమించి భీతిగొల్పుచుండుటయుగలదు. ఏతద్రహస్యవిశ్వేదన మొనర్చి ప్రకృతికిని, మానవునకును, గల పరస్పరసంబంధమును తక్షికిరించి యథాతథముగ చిత్రించుటే కవీంద్రుని పరమావధి. ఇదమిష్టమని కవికర్తవ్యమును నిర్ణయింపజాలము కదా. రవీంద్రునికవిత్వము శేషలముకళాపరిపూర్ణతఁ జెందుటకే నిర్బంధంబడయ్యె. కావ్యకన్యకలకళాప్ర పూర్ణయై సర్వాంగసుందరిమై విశ్వమోహనరూపిణియై రవీంద్రుని హృదయకమలమున నభివృద్ధిచి యారాధింపఁబడినను, ఇంతటితో రవీంద్రుని పరమావధిచేఁజక్కలేదు... కళావిలాస మనన్యసామాన్య మైనంతమాత్రముఁ గావ్యమునుస్థిరముగ నిలువఁజాలదు. ఆయ్యదిపూత

రిందలి యలంకారములను, దన్నామలక్షణంబులను సాంగముగఁ జేర్చొననేల? అర్థాలంకారముల కూర్పునం దీకవికిఁ జక్కని యనుభవము గలదని రసగ్రహణయంచువులకు జేటుగఁ జెప్పవలసరములేదు. ఉదాహృతములనుబట్టి యీ కవికవిత్వ విషయము (బ్రాజ్ఞలు గమనించెదరుగావున నావిషయం దింక జచ్చింపఁ బూనుటలేదు. ఇతని గ్రంథమును గూర్చి వాయవలసిన విషయములేవు. ఇదియే నాచరమవ్యాసము. ఈసందర్భమున నే నాంగ్రదేశీయులకుఁ దోయఁజేయునది యే సంగః—ఈ గ్రంథమును నేడైన నొక గ్రంథమాలయందుఁ గాని, లేదా నేను స్వయముగాఁగాని ప్రకటింపనిశ్చయించితిని. ఇంతవఱకునాకుఁ బ్రత్యంతక నిద్రితేమి యనేకలప్తభాగము గను యథామతిపూరించియున్నాఁడె. పూతతభాగముగను గుండకరణమొనర్చి చిహ్నితములను గావించితిని. ఈ వ్యాసమును జదివిన పదునేనదిసములలోగా నీగ్రంథమునుగూర్చి తెలిసిన వారుగాని, దీనిపై నభికారముగలవారలుగాని మాకుఁదెలియఁ జేయఁ బ్రార్థితులు. గ్రంథమునుదితముయిన పిమ్మట “నీ గ్రంథముపై మాకధికారముగల”దని యేలైన న్యజమెల్లినప్పుడు ప్రయోజనముండవని యాంధ్రలోకంబునకు విన్నవించుచు నీ వ్యాసమును బరిసమాప్తినొందించుచున్నాఁడను.

మెఱుంగలేకాని సహజలావణ్యకాంతులు కానేరవు. సంపూర్ణ కళావిలాససాధనమే కవిగమ్యస్థానము (Art not an end in itself, but a means to an end) సిద్ధాంతీకరించినచో లోకమున నింతవఱకువతరించిన మాహాకవులు విస్మృతులైపోవలసి నదే.

అట్లయిన నిఁకఁగావ్యపరమావధియెదే! కవిత్వమందుకు జెప్పచున్నాడు. కవులు!.. అది వారికి సహజము. నైజగుణము నెవ్వరతిక్రమింపఁగలరు. ఆనందముకొల కందుమా? ఎవరి యానందము ఆత్మానందముఖమే కవిలక్ష్యముననుండఁజాలదు. ఆనందపారస్వమను... దివ్యసందేశ మతని కర్ణపుటములఁ జొచ్చుటే తడవుగ గాన మొనర్చుచు న్నాఁడు. అది విశ్వగానము, ప్రణవగానము. ప్రేమరసతరంగములఁ జిందులిడుమ మైముఁచి దివ్యసందేశమును వెల్లడింపుచున్నాడు. ఈపరవశత్వము (Emotion) చదువరుల నంటు చున్నది. అది యొక యంటువ్యాధి. కాని యియ్యది తాత్కాలికానందదాయకము. నిత్యనిర్మలనిశ్చలభావసంరంభ. హేతుకంబగు కవిత్వ మెందున్నది? అదియే కవిత్వఁబరమావధి (The end aim won of all Poetry) తన్మయుఁడై, విశ్వస్వరూపముఁ దిలకింపుచునే యున్నాఁడు. మనవలెనా? కాదు! మహాకవియనేంద్రియములకపూర్వసాతుకరంగములు గోచరించును ఒకజేమముకాదు. ఒకరసముకాదు. అనుక్షణమును జీవితరంగమున మహాత్తరపరిణామము లేర్పడుచున్నవి. నిదురలేచినవానికి ముజాడు ‘ట్రాజేడిలను—కామెడిలను, ప్రదర్శింపుచునే యున్నాడు. అద్యంతఃపాతమైన మానవ జీవితమొకసీ నీమా ప్రదర్శనమునంటిదికాని యది మన కర్థము కాదు. కవీంద్రులయ నేఁడ్రియములకే ప్రత్యక్షమగుచుండును. అనుక్షణమును మన యనుభవములు, పరిస్థితులు, కలతఁ జెందుచున్నవి. ఈ విశ్వసంరంభమున కంతమొక్కడ...తల యొక్కడ...లోక యొక్కడ?

రవీంద్రునియాధిక్యత యేమందుము? ఎందుగలదు? ఆధునిక విద్యాప్రపంచమంతయుఁ గేహ్లాద్వి స్యాకత మొఁగుచున్నది. కావున నతఁడు పండ్యఁడే యని తలయొగ్గుట బానిసత్వము. భారతీయులలో సారస్వతప్రపంచమున నిట్టి యపూర్వగౌరవ పదవి నధిష్ఠించిన రవీంద్రుని మేధాశక్తి ప్రశంసార్హమే. లోక మాన్యఁ డైనంతమాత్రనే సర్వజ్ఞఁడౌకానేరఁడు. కవిత్వము నిర్దుష్టము కావచ్చును, అభినవభావకల్పనలు, నూత్న విలాసములును, వర్ణననీయులే. వీటితో కవి తన గమ్యస్థానముఁ జేరలేడు. గమ్యస్థాన మని యెట్లు నిర్దేశింపఁగలము? ఎవరి గమ్యస్థానము వారిదేకదా. కవి నిరంకుశుఁడుకదా—వానిని నియమబద్ధ నొనరించుట దోషముకాదా యనవచ్చును. స్యాతంత్ర్యము విచ్ఛలవిడిగ తిరుగుటకాదు. స్యాతంత్ర్యమొకప్పుడు కట్టుబట్టుట లాత్మనిగ్రహనాచకములు. లోకకల్యాణకరములు. కాబట్టి సదసద్విచార మొనరించుటకు గట్టుబాట్లుండితీరవలయును. అనియమములకు లోనై మహాకవుల బరీక్షింపుచున్నారము. ‘షేక్స్పియరు’ వ్రాసిన డెల్ల శ్రేష్ఠతములు కాదు టాగోరు వినిపించినదంతయు దివ్యసందేశము కాదు. పాశ్చాత్యులతనిఁ బూజ్య భావము నజ్ఞాచు బకనేక హేతువులున్నవి. ‘పశ్చిమదేశమునగాని యాంగ్లభాషయందుగాని వ్యక్తికరింపబడు మహదామోదము దిలకించి మనముపులకరింపవలెదను. ఆండ్లమహివ్యాంసులసదభిప్రాయములే మన కీసందర్భముల బ్రమాణములు కానక్కరలేదు.

మనకన్నులకెట్లు కన్పించునో యతడే రవీంద్రనాథుని. భరతఖండము వేదభూమి. మతమే ధర్మబుద్ధియే భారతీయులకు బ్రాణము. అహింససార్వభౌమమువీర్యభక్తి అతిథిపూజమున్నగు ధర్మచింతనలు శ్రేష్ఠముఖముల గ్రాస్తలు. నాగరికతావాదమోహమున జిక్కి ధనిశితాచమ బూజించి పూజించి తీరిక కల్గినపుడు మనధర్మసందేశమును విని యచ్చెరువోందురేకాని రవీంద్రుని తత్త్వజాత్రుమున మనమెఱుగని పనినోపదేశము లేవ్వియులేవు. మహాకవినింట వెల్పడినవి. కావున అదియు నాంగ్లభాషయందు మనోహరముగ వెల్లడించెను. కావున నాండ్లయు లంతగ ప్రస్తుతించుట సహజమే. ఉపనిషత్సారమే రవీంద్రుని... ‘సాధన’లో వివరింపబడియున్నది. చతురరు సన్యదేశీయులు కావున వారి నాకర్షించు నట్లు ప్రసంగించుట చేన వ్యభాచములు పృథిల్లిరవీంద్రుని సందేశము ప్రత్యేకస్వరూపము గైకొననది. ఇందుక ప్రతీకసంపద సలినచ్చినది.

రవీంద్రునికవి తత్త్వోపదేశమడు కాదు. కవి తా వ్యక్తిత్వమే ప్రాధాన్యమును వహించినది కాని యతనిముఖ్యోద్దేశము

తత్త్వబోధ కాదు. తత్త్వబోధ సత్సత్వితమ ముఖ్యాంగ మని కొందరు విమర్శకులనిరి. (English Poetry is nothing if not Philosophical) షేక్స్పియరు తత్త్వబోధ యొనర్పలేదు. అనగా యద్దేశపూర్వకముగ సత్యోపదేశము జేయలేదు. కీటు-వహాకవి Beauty is Truth : Truth is Beauty సౌందర్యమే సత్యము - సత్యమే సౌందర్య మన్నాడు. వర్ణనవర్తు To me the meanest flower that blows can give Thoughts that do often lie too deep for tears. అని ప్రకృతిసౌందర్యలహరీతరంగములఁ జిందులు త్రొక్కినాఁడు. ఎవ్వ రేమన్నను - ఎవ్వ రెన్నిపతిజ్ఞులు వట్టినను ఎన్నిదారులు! బోయినను తుదకు జీవితరహస్యభోధనమే (Interpretation of life) కావ్యపరమావధి. ఆనంద, సౌందర్యములు పరికర మాత్రములు - తైలి, పదగుంభనము, అల్లికజిగిరి - యివి యన్నియు నలంకార మాత్రములు. పధికుడు మార్గమధ్యమున మనోహరవస్తువమన్నిత మగు విలాస మందిరమున మార్గాయాసము దీర్చుకొనుట కిందుక విశ్రమించునేమో కాని గమ్యస్థానము కష్టసాధ్యమని తుజికి మైన యావిలాసములఁ జొక్కి కర్తవ్యమును మఱవగలఁదా? మఱువారున్నారు! ఇంటికి నన్న గడిపదిలే’ మని సోమరిపోతులవలె తిరుగువారున్నారు. కాని సత్యశ్రేష్ఠి కాఁజాలదుకదా?

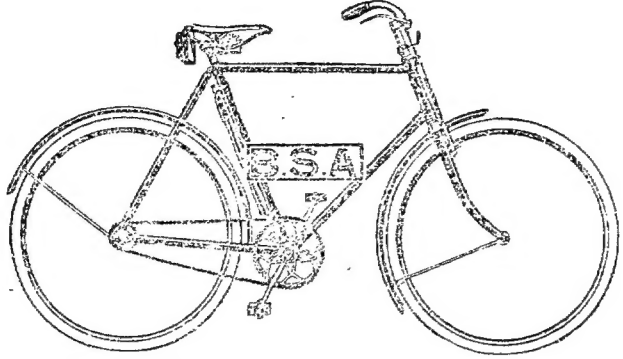
రవీంద్రుని కవితాలత వివిధపరిమళమునుసంభోధితమైనది. ఆనందప్రసూనములే కాదు. అమృతపుష్పములే కాదు. ప్రణయకుసుమములే కాదు. జ్ఞానదుములే కాదు. ఒక్క భారతీయులకే కాదు. విశ్వవ్యాప్తమైన కవితాప్రేమా నముల దివ్యసౌరభము జగత్పూజ్యము కదా? ఇట్టియఖండ పృథిభకు నిలయ మెద్దియో మనము విచారింపవలసి యున్నది. అతని మహాత్వమెందున్నది... ఈరహస్యమును కన్గొనటకే మేధానిధులు మహావిద్యాంసులు పృయత్నింపుచున్నారు. నేడే కాదు. మనమే కాదు. కాళిదాసాదిగౌరవాణివాగీశుల మహా పృథిభఁ గన్గొనఁ బత్రియులఁ దిరుగజేయుచునే యున్నారు. శతపదాస్సరిమిమర్శనాగ్రంథములు వెలువడుచున్నవి. ఒక్కరును సంపూర్ణముగ గ్రహింప జాలలేరి. కాళిదాసు, షేక్స్పియరు, మెల్లీ, కీటు మనవిశ్వప్రయత్నముల గాంచి తలలాపుచుండురు కాఁబోలును?

రవీంద్రుఁడు ఆధునికుఁడైనను విమర్శకులపరీక్షలనాశక్తి నేఁడు సంపూర్ణవికాసముఁజెందినను కవీంద్రునిసంపూర్ణతత్త్వమును నిర్వచింపఁజాలకున్నాడు. కొందరకతడు మహర్షి యయ్యె. కొందరు మహాకవియని పూజింపుచున్నారు; గౌరవింపుచున్నారు. సుస్థిరదేశభక్తుఁడని కొందరు విశతీంపుచున్నారు. అనతారమూర్తియని కొందరు విశ్వసింపుచున్నారు. కాని లోకమెల్ల మహాకవియనియే గౌరవింపుచున్నది. కాంతినికేతనవాసుల కతఁడు మహాయోగి ఆంధ్రాసు యెట్లు మున్నుగాగల పాశ్చాత్య విద్యాంసులే యతనిపవిత్రపాదజము నాదల ధరించుచున్నారు. పూజింపుచున్నారు. పీఠపూజ మనకు సవినముకాదు. మహాకవియైన రామకృష్ణాద్యవతారమూర్తులనేగాక నేటికిని లోకమాన్య మహాత్ముల దైవసమలని యర్పించుచున్నాముకదా కాని పాశ్చాత్యుల కీయాచారములేదు. లేకున్నను కవీంద్రునియందు గల భక్తిక్యమరాగము లపారములు.

రవీంద్రునిదృష్టితోఁ బరిశీలింపవలసియున్నది. పాశ్చాత్యులదృష్టికేతెట్లు కన్పట్టినో యూహింపఁగలము. మనదృక్పథమున రవీంద్రకవీంద్రునిను స్వరూపము దివ్యలేజోమయమై భాసిల్లుచున్నది. నిర్మల దేశాభిమాని సుస్థిర భారతీయుడు మహర్షి దేశేంద్రనాథుని ప్రియతమాభిప్రాయ. పెరిగినది కొంతినికేతనమున. ప్రకాంతగంభీరమై నాతిమోజ్ఞమై ప్రకృతిరమణీయ లాసమందిరమోయన నొప్పకాంతాశ్రమమున నిశ్చలదేశానురాగపూరితుడై ప్రేమయందు తపస్సంపన్నుడై మహర్షిసన్నిభుడై కన్పట్టుచున్నాఁడు. రూపభేదములన్నను వ్యక్తియొక్కటే, వీనిసమ్యేళనమే రవీంద్రుఁడు. ఇందరియంతరార్థమున గ్రహింపగల్గితిమేని కృతకృత్యము సులభసాధ్యముగనే కన్పింపవచ్చును.

రవీంద్రునిరచితగ్రంథముల విపులముగప్రత్యేకించి కోధించినగాని ముఖ్యనూత్రములు కొన్ని చెప్పవలసినవి. ఒక్కనాటితో నొక్కమాటతో చెప్పిముగించుట యసంభవము. ఆంగ్రసాడరులు పాకమహాకయులు భాషాపాపకులు అదరించి ప్రోత్సహించినచో గాంతప్రయత్నము సేయగలనని మాత్రము విన్నవించుచున్నాడను.

ప్రతిభాగము మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనది.
బి ఎస్. ఏ బైసికిలును కొనుడు.
 ఏలనగా అది అన్నిటికంటెను మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనది.
 ప్రతి బి. ఎస్. ఏ బైసికిలునకును 50 సం॥ రాయలు పూచి
 యివ్వబడును. విడిభాగములు అన్నిచోట్లలోను దొరకును.

3-వ మాడలు (అతిగట్టిగా తయారుచేయబడిన బి. ఎస్. ఏ బైసికిలు)
 డన్ లప్ టైరులు, పరికరములు, పంపులు వగైరా లతో సహా
 ధర 1 కి రు 180 లు మాత్రమే.
 అంగీకరించబడినట్టి కాతాదారులు సొమ్మును వాయిదాల
 పద్ధతిపై కూడ చెల్లించవచ్చును. మొదట రు 40 లను చెల్లించి తతిమ
 సొమ్మును నెల 1 కి రు 12.14.0 చొప్పున 12 నెలలో చెల్లించవలెను.
అడ్వీనన్ అందు కో, లిమిటెడ్., మద్రాసు.

అత్యద్భుతకుమ్మరో గని వారి లాభి

గుణము లేదని రుజువుచేయువార్కి రు 1:6-0-0 లు బహుమాన మివ్వబడును. అష్టాదశ కుమ్మరోగములు గ్యారంటీ గ
 కుదుర్చబడును 1 నెలకు సరిపడు ఔషధము ధర రు. 6-0-0 కెందునెలకు పదిపడు ఔషధము నెల రు. 10-0-0 ప్యాకింగు
 పోస్తుఖర్చులు చేరు. నూరు యోగ్యతాపత్రికలు గల క్యాటలాగు యివ్వాలి. 1278
 రెడ్డి అందు కో, ప్రొఫ్రయిటరు, యం. నుబ్యారెడ్డి, గోపాలపురం, క్రొత్తపేటపొట్టు గోదావరిజిల్లా.

Powell's Extract of Golden

3421

పవలుగారి ఆమోఘమైన గెనో

నెగ రో గ మునకు

అద్భుతమైన గుణ మిచ్చును.

అంగ్ల; ఆయుర్వేద ఔషధములనుండి తయారుచేయబడినది.

నెగ రోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్రపిండ
 ములయొక్క వాపు, శుక్లవర్ణము, బలహీనము, వీపులో నొప్పి మొద
 లగు వాటిని ఇది నమృతముగా కుదుర్చునట్టి ఔష్యవృద్ధము.

గుణము:— 6 మోతాదుల గెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణమే
 ప్రవణము తప్పక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిక్కు
 లన్నియు మాఱుచును. మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గును.
 దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి జూనిని వాడవలెను.

తీక్షణమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర రు. 1-4-0

దీర్ఘవ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర రు. 1-8-0

మా దివ్యవృద్ధమును సుప్రసిద్ధమైన ఔషధములన్నిటిలోను దొరకును.

మా చిత్రచిత్రిత్ర క్యాటలాగునకై వ్రాయుడు.

ఉత్తరము లన్నియు అంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.,

Manufacturing Chemists,
 Lamington Road, Bombay.

వృత్తాంతలేఖలు

తిరుపతి

(ఒకవిలేఖరి)

డిశంబరు 18:— ౧౫-౧౨-౨౪ లేదీ సోమవారము
 సాయంత్రం 8 గంటలకు బహు గాంధీరీడింగు రూములో
 కోయంబత్తూరు నుంచి వచ్చిన శ్రీయుత సి. బాలాజీరావు
 యం. ఏ. బి. యల్ గారున్నా సి. వెంకటరమణయ్యగారి
 అల్లుడు. సి. ఆర్. రామస్వామి అయ్యగారున్నా పైరీడింగు
 రూమునందు ఖద్దరు ఉత్పత్తి గురించి కన్యాజ్ఞ లాందరు
 వలన ప్రబోధము గావించిరి. అందు ప్రతిచెట్టుయొక్క
 రూపమును, దాని యొక్క ఉపయోగములను
 గురించియు తెలిపిరి. మరియు పలువిధములైన పురాతన
 రాబుములు, యిప్పటిరాబుములు, సుబర్బిరాబుములు,
 ప్రతిగింజలు తీయ (తిరుమణి) యను రాబుమును కనుపర
 చిరి, ఏకులు చేయువిల్లు, ఏకులు చేయుటయు ప్రతిగింజలుతీయ
 సుబర్బిటీ పెద్దరాబుమును, పడుగుచేయుట, నేతనేములు
 మొదల పలుములున్నా కామరూలో సి. బాలాజీరావుగారిచే
 మరియితరుల సహాయమున నెలకొల్పబడి ఉద్బవయందున్నటు
 వంటి పాతకాలమును అందు ఏకులు చేయువారిని, పడుగులుచే
 యువారియు నేతమొదలగు పనులచేయువారియు పలుములు ప్ర
 ద్యించిరి. వారివెంట గొని తెచ్చియుండి పలురకముల రంగులు
 వేసిన నూలును అందఱి జూపిరి. యిది ప్రదర్శించు సంగతి న్యాయ
 వాదులకు గాని, వర్తకులకు గాని తెలియకపోయినప్పటికిన్ని
 కాంగ్రెసు శక్రటరీకే. రాజగోపాలాచార్యులవారు తమ శ్రద్ధ
 పుచ్చుకొని అందరినిచేర్చిరి. వర్తకులు, న్యాయవాదులు, తిరు
 రులు చాలమంది విచ్చేసి తిలకించి ఆనందించిరి. బెల్లం పోతూ
 యాదినం రిఘంటలకు తిరుపతిలో దిగి శ్రేక్రటరీగారితో 7 ఘంట
 లకువచ్చి మాడ్లాడిరి. పరియైన ఏర్పాట్లు గావించుటకు చాలా
 కష్టమాయెను. మొత్తముపైన 200 మందిపైగా చేరిరి. కేరుగా
 ఉపన్యాసము చెప్పబడుటకు పైను యావిధముగా జనులలో
 ప్రబోధముగావించుట మిగుల కాగున్నదని పలువురు ఆభిప్రాయ
 పడిరి.

పురపాలకసంఘము

ఇదివరలో హిందీ ఉపాధ్యాయులను నుంచగూడదను
 గవర్న మెంటువారి ఉత్తయ్యమీద తిరుపతి పలుచేకముల
 నుండి యాత్రికులువచ్చు తేత్రమునియు నచ్చట తప్పక హిందీ
 భాషాప్రచారము వుంచి తీరవలసిన దనియు చేసి పంపిన కా
 నిలు వారి తీర్మానమునకు తిరుగా గవర్న మెంటువారు ఖండిత
 ముగా వుంచగూడదను ఉత్తరువు పంపినట్లు తెలియుచున్నది.

మ్యాజిక్ లాంటెరు

పై లాందరుచే ఆరోగ్యవిషయములను బోధించుటకై
 చేసిన తీర్మానము ప్రకారం లాంటెరు తెప్పించియున్నాడు.
 ఇక పై ప్రజలకు సదుపాయం లాందరును, మా పుటకు ప్రచారకుని
 నియమించునట్లు తెలియుచున్నది.

నరసాపురం

(స్వకీయవిలేఖరి)

పురమందిర సంవత్సరోత్సవము

డిశంబరు 16:— మాపురమందిరపు 28 వ సంవత్సరో
 త్సవము మొన్న ఆదివారమురోజున మ. రా. రా. టి. భుజంగ
 రావు ఎమ్. యే. బి. యల్ ఆడిషనల్ సర్కార్ల సేటు జడ్జిగారి
 ఆధిపత్య మున జరిగినది. మాపురమందిరము శ్రీ పెద్దన్న గారు
 పురమొగ్గగార్ల సేటు 1897 సం॥ స్థాపింపబడినది. పెద్దన్న గారు
 పూర్వము యిచ్చట లోకల్ ఘంతు ఆస్పత్రిలో హాస్పిటల్
 అసిస్టెంటుగా నుండెడివారు. ఆకాలములో యీ ఉద్యోగులను
 ప్రజలు డ్రెసుగారనేవారు. ఈ పెద్దన్న గారు యిచ్చట చాలా
 కాలము పనిచేసి ప్రజల కృతజ్ఞతను అనురాగమునకున్నా
 పాత్రులైరి. వీరు చనిపోయేటప్పుడు వారి ఆస్తి యావత్తు
 యీ గ్రామములో ప్రజల ఉపయోగముకొరకు తమ పేరట
 పురమందిరము నోకదానిని కట్టించవలెనని చెప్పియిచ్చి తమకు
 గల ఔదార్యబుద్ధిని వెల్లడిచేసిరి. ఈ పెద్దన్న గారు చాకలి కుల
 మున జన్మించినవారు. వీరి నామస్మరణార్థమున గౌరవార్థ
 మున్ను యీ సంవత్సరోత్సవ సందర్భమున ఆదివారమునాడు
 సభయొకటి జరుపబడి పలువురు సభికులచేత పెద్దన్న గారి శ్రీ
 స్తుతింపబడెను. వారియొక్కయు వారి సతీమణియొక్కయు
 ఆత్మకాంతిగల ప్రార్థనలుకూడా జరుపబడెను. అప్పుడు
 లైన భుజంగరావుగారు కూడా పెద్దన్న గారి ఔదార్యమును
 కొనియాడుచు ఆనందస్థులను శ్రీమహాభారతమున చెప్పబడ్డ
 రంతిదేవుని చరిత్రను జెప్పి అందరి సారాంశములను స్పష్టపరచి
 వినువారి ఏకులకు విందగుటల నుపన్యసించిరి. రాగల సంవ
 త్సమునకు శ్రీ వెనుమత్స పెద్దిరాజుగారు బి. యే. బి. యల్.

ఎమ్.ఎల్. సి పురమందిరమున కర్మములుగను శ్రీ సి.వై. సో
మయాజులగారు బియ్యం బియ్యం కార్యదర్శిగానున్న సభికులచే
నెన్నుకొనబడిరి. పుస్తకపు భాండాగారాభివృద్ధి విషయమై
కొన్ని చర్యలు చేయబడెను. ఇక బెన్నిమోర్త విషయమై
మా ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటు స్నేహితుల దయవలన తిరుగ
బాగుచేయబడెను. ఇందుకు ముఖ్యముగా పి. రాధాకృష్ణయ్య
నాయుడుగారు కారకులు. వీరికి మావందనములు.

హెల్తు వీక్

నాలుగోజుల క్రిందట మా పురమందిరమున హెల్తు
అండు బేరీవారమున వచ్చే జనపరి మాసమున జయప్రదముగా
జరుపుటగాను ఒక సభ జరుపబడెను. మా జిల్లా హెల్తు కమిషనరు
గారుమాడా ఆదిమన నిచ్చటకు దయచేసిరి. వీరజమలయొ
క్కయు శిశువులయొక్కయు సౌకర్యములను ప్రజల ఆరో
గ్యము విషయమును వచ్చే జనవరిలో జరుపబడుపనులను యా
వత్తు హెల్తు కమిషనరు విశేషించిరి. అందునిమిత్తము డబ్బు
ప్రొగుజేయుటకు కమిటీ నొకదానిని ఆనాడు సభవారు యే
ర్పాటుచేసిరి. మా సమితిజిల్లాగారైన జి. నాగభూషణం
దేవరగారు యీకమిటీకి కార్యదర్శిగా నెన్నుకొనబడిరి. వీరు
చందాలు వేయించుచున్నారు. మాతలాకాబోర్డువారు యీ
విషయమై ఖర్చుపెట్టుటగాను నూరు రూపాయలు కంక్షను
చేసిరి.

అమలాపురం

(ఒకవిలేజింగుండి)

ఉన్నతపాఠశాల - దర్బారుత్సవము

డిశంబరు 18:— ఢిల్లీ దర్బారుత్సవసందర్భమున మా
యున్నతపాఠశాలలో బాలుర కాటపాటలయందు తీర్థలయిన
వారికి బహుమతుల నిచ్చుసభ గోదావరిజిల్లా విద్యాసంఘాధ్య
క్షులయిన మ.రా.శ్రీ. గంటి వెంకట్రావు బి. ఏ., బి. ఎల్
గారి ఆధిపత్యమున జరుపబడెను.

తత్ సందర్భమున, నిన్నటియుదయమున తొమ్మిది
గంటలకు శ్రీగంటి వెంకట్రావు పంతులుగారు మ.రా.శ్రీ.
ఎర్రగుంట వెంకయ్యగారి పటమును తెరిచిరి. అప్పుడు, వెంక
ట్రావుపంతులుగారు, తాము మాపృథివీసంస్థలయందు క్రిందట
శ్రీవెంకయ్యగారి శిష్యులమనియు ఆయనయే ఉపాధ్యాయుడన
వికీ గౌరవప్రస్తుతులు తెచ్చిరియు, బాలు రందరిని అదుపులో
నుంచుటలో శ్రేయస్సు లనియు, మొదలగు సంకములతో గంభీ
రోపన్యాస మిచ్చిరి.

సభ

12.12.24 వ తేదీ సాయంత్రము 5 గంటలకు మ.
రా. శ్రీ. గంటి వెంకట్రావు పంతులుగారి ఆధిపత్యము క్రింద
బహిరంగసభ జరుపబడెను. ప్రధానోపాధ్యాయులయిన మ.
రా.శ్రీ. ధారవాడ రామరావుపంతులుగారు, ప్రస్తుతపు సభా
ధ్యక్షులయిన గంటి వెంకట్రావుపంతులుగారిని, వారి శిల్పారవిద్య
సంఘపు యెలమెంటరిస్కూల్లో సవనాగరిత పద్ధతులయిన
గుణకారపద్ధతులను ప్రవేశపెట్టించినందుకు, అభినందించిరి.

తర్వాత “గీత”ను గురించి, ము|| రా|| శ్రీ న్యాయతి
సుబ్బారావు పంతులుగారు రువ్వగించిరి. విద్వత్తునకు “గీత”
మార్గదర్శియనియు, ప్రస్తుతపు ఆంగ్లేయవిద్య సదాచారముల
కడ్డుగ నున్నదనియు, మొదలగు సంకముల నువ్వగించిరి.
మరియు, హిందూమాజను “గీత”ను చదువుటను హెచ్చరించు
చున్నదనియు మాడ చెప్పిరి.

సభను ముగించుచు, ము|| రా|| శ్రీ గంటి వెంకట్రావు
పంతులుగారు, ఆంగ్లేయవిద్య, విద్వత్తుమార్గమున కాబుండుగ
నున్నదని నుడివిన సుబ్బారావు పంతులుగారితో తా మేకీర్త
వించుమనియు, ఏలయన, ఆంగ్లేయ ప్రభుత్వమువారు వనమతముల
తో ఏమియును కలగజేసిన మని చెప్పియుండుటచే, ఆవిద్య
మతసంబంధమున నీతులను బోధించుటలేదని పంతులుగారు
కనబరచినట్లు ఆవిద్యకాదనియు, అంతియేగాక, శ్రీవిక్టో
రియా-రాణిగారి పరిపాలననాటి నుండియు ఆంగ్లేయవిద్య మత
ములవిషయములలో వారి పూర్వరాజులవలె కలగజేసికొనకుండ
నున్నదనియు మొదలగు సంకములతో గంభీరోపన్యాసము
నిచ్చిరి.

మరియు, “గీత”యొక్క లాభములు బ్రాహ్మణులకొక్క
రికే లభ్యమవుచుండుటచే, జనసంఘము లన్నిటికి యువకార
ముండవలసియు నుడివిరి. తర్వాత “రాజభక్తి” ముఖ్యముగా ప్ర
జలకు ఉండవలసినదనియు, అట్టి “రాజభక్తి” యే “జేతభక్తి”
కి మార్గదర్శిగా నుండుననియు మొదలగు సంకములను గురించి,
సభను కంజింపజేసేటట్లు నుడివిరి.

జయశిలరయిన బాలరకు శ్రీగంటి వెంకట్రావుపంతులు
గారు బహుమతులనిచ్చిరి. అభ్యుత్థులకు వందనముల నర్పించుచు
నుడివిన ప్రధానోపాధ్యాయులయిన యాచార్యులముతో సభ
ముగిసెను.

కామినియానూనె

వెంట్రుకలే అందము.

రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుడు.

వెంట్రుకలు దువ్వినపుడు ఊడకమున్నే త్వరపడకపోయిన ఊడ మొదలుపెట్టి పూర్తిగ
పాగగును అట్లుకాకుండ

నేడే కామియానూనెను వాడి సత్వరముగా శిరోజ
ముల గాపాడుకొనుడు. వెంట్రుకల కేజాడ్యమున్నను మాన్ని ఈ
దివ్యావధము వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నెదుగునట్లుచేయును.
కబవీరీవల్లమీకే తెలియగలదు. మీ శిరోజముల నతిశుభ్రపరచును.
బుడ్డివెల 1 రూపాడయి. 3 బుడ్లఖరీదు రూ 2-10-0.

126

వీటిచార్జీలు ప్రత్యేకము.

ఆటోదిల్ బహారు

(రిజిస్టరు చేయబడినది)

మీకు ఏనువాసన ద్రవ్యము లేక

అత్తరు కావలసియున్న

ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుడు

అవును బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0

1 డ్రా బుడ్డి 0-12-0

2 డ్రా బుడ్డి 0-8-0

మీ చేతిరుమాలునందు చుక్కలు వేసికొన్న పరిమళ
మన్నిదిశలను వ్యాపించును.

పై కామినియానూనె, ఆటోదిల్ బహారు మందునరకులము ప్రతిచోటను విక్రయింప
బడునును. లేకున్న సోలువజెంట్లగు,

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

155 జమ్నామఠ్, బొంబాయి అని వ్రాసిన పత్రములగు.

“నర్సి నన్” (స్వర్ణము చేరియున్నది)

అద్భుతమైన బీవామృతము

లోహము లన్నిటిలోను స్వర్ణము దివ్యమైనది మాత్రమే
కాదు. అయితే దానిని చక్కగా వాడిన ప్రపంచమునందున్న
రసాయనము లన్నిటిని రాజావంటిదని హిందూదేశపు ప్రాచీన
ముఖలు తెలిపియున్నారు. ప్రాచీ, ప్రదీపి బౌద్ధములలో
మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవాటిని మిళితముచేసి, తయారు చేయబడిన
దివ్యావధము. నరముల బహిరంత, నపుంసకత్వము స్వల్పముగా
నున్నను, హెచ్చుగా నున్నను, రక్తహీనత, బరువుతగ్గుట,
అపరిశుద్ధరక్తము, దుర్బలత్వము, న్యూరస్టీయా, మలబద్ధకము,
ఆజీర్ణము మొదలగు అన్నివిధములు చెడవ్యాధులు, తీరనివ్యా
ధులు తప్పక గుణమగును. కవినపత్త్యము, లంకణముచేచు నవ
నములేదు. సాధారణ దుర్బలత్వమునకు పైకి కన్పారిత్రేయమును
వాడకలేదు. నర్సినునలనఆనేక అద్భుతగుణములు గలవు. ఒక
వెలకు సరిపడు నర్సినును బౌద్ధముతో మిళితమైనది.
బుడ్డి 1 కి రు 5-0-0. పై పూతబౌద్ధము రు 2-8-0 ఒక
పూర్తిపెట్టు రు 7-0-0 సహజ ఖర్చు లేదు. ఉష్ణచేతములలో
నుండువారి కిది అమోఘమైనది.

డి. వెంకట్రావు ఎస్కైరు, బి. ఏ, వైదాకేటాను “మందు
పుష్టిని కలగజేసినది”. మిస్టర్ ఎం. బి. నా
“రక్తమును కుడిచేయును”. మిస్టర్ కె
బొంబాయి “మిక్కిలి ఆశ్చర్య కరమైనది”
బాయి “మిక్కిలి ఆశ్చర్యకరమైనది”. డాక్టరు ఎన్. మాస్సే
అహమదాబాదు: “నూరస్టీయా రోగికి చాలమంచిది”. మిస్ట
రు డబ్ల్యూ కెట్టి మద్రాసు “2 పౌనల బరువు ఎక్కువైన
ది”. మిస్టరు రూఫ్ ఖాన్ సి. ఐ. డి సబ్ ఇన్స్పెక్టరు పా
ట్నూ “ఉపయోగకారి, గుణకారి”. ఎస్. ఆర్. రావు
ఎస్కైరు బి. ఏ డెప్టి కలెక్టరు వేలూరు “నాకు చాలమేలు
చేసినది”. మిస్టర్ పి. న్యూరాయలు, రంగును “సంపూర్ణత్వ
నికలు” జేసినది” మిస్టర్ ఎన్. సి. డిటా కానిటరు ఇన్స్పెక్టరు
కలకత్తా “అద్భుతమైన గుణములను కలిగించినది” ఆరోగ్యముగా
నుండ గోరెన ఇష్టచే ఈదిగున విలాసమునకు వ్రాయుడు
చేరులో బాగోవూరు విలాసమునకు (వానవచ్చును లేక
ఏజంట్లు వద్ద తీసుకొన వచ్చును. (1482)

Behar Chemel Works Bhagalpur. Branch-Mithilam. Telegrams:—Chemists, Bhagalpur or dire: c
om Agents. W. E. SMITH & Co., Ltd., Madras and Branches. DADHA & Co., ASVIN & Co., Iyannoo Mudaliarr
Mdras. Woollen Mart Mangalore; A. Abid & Co., Hyderabad T. C. Nairai & Co., Mysore.

ది ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియా లైఫ్ అసూరన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

బొంబాయి

(1)

మొత్తం అస్తి	రూ. 2,29,00,000 లకు పైగానేగలదు.
1922—24 సం॥గములలో జరిగిన బుసినెస్ మొత్తము	రు. 80,00,000 లకు
వార్షిక ఆదాయము	రు. 43,00,000 లకు
బాగుగా నిరవదిన కంపెనీ. దానిలో మీరు భీమాచేయుట మంచిది.			
జెంగుళూరు బ్రాంచి		మద్రాసు బ్రాంచి	
152 కమ్మర్లీయల్ విధి.		9 & 10 సెకండులను బీచి.	

Now Ready for Sale :

1 -25 Edition

Published for the mutual Benefit of the

Foreign and Indian Business Houses

THE BUSINESS DIRECTORY of India, Burma, and Ceylon.

A. Com Directory of the various Businessmen, Exporters, & Importers, Firms, &c. 'ants, Manufacturers, Mills, and Industries of the principal Cities, Ports o of India, Burma and Ceylon.

Price Rs. 10 p copy.

V. P. cha e Re. 1 extra

AS FEW TESTIMONIAL.

The British Export Gazette, London:—We woul raw the attention of a interested in Far Eastern markets to the excellent "Business Directory of India, Burma and Ceylon," published by the Business Directory Co., Kanara Press Buildings, Madras. The work covers the princ pal towns of the countries concerned, business names being arranged under trade headings, while there are additional sections particularising firms in certain foreign centres who are engaged in trade with India. Not the least helpful part of the volume is that devoted to the Indian import and export Customs traffi.

The British Printer, London.

The Business Directory offers a bulky volume stout covers, suitably arranged for reference. The Kanara Press has certainly shown very strong enterprize in the production of the Directory. The lists must be of the greatest use to business people in the enormous districts covered, as also to export houses in this country. The volume is well supported by advertisers.

Ceylon Daily News, Colombo.

A useful addition to the libraries of business houses in India, Burma and Ceylon. It affords a useful reference book, and the manner in which the index of products is compiled makes it simple to place a finger on the right place for the goods. The printing is clear and distinct, and the volume serviceably bound.

The Hindu, Madras.

The Business Directory is a handsome book of reference useful for businessmen of every description, including traders and merchants. It is a directory of Banks, Firms, Associations and Business houses in all important towns and cities of India, Burma and Ceylon, arranged in the alphabetical order. The description of these cities is brief and interesting. The names of Foreign Banks and Firms interested in trade with India are also given.

The Servant, Calcutta.

On the whole we congratulate the publishers on this very useful publication. Every business firm will encourage this first Indian enterprize of the kind will do so with profit.

Madras Mail, Madras.

It is a well-got-up publication and gives a comprehensive list of the different trades, not only in the principal cities of the Indian Empire but also in various mofussil centres. The publication should prove of great use to merchants and tradesmen on the look-out for improving their business.

Indian Daily News, Calcutta.

This is a very handy volume containing a mine of information. It not only gives a detailed list of business firms in order of subjects of almost all the important towns of India, Burma and Ceylon, but it has also a Foreign Section stuffed with Similar information. Every business man and blic institution should possess a copy

The Bombay Chronicle, Bombay.

The Business Directory has an attractive get up and it offers a good medium of advertisement. It contains valuable inform n for businessmen. Some prominent features xchange values and money equivalents, rea ckoner tables, Indian Customs duties and tari valuations, together with brief descriptive notices on important business centres. Occasional photographs of special attractions of cities give some relieving interest. Some tips to salesmen are also given. The volume is a welcome addition to the number already in the field.

Ceylon Observer, Colombo.

It is clearly printed and is a comprehensive work dealing with the businesses of about 200 principal places. In the foreign section is given a list of firms in the United States of America interested in trade with India and the Far East. On the whole this Directory should prove a useful work of reference to businessmen.

The Statesman, Calcutta.

The Business Directory of India, Burma and Ceylon for 1923 issued from the Kanara Press, Madras, is a useful work of reference. It has an Indian as well as a foreign section and the information given is of a kind that will be appreciated not only by businessmen in this country, but also by manufacturers, merchants and exporters in foreign countries.

The Modern Review, Calcutta.

This is a very useful book of reference for businessmen and a very good medium of advertisement. Chief towns of India have been treated under different sections, sometimes with short introductory notices about their origin and objects of interest. The book deserves a good circulation among the public taking an interest in commerce, industry and trade of the country.

The Industry, Calcutta.

This handy volume contains addresses not only of the Business houses of this country but also of some representative firms of Shanghai, (China); Kobe (Japan), Singapore (F. M. S.) etc. This is a new diversion for which the directory should be liked by merchants wishing to extend their trades in oriental seas. It is neatly printed, decently bound and cheaply priced.

PUBLISHERS :

THE BUSINESS DIRECTORY Co.,

2/13, VANIER STREET, KANARA PRESS BUILDINGS, MADRAS

వాడితిరా? వాడుకుండిన తెప్పించి వాడి తక్షణమే సంతోషింపుడు !!

ఈ అద్భుతమైన తోకామయహర కస్తూరిమృతం మొదటి రకం కస్తూరి, తుంకమపువ్వు, కచ్చకర్పూ రమా, అమూల్యమైన విషమాలికలచేర్చి తయారుచేయబడినది. హానికరమగు జ్వరపు లందుచేరుకులేదు, పిన్నలు పెద్దలు, ముసలివారు, చాలింతలు మొదలగు వారందరు అనుపొసగేదముతో అన్ని వ్యాధులకు వాడతగినది 250-300 మాత్రలుగల బుడ్డి 1-3 ధర రు 0.4-0 బుడ్డు 6-8 1-4-0 పోస్తుభుచ్చ వేరు.

ఈ దీనిక తెలుగుబడినకొవధగణలు తప్పక మంచి గుణ మిచ్చును, తాపా పనోదిని:—సాధారణమైన జ్వరములు, చలిజ్వరములు, మలేరియా మున్నగువాటికి మంచి గుణమిచ్చును. (64 పొట్టుములు గల) ప్యాకెటు 1-కిర్రు 1-0-0.

శివకాంతి తెల్లము:—దిద్దలు పెద్దలు కాఫీతో చక్కెరలో అతిసులభముగా వారి వారి తంతున్న ననుసరించి కొన్ని పొట్టు తీసుకొనిన నుభుమగా విరేచనమగును. కష్టము లేదు. సంకటము, అనన్యము వుం డదు. బుడ్డి 1-3 ధర 0.8-0.

కొంగుగ బలకారి:—(కాపి, టి, కోకో మున్నగు పోనీయము తేవోగ్యమును చెయబడు గాక అనేక వ్యాధులకు వారణమగును. అట్లు లేక తేవోమనందుడు వ్యాధులకు పోగొట్టి మలబద్ధమన, లేక ఇతరవ్యాధులకు రానీయక అలంకరమన. అనేక నేల ద్రవ్యము ఖర్చుచున్నది.) ద్రవ్య 1-3 ధర 0.7-0.

ముహా సౌభాగ్య శోంతి:—(చాలింతల పాలిటికి విరేచనాదము కంటిది. కనినవ్వుడు, తరువార వారికి సుమైన

కొవధములు యత్నమందు వారికి కలగు వ్యాధులన్నిటిని యిది తప్పక తునుచ్చును. 20 కులంబుడ్డి 1 కి ధర రు 1-0-0 59 4-3) పాశ్యపు వెంకటాచల వండితులు, శ్రీ శీతారామవైద్యశాల, మైసూరు.

ఓ రి యం లి ల్

గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీ లైఫ్

అప్యూరన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్

ప్రస్తుతము విడుదలవాయకరమగుకమిషన్ వరత్తుల నిచ్చుటకు కంపెనీ వారాంభించి యున్నారు.

ఏజెంట్లుగాను, కన్ వాసర్లుగాను

పనిచేయుటకు శక్తిగల పెద్దమనుష్యులు ఈ ద్యోగస్తులు దరఖాస్తులను పంపుకొన కోరెదము.

జూలై 1924 జూలై నవంబర్ 1924

ఈ సం॥ రమునందు కంపెనీకి యిదివరలో వచ్చిన నూతన భీమాసంఖ్య అత్యద్భుతమైయున్నది.

హిందూ దేశమునందు ప్రఖ్యాతి చెందినదియు

ప్రజల అభిమానము పొందినదియునైన యీ లైఫ్

అప్యూరన్సు కంపెనీకి ప్రపోసల్సును సంపాదించుటకు శక్తిగలవారు మాతో సంబంధము

సాపించుకొనగోరెదము. (672)

The Branch Secretary,

Oriental Assurance Buildings

Post Box No. 8, Madras.

Bangalore Branch:—No 3 South Parade

Bangalore.

Trivandrum Branch:—Trivandrum.

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (వది అణాలు)

వెనులభము! (పోస్తుభుచ్చులప్రత్యేకము) గుణవధికము!

శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి లైత్యకాకల

మాత్రలు దివ్యామృతము. అజీర్ణము, అరుచి, అవులింతలు,

అగ్ని మాంద్యము, అతివాహము, ఎక్కిర్లు, సర్వాంగముల

యందు బలతీయము, పిక్కలు, పూర్వములు, శిరస్సు,

ప్రేక్షు, అనులు, మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్ప

లను పోగొట్టి దేహమును మంచి యారోగ్యమునకు

వచ్చును.

ఈ మాత్రలు సేవావార నొప్పలను వెంటనే

మాన్యును. యిందు అనేక ఓషధులు చేసినవి. అనుభవము

గల వైద్యమగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్ప

వచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:— (1073)

అయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్తు నిడుమాల, ఎలకురు, కృష్ణాజిల్లా.

(తెల్లకుసుమ-ముత్తేశుల)

అకాల బహిష్టి

వి. శోకారావు ల్యాండ్ లార్డు, సత్యవరం. గోదావరి

జిల్లా:—తెల్లకుసుమ, ముత్తేశుల, అకాలబహిష్టి మొదలగు

వానిచే బాధపడుచున్న యొకశ్రీకి లోద్రను వాడినపిదప

సౌఖ్యముగనున్నది. సంతానసంపద

పిల్లలపేరు "కేసరి"

ఎ. ఈశ్వరస్వామి గోటబామ్మలి, గంజాము. సంతా

నభాగ్యములేని అనేకశ్రీలు తమ "లోద్ర"ను నేవించి పుత్ర

పుత్రికా రత్నంబులను బడసిరి. కొందరు తమపిల్లలకు "కేసరి"

అను నామమిడిరి.

"కేసరి కుటీరం"

అయుర్వేద ఓషధీబౌధధశాల, యెగూరు, మద్రాసు.

అన్యతాంజనము

హానుమాన్ బు

లోక ప్రసిద్ధ
మైనది.

(1727)

దీనిని సమానమైనది వేరులేదు.

ఎస్. రంగనాథం శెట్టి అండు బ్రదర్స్, 12 బందరువీధి, మదరాసు.

ప్రెండ్లు అండ్ కో బెజవాడ.

క్రొత్త స్థలమునకు మార్చబడినది.

అన్ని రకముల వస్తువులు సరసమైన ధరలకు విక్రయించబడును.

వాణిముద్రాక్రశాల, బెజవాడ.

అచ్చు జెండువనులు, రబ్బరుస్టాంపులు, సిల్లు, రాగి, బంగారము, వెండిసామానులపై చెక్కులు, బ్లాకులుచేయుట, శైవసరి సామానులు. (80%)

ఎంగ్లీవింగు బెజవాడ

అంగీకరించిరి! అందరును అంగీకరించిరి!! అంగీకరించిరి!!!

మిక్కిలి ఉత్కృష్టమైనది!
“నేను వద్రాసులో నున్నప్పుడు దీనిని అనేక మిత్రుల కిచ్చితిని. ఇన్ ఫ్లుయెంజా, మలేరియా మొలగువాటిచే కఠినముగా బాధపడుచుండిన వారికి అత్యద్భుతమైన గుణ మిచ్చినది.” టి. ఇ. ఆండర్సన్, బాటు కోడ్డు, కోలాలంపూరు, ఎఫ్. ఎమ్. ఎస్.

స్క్విబ్స్ గుణము గల దని ప్రమాణము చేయుచున్నారు.
“స్క్విబ్బు చలిజ్వరనివారిణి అద్భుతం జ్వరము, ఇన్ ఫ్లు ఎం జా జ్వరములకు ముగా పనిచేయుచున్నది. దానిని ఉపయోగించినవా రందరు అది గుణము గల దని ప్రమాణము చేయుచున్నారు.” జి. జి. షేసి. లోకో డిపార్టుమెంటు, ఏ. అండ్ బి. రైల్వే, అస్సాము.

విడువక ఉండదగిన మిత్రుడు.
“ఇది అద్భుతమైన నివారిణి. మలేరియా ఇన్ ఫ్లు ఎం జా జ్వరములకు మిక్కిలి గుణకారిణిని రుజువైనది. ఒకటి లేక రెండుబుడ్లు లేక నేను ఎప్పుడును సుకాముకు వెళ్లుచున్నాను.” పోసా, బి. ఏ. ఇన్ స్పెక్టరు ఆఫ్ మ్యూన్సిపాలిటీ, సాగైంగు, బర్మా.

కుదుర్చుటకంటె ఆటంకపరచుటమేలు
“ఇది ఇన్ ఫ్లుఎంజాకే గాక మలేరియాకు కూడ మంచి గుణ మిచ్చును. మలేరియా రాకుండ ఆటంకపరచుటకై ప్రజలందరును ముఖ్యముగా దీని నొకబుడ్డిని తమవద్ద తప్పక ఉంచుకొనుట శ్రేయస్కరము.” ఎస్. సుబ్బారావు, ఎల్. ఎమ్. పి., ఇన్ ఫ్లుయెంజాహోమ్, మైలాపూరు. మద్రాసు.

హిందూ దేశమునందు కుటుంబ ఔషధము

స్క్విబ్బు

చలిజ్వరనివారిణి

మలేరియా, ఇన్ ఫ్లుఎంజా, చలిజ్వరము లన్నిటికని

మొసర్చు మాడన్ సన్స్ అండ్ కో.

కెమిస్టులు, క్రాఫ్ థర్డు మార్కెట్టు, బొంబాయి

మద్రాసు డిపో. ఏ. ఎస్. ఆర్. మూర్తి అండ్ సన్స్, 9, పాప్ హామ్ము బ్రాడ్వే

ఎవరును కాదనలేదు.
“ప్రతివాడవత్తుము సాక్షిహృద స్క్విబ్బు సిద్ధాంతముయొక్క అమృతమ, కీర్తిని గెలుచి వ్యతిరేకభిప్రాయమును యివ్వబాల్సింది.” జస్టిసు ఎమ్. పాల్. డబ్ల్యు. పావార్, సి. సి. ఎస్. హోలోన్సు, బొంబాయి.

మేలు - పక్షపాతము.
“పేటెంటు ఔషధము లనిన నాకు గిట్టుదు. అయితే స్క్విబ్బు ఔషధము అన్నివిధములను జ్వరములకు మిక్కిలి ఉపయోగించును. మంచినీరు మిచ్చును.” రవరెండు ఎమ్. జి. గోల్డ్స్మిత్, హైదరాబాదు. (ఇక్కడ)

ప్రాకృతిమములు కలియుట
“నేను కొంతకాలమునుండి మలేరియాకు స్క్విబ్బు ఔషధమును తీసికొనుచున్నాను. అది నాకు చాలసరి మిచ్చినది. కె. సి. మెహతా, క్రైస్టును కళాశాల, కేంబ్రిడ్జ్, ఇంగ్లాండు.

నిరాశ జేసిన రోగులకు ఆశ గలదు.
“మలేరియా-జ్వరముచే బాధపడుచుండిన ఇద్దరు మిక్కిలికఠిన స్థితి లోనుండి వారిని నైద్యులు కూడ చేయి వదలిరి. అయితే స్క్విబ్బు ఔషధము వారికి మంచినీరు మిచ్చినది” - సి. డి. ఎల్. ప్రయోగో, హైదరాబాదు. (ఇక్కడ)